

נגילה ונשמחה בו

שיחות קודש • "הנני להביע ברכתי" • אגרות קודש • הוראות
50 פניני רבי • מכתבים מ"בית חיינו" תשכ"ה-תש"ל
מכתבים מ"בית חיינו" תשמ"ט-תשנ"ב • שביבים

תשורה
משמחת נישואין של
יוסף יצחק ואלקי שיחיו ונקרט

כ"ד שבט ה'תש"פ
כפר חב"ד ב', אה"ק ת"ו

פתח דבר

אנו מודים לד' על כל הטוב אשר גמלנו, ובחסדו הגדול זיכנו בנישואי צאצאינו, החתן הת' יוסף יצחק שי' עב"ג הכלה מרת אלקה תחי', ביום הרביעי, עשרים וארבעה ימים לחודש שבט ה'תש"פ.

התודה והברכה מובעת בזה לידידינו ומכירינו, אשר הואילו לשמוח אתנו יחדיו, ביום שמחת לבבנו, ולברך אותנו, ואת הזוג שיחיו, בברכת מזל טוב, וחיים מאושרים בגשמיות וברוחניות.

לזכרון טוב, ועל יסוד הנהגת כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע, בעת נישואי כ"ק אדמו"ר זי"ע והרבנית הצדקנית מרת חי' מושקא ע"ה, הננו בזה לכבד את כל הנוטלים חלק בשמחת לבבנו, מקרוב ומרחוק, בתשורה זו, הקובץ "נגילה ונשמחה בו", על-פי הקאפיטל של כ"ק אדמו"ר משנה זו, קאפיטל קיח.

בתשורה זו יבואו בס"ד:

(א) פותחין בדבר מלכות - עניינו ותוכנו של יום כ"ד שבט, יום החתונה בשעטומ"צ, משיחות כ"ק אדמו"ר מהתועדות ש"פ יתרו, כ"ד שבט תש"ל, ומהתועדות ש"פ משפטים, כ"ד שבט תשד"מ.

(ב) "הנני להביע ברכתי" - ברכות כ"ק אדמו"ר לרגל נישואי זקני החתן שיחיו, סקירה מיוחדת על מעורבות כ"ק אדמו"ר בשידוכי ונישואי זקני הכלה שיחיו למשפחת וואלף, וכן ברכות כ"ק אדמו"ר לרגל נישואי זקני הכלה שיחיו למשפחת הבלין.

(ג) אגרות קודש מכ"ק אדמו"ר לסב החתן, הרה"ח ר' אברהם גד שי' ונקרט, ואגרות קודש נוספים לבני משפחת החתן, המתפרסמים בזה בפרסום ראשון.

(ד) אגרת קודש מכ"ק אדמו"ר, והוראות קודש לסב הכלה, בפרסום ראשון.

(ה) חמישים פניני רבי - לקט בן חמישים אמרות, עובדות וסיפורים מכ"ק אדמו"ר, אשר רובם-ככולם מתפרסמים בזה לראשונה, כפי שנלקטו ונרשמו ע"י אבי הכלה.

(ו) מכתבים מ"בית חיינו" תשכ"ח-תש"ל - אירועים "מבית חיינו", מתוך מכתבים שכתב סב הכלה, הרה"ח ר' מנחם מענדל שי' וואלף, בהיותו תלמיד ב"בית חיינו", אל ידידיו אשר באה"ק ת"ו.

ז) מכתבים מ"בית חיינו" תשמ"ט-תשנ"ב - אירועים מ"בית חיינו", מתוך מכתבים שכתב הרה"ח ר' נחמיה וילהלם, לימים משלוחי הרבי בתאילנד, וחבר קרוב של אבי החתן ואבי הכלה, בהיותו תלמיד ב"בית חיינו", אל אבי הכלה, אשר למד באותם שנים בישיבה קטנה "אחי תמימים" בראשון לציון, ובישיבת "תומכי תמימים" המרכזית בכפר חב"ד. תודתנו נתונה לרב וילהלם על הסכמתו לפרסום מכתבים אלו ב"תשורה" זו.

ח) שביבים - לקט סיפורי חסידים ואמרות חסידיות, כפי שנרשמו ע"י סב הכלה הרה"ח ר' מנחם מענדל וואלף, בהיותו נער כבן 15 בישיבה ב"פרדס" בלוד, מפי המשפיע הרה"ח ר' חיים שאול ברוק ע"ה, ועוד; וכן אגרת שכתב הסבא-רבא של הכלה הרה"ח וכו' הרב אפרים וולף ע"ה, בה מתייחס לתקופת התקרבותו לחסידות ולכ"ק אדמו"ר הרי"צ, אשר נתגלתה בשבועות אלו.

הא-ל הטוב הוא יתברך, יזכינו אשר במהרה נשוב לראות באור פני מלך חיים, ולשמוע דברי אלוקים חיים מפיו הק', בקיום הייעוד ד"הקיצו ורננו שוכני עפר", בגאולה האמיתית והשלמה, וכ"ק אדמו"ר בראשנו.

משפחת וואלף
כפר חב"ד

משפחת ונקרט
מצפה יריחו

יום הרביעי, כ"ד שבט ה'תש"פ
שבעים שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר זי"ע
כפר חב"ד ב', ארה"ק ת"ו

תוכן העניינים

7	עניינו של יום כ"ד שבט
21	"הנני להביע ברכתי"
37	אגרות קודש למשפחת ונקרט
57	אגרת קודש והוראות
61	50 פניני רבי
101	מכתבים מ"בית חיינו" תשכ"ח-תש"ל
131	מכתבים מ"בית חיינו" תשמ"ט-תשנ"ב
157	שביבים - סיפורים, זכרונות

**עניינו
של יום
נ"ד שבט**

הבטחת הקב"ה לישועת ציון וירושלים

משיחת ש"פ יתרו, כ"ד שבט, מבה"ח אדר ראשון, ה'תש"ל
(תו"מ התועדויות חלק נט עמוד 210)

יום הש"ק זה, ש"פ יתרו, הוא גם שבת מברכים אדר ראשון (שיכול להיות בש"פ משפטים או בש"פ יתרו, ובשנה זו הרי זה בש"פ יתרו), וקביעותו בסוף חודש שבט (שיכולה להיות בכמה אופנים) היא - בכ"ד שבט.

מהו ענינו של כ"ד שבט?

הנה כדי לחסוך טירחא... ישנו ספר שנקרא "דבר יום ביומו", שנערך ע"י יהודי מחסידי פולין, שליקט מפסוקי תנ"ך ומאמרי רז"ל כל הענינים שאירעו בכל יום מימות השנה, ומביא שם נבואת זכרי' שנאמרה בכ"ד שבט.

[ולהעיר, שלדאבוננו, לא לומדים נ"ך; מסתפקים במה שלמדו עד בר-מצוה, ואילו עכשיו לומדים תושבע"פ. - בשלמא בנוגע לחומש, ישנו הענין ד"שנים מקרא ואחד תרגום", ובנוגע לתהלים, ישנו השיעור תהלים כפי שנחלק לימי החודש, וכן אמירת כל התהלים בשבת מברכים, וכמו"כ ישנם פרקי נ"ך שאומרים בהפטרות; אבל לימוד נ"ך - הרי הוא משאיר לבנו, נכדו או נינו, ואילו הוא בעצמו עבר כבר את הגיל של "בן חמש שנים למקרא", ואפילו "בן עשר שנים למשנה" ו"בן חמש עשרה לגמרא", ושוב אינו צריך ללמוד נ"ך].

ובכן:

"ביום עשרים וארבעה לעשתי עשר חודש הוא חודש שבט . . . הי' דבר ה' אל זכרי' גו", ומסופר שם, שראה מרכבת הסוסים (כפי שנתבאר ענינה בכ"מ - בתורה אור למגלת אסתר ובשערי אורה), ומסיים: "ויען ה' את המלאך הדובר בי דברים טובים דברים נחומים", וכפי שמפרש רש"י, "לא ששמע הנביא מה ענה (ה)', אך ממה שאמר המלאך לו קרא לאמר . . . אני יודע שדברים טובים ענהו" - כהמשך הכתוב "קרא לאמר כה אמר ה' צבאות קנאתי לירושלים ולציון קנאה גדולה", "וקצף גדול אני קוצף על הגוים השאננים", ומסיים: "לכן אמר ה' שבתני לירושלים ברחמים . . . וקו ינטה על ירושלים", "עוד תפוצנה ערי מטוב ונחם ה' עוד את ציון ובחר עוד בירושלים".

וכיון שנבואה זו נתפרשה בתנ"ך (בדפוס, ועוד לפני זה בכתב-יד של התנ"ך),

הנה בבוא יום זה בכל שנה ושנה אזי "נזכרים ונעשים" עניני יום זה, כמבואר בכתבי האריז"ל שכל הענינים חוזרים ונעשים עוד הפעם, כיון שהתורה היא נצחית, כפי שמבאר הרגצ'ובי.

(וסיים כ"ק אדמו"ר שליט"א:)

השייכות של הענין ליום זה - יראו מסתמא לאחרי זה,

אבל בינתיים יודעים שהקב"ה אומר, שהוא מקנא קנאה ("ער נעמט זין אן") במיוחד לירושלים, ויהי' "שצף קצף" על כל הגוים שירצו לפגוע ("טשעפען זיך") בירושלים, כולל גם "על הגוים השאננים", אלו שיושבים בשקט ואומרים שאינם מתערבים... ומבטיח ש"קו ינטה על ירושלים" - "למדוד חומותי", ותהי' ישועה לציון ולירושלים. וזוהי ההקדמה לביאת משיח צדקנו, שאז יבנה הקב"ה בעצמו את ירושלים, בקרוב ממש.

בקשת וצעקת ישראל שאי אפשר לסבול הגלות

משיחת ש"פ משפטים, כ"ד שבט, מבה"ח אדר ראשון, ה'תשד"מ
(התועדויות תשד"מ חלק ב עמוד 980 ואילך)

א. נוסף על האמור לעיל אודות כללות הענין דשבת מברכים חודש אדר ראשון, ישנו לימוד מיוחד מיום החודש שבו חל שבת מברכים [שגם הוא פרט חשוב בענין דשבת מברכים, ובתכלית הדיוק כו'] - שבשנה זו קביעותו בכ"ד שבט.

בנוגע לכ"ד שבט - אין צורך לחפש מהו המאורע המיוחד שאירע ביום זה, מכיון שישנו ספר שבו מלוקטים כל המאורעות שאירעו ככל יום, ומסודרים ע"פ סדר ימי השנה - שזהו הספר "דבר יום ביומו". וכאשר מסתכלים בספר זה - מוצאים מיד את כל המאורעות שאירעו ביום זה, כדלקמן...

ב. לאחרי מאמר המוסגר הנ"ל - נחזור לעניננו - המאורע שאירע בכ"ד שבט:

איתא בזכרי' (א, ז ואילך): "ביום עשרים וארבעה לעשתי עשר חודש הוא חודש שבט הי' דבר ה' אל זכרי' . . הנביא לאמר", "ראיתי הלילה והנה איש רוכב על סוס אדום והוא עומד בין ההדסים גו", "ואמר מה אלה אדוני ויאמר אלי המלאך הדובר בי אני אראך מה המה אלה", "ויען האיש העומד בין ההדסים ויאמר אלה אשר שלח ה' להתהלך בארץ", "ויענו את מלאך ה' העומד בין ההדסים ויאמרו התהלכנו בארץ והנה כל הארץ יושבת ושוקטת". "ויאמר מלאך ה' ויאמר ה' צבאות עד מתי אתה לא תרחם את ירושלים ואת ערי יהודה אשר זעמת זה שבעים שנה", "ויען ה' את המלאך הדובר בי דברים טובים ניחומים".

ובהמשך הדברים: "ויאמר אלי המלאך הדובר כי קרא לאמר כה אמר ה' צבאות קנאתי לירושלים ולציון קנאה גדולה", "וקצף גדול אני קוצף על הגוים השאננים אשר אני קצפתי מעט והמה עזרו לרעה", "לכן כה אמר ה' שבותי לירושלים ברחמים בייתי יבנה בה נאם ה' צבאות וקו ינטה על ירושלים", "עוד קרא לאמר כה אמר ה' צבאות עוד תפוצנה ערי מטוב ונחם ה' עוד את ציון ובחר עוד בירושלים".

אלו הם דברי הנבואה שנאמרו לזכרי' הנביא בעשרים וארבעה בחודש שבט.

והנה ע"פ מארוז"ל (מגילה יד, א) "נבואה שהוצרכה לדורות נכתבה כו" - מובן,

שנבואה זו הנ"ל היא נוגעת ושייכת (ולכן יש ללמוד ממנה) לכל הדורות, עד לימינו אלו, כדלקמן.

ג. תוכן דברי הנבואה הוא - קנאתו של הקב"ה על ענין הגלות: "קנאתי לירושלים ולציון קנאה גדולה" - בהמשך לדבריו של הנביא: "עד מתי אתה לא תרחם את ירושלים ואת ערי יהודה אשר זעמת גו" - כללות ענין הגלות.

וממשיך בכתוב: "וקצף גדול אני קוצף על הגוים השאננים", שענין זה הוא בהמשך למש"נ לעיל "והנה כל הארץ יושבת ושוקטת" (פי' הרד"ק), כלומר, שהגוים יושבים במצב של מנוחה ושקט בתכלית - "הגוים השאננים", מלשון שאנן והשקט (מצו"צ), היינו, שלימות המנוחה, ללא כל דאגות.

ועל זה הוא הקצף של הקב"ה, ועד ל"קצף גדול": היתכן ש"כל הארץ יושבת ושוקטת", אומות העולם יושבים "שאננים" - בה בשעה שבני ישראל מתייסרים בגלות?!

ויתירה מזו - לא זו בלבד שאומות העולם יושבים בשקט ובשלוה ("הגוים השאננים") ואינם מצטערים בצרתם של בני-ישראל, אלא אדרבה: הם מוסיפים עוד יותר בצרות גלותם של בני-ישראל - "אשר אני קצפתי (על עמי) מעט והמה עזרו (על הקצף) לרעה!"

כלומר: הטענה והקצף הגדול על אומות העולם הוא - בשנים: (א) על עצם העובדה שהם יושבים בשלוה ושקט ("שאננים") לנוכח בני-ישראל המתייסרים בגלות, (ב) ולא עוד אלא שהם עוד מוסיפים בצרות הגלות!

ד. ולכאורה, צריך להבין:

בשלמא הטענה והקצף על כך שאומות העולם מוסיפים על צרות הגלות, "אשר אני קצפתי מעט והמה עזרו לרעה" - מובנת היא, כי: אע"פ שעצם העובדה שאומות העולם מוסיפים על צרות הגלות מהוה הוכחה שהסיבה לכך היא - פירצה בהנהגתם של בני-ישראל, כי לולי זאת לא יתכן שאומות העולם יוכלו להוסיף על צרות הגלות - מ"מ, בודאי מגיע עונש לאומות העולם על כך שעושים זאת מצד רוע טבעי!

[וע"ד המבואר באגה"ק (סכ"ה) ש"על הניזק כבר נגזר מן השמים, והרבה שלוחים למקום", אבל מ"מ, "המזיק מתחייב על רוע בחירתו"].

אבל עדיין אינו מובן: מהי הטענה והקצף הגדול על כך ש"כל הארץ יושבת ושוקטת", "הגוים השאננים", היינו שעומדים מנגד ואינם מצטערים על הצרות של

בני-ישראל - מהו ההכרח שאומות העולם לא ינוחו ולא ישקטו מפני צרותיהם של בני-ישראל, עד כדי כך ש"קצף גדול אני קוצף על הגוים" מפני היותם "שאננים"!!

וכי בשבע מצוות דבני-נח ישנו חיוב על אומות העולם להצטער על צרותיהם של בני-ישראל?! ואם אין חיוב כזה - הרי אדרבה: "אין מניחין אותן לחדש דת ולעשות מצוות לעצמן מדעתן (רמב"ם הל' מלכים פ"י ה"ט)!

יתירה מזו: מה יכולים כבר אומות העולם להועיל בכך אילו היו מצטערים על צרותיהם של בני-ישראל - הרי בלאה"כ אינם יכולים לשנות את גזירת הגלות שנגזרה ע"י הקב"ה, ובפרט ע"פ המבואר בתניא (פכ"ד) ש"אינם יכולים לעבור כלל על רצונו ית", וא"כ, למאי נפק"מ אם הם מצטערים על צרותיהם של בני-ישראל אם לאו, ועד כדי כך שהקב"ה קוצף "קצף גדול" על היותם "שאננים"!!

ה. והביאור בזה - לכל לראש - שלמעשה נכלל ענין זה בשבע מצוות שנתחייבו בני-נח:

א' הציוויים שנצטוו ב"נ הוא - "אבר מן החי". וענינו - זהירות מפני צער בעלי חיים, שכן, אכילת אבר מן החי גורמת צער גדול לבע"ח, ולכן נאסרו באכילת אבר מן החי, כי אם לאחרי שממיתים אותו תחילה.

ועפ"ז: אם אומות העולם הוזהרו על צער בעלי-חיים - הרי ק"ו בן בנו של ק"ו שיש להם להצטער על צערם של בני-אדם דוגמתם!...

ובפרט שב"נ הוזהרו גם על דינים ועל צדקה וכו'.

ובקשר לשאלה למאי נפק"מ אם אומות העולם מצטערים על כך אם לאו - הרי המענה לזה בפשטות:

אילו היו אומות העולם מרגישים את צער הגלות ומשתתפים בצערם של בני-ישראל (היפך הענין ד"שאננים") - הנה לא זו בלבד שלא היו מוסיפים ח"ו על צרות הגלות, אלא אדרבה: הם היו משתדלים לעשות את כל התלוי בהם כדי להקל ככל האפשרי על צערם וסבלם של בני-ישראל במשך זמן הגלות, עי"ז שהיו עוזרים ומסייעים לבני-ישראל בכל עניניהם, ע"ד ובדוגמת הענין ד"מלכים אומניך ושרותיהם מניקותיך"!

ומובן שהנהגה זו מצדם של אומות העולם ("מלכים אומניך") אינה בסתירה לגזירת הגלות - כי מצד עצם גזירת הגלות, מספיקה העובדה שבני-ישראל נמצאים "בארץ לא להם" (מחוץ לארץ ישראל) בלבד, שאז - הנה גם כאשר יש להם את כל צרכיהם

בהרחבה, ללא כל מניעה ועיכוב, צרות וכו', עד למצב ד"מלכים אומניך" - עדיין קיימת גזירת הגלות בכל תקפה!

הוכחה לדבר:

למרות שבגזירת "ברית בין הבתרים" נאמר (לך טו, יג) "כי גר יהי זרעך בארץ לא להם ועבדום וענו אותם ארבע מאות שנה" - הנה בארץ מצרים היו בני-ישראל מאתיים ועשר שנים בלבד - כמנין "רדו" (פרש"י עה"פ), ואילו בשאר השנים - הסתפקו בכך שהיו "בארץ לא להם", אף שלא היו בארץ מצרים.

יתירה מזה: אפילו מאתיים ועשר שנים (כמנין "רדו") שהיו בני-ישראל צריכים להיות בגלות ושעבוד מצרים - הרי תקופה זו מתחילה מאז כניסת בני-ישראל לבין החומות, וזאת - למרות שבחלק מסויים מתקופה זו היו בני-ישראל במצב של מנוחה ושלווה, הן מבחינה רוחנית - כמ"ש (ויגש מו, כח) "ואת יהודה שלח לפניו גו' להורות לפניו גושנה", ובפרש"י: "לתקן לו בית תלמוד שמשם תצא הוראה", והן מבחינה גשמית - כדברי יוסף בשם פרעה ("מלכים אומניך"): "ואתנה לכם את טוב ארץ מצרים ואכלו את חלב הארץ. . כי טוב כל ארץ מצרים לכם הוא" (שם מה, יח-כ), "במיטב הארץ הושב את אביך ואת אחיך" (שם מז, ו), ועד כדי כך - ששנותיו המובחרות של יעקב היו י"ז השנים שהי' במצרים, באופן ד"ויחי יעקב"!

זאת ועוד: לא זו בלבד שליעקב אבינו ובני ביתו לא הי' חסר מאומה בהיותם בארץ גושן, מכיון שיוסף דאג לכל מחסורם - ע"פ ציווי והסכמת פרעה ("מלכים אומניך"), אלא עוד זאת, שיוסף הי' "מושל בכל ארץ מצרים", ובאופן ש"בלעדיך לא ירים איש את ידו ואת רגלו בכל ארץ מצרים", וכל זה - למרות שכל מצרים ידעו שיוסף יעשה ככל אשר יאמר לו אביו (שהרי הענין דכיבוד אב הי' מקובל גם אצל אומות העולם, כדמוכח מדברי רש"י (ס"פ נח) אודות מיתתו של תרח כו).

ונמצא, שגם כאשר בני-ישראל ישבו בארץ מצרים במעמד ומצב ש"טוב כל ארץ מצרים לכם הוא", באופן ד"מלכים אומניך", ועד שיוסף הי' "מושל בכל ארץ מצרים" - הנה שנים אלו נכללות במנין מאתיים ועשר שנים של גלות מצרים, אף שענין השעבוד התחיל רק לאחר ש"וימת יוסף וכל אחיו וכל הדור ההוא".

ומכל זה מובן, שמצד עצם גזירת הגלות - יכולים לצאת י"ח בעצם העובדה שנמצאים ב"ארץ לא להם", ואילו בנוגע לכל שאר הענינים - יכולה להיות ההנהגה באופן ד"מלכים אומניך", היינו, שאומות העולם משתדלים לעזור ולסייע לבני-ישראל בכל עניניהם, להושיבם ב"מיטב הארץ", ולומר להם "טוב כל ארץ מצרים לכם הוא", וכל זה - כאמור - מצב של גלות!...

וזוהי טענתו של הקב"ה, עד ל"קצף גדול", על כך ש"כל הארץ יושבת ושוקטת", ואומות העולם יושבים "שאננים" - כי אילו היו אומות העולם מרגישים ומשתתפים בצערם של בני-ישראל (היפך הענין ד"שאננים"), אזי היו מקילים על סבל וצער הגלות של בני-ישראל, בכך שהיו עוזרים ומסייעים להם בכל עניניהם, באופן ד"מלכים אומניך".

ו. והנה, ע"פ מארז"ל "בראשית - בשביל ישראל כו", היינו, שכל העולם כולו נברא בשביל בני-ישראל, מובן, שמצב העולם הוא לפי ערך וביחס למצבם של בני-ישראל, ולכן, כאשר רואים ש"כל הארץ יושבת ושוקטת", "הגוים השאננים" - הרי עובדה זו מהווה הוכחה שסיבת הדבר היא - מפני שישנה "פירצה" בהנהגתם של בני-ישראל בענין זה:

ישנם יהודים שלא איכפת להם העובדה שנמצאים בגלות, יש להם את כל צרכיהם הגשמיים והרוחניים - טוענים הם - ולכן, לא איכפת להם שנמצאים עדיין בגלות! ועד כדי כך שיושבים בשקט ובמנוחה - "שאננים" - ללא כל דאגות!...

אמנם בתפלתו מבקש הוא: "ותחזינה עינינו בשוכך לציון ברחמים", ובימי החול - מוסיף לבקש "את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח . . כי לישועתך קוינו כל היום", ומבקש זאת ג' פעמים ביום, ובודאי מכיון הוא את "פירוש המלות" שבתפלה - כהוראת השו"ע; אבל כעבור חמש דקות בלבד - שוכח מכל זה, ושב לחיי היום-יום ע"ד הרגיל, בעניני טוב וקדושה - כמובן, מתוך מנוחה ושלוה ושאננות מוחלטת!...

היתכן שבזמן הגלות ישב לו יהודי "שאנן", ללא כל דאגות - כיצד יכול הוא לשקוט על שמריו בידעו שנמצאים במעמד ומצב ד"בנים שגלו מעל שולחן אביהם"?!...

פירוש המלות ד"לישועתך קוינו כל היום" הוא - לא רק שישנם רגעים ספורים במשך היום שבהם חושב הוא אודות הגאולה העתידה מתוך תקווה וצפי', אלא - שמצב זה ("לישועתך קוינו") הוא "כל היום", כל היום ממש, והרי פשוט שלא יתכן שיהודי יעמוד בתנועה ורגש ד"לישועתך קוינו כל היום", וברגע זה עצמו ישב רגוע, בשלוה ושאננות מוחלטת, ללא כל דאגות!...

וכאשר ישנם יהודים שיושבים "שאננים" - מהו הפלא, איפוא, ש"כל הארץ יושבת ושוקטת", "הגוים השאננים"!...

ז. מניין נובעת, איפוא, "שאננות" כזו אצל בני-ישראל - הרי האשמה בזה תלוי ב"ראשיכם", "ואשימם בראשיכם", "שהי' להם למחות ולכוון אותם לדרך הישרה" (פרש"י דברים א, יג), ובלשון הידוע - הדג מסריח מראשו:

זה כבר משך זמן ארוך ביותר ש"מרעישים" בכל הזדמנות "דאלאי גלות", היינו שבני-ישראל אינם יכולים לסבול עוד את מצב הגלות, וכטענת הנביא: "עד מתי אתה לא תרחם את ירושלים ואת ערי יהודה אשר זעמת..."

ולאחרי כל זה, כאשר נגש יהודי ל"חסיד חב"ד", ושואל אותו: מה פשר ה"רעש" וה"צעקה" שאין יכולים לסבול עוד את הגלות, ורוצים "משיח נאו" - גם אני (טוען הנ"ל) יהודי חרדי המתפלל ג"פ בכל יום "את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח", ומאמין בביאת המשיח, ואעפ"כ לא שמעתי מעולם שישנו ענין להרעיש ולצעוק שלא יכולים לסבול עוד את הגלות, וא"כ, מדוע אתם - החב"ד'ניקים - מרעישים וצועקים על ענין זה? מניין המקור בתורה להנהגה כזו? - מתבלבל אותו "חב"ד'ניק" למשמע "שאלה" זו, ונשאר לעמוד בפה פעור, ללא מענה בפיו!...

יהודי הנ"ל יודע שאותו "חב"ד'ניק" הי' בכמה התוועדויות [שלשה התוועדויות, ג"פ שלשה התוועדויות, ויותר כו'] שבהם מדברים אודות ענין הנ"ל - שבני-ישראל צריכים להרעיש ולצעוק שאינם יכולים לסבול עוד את ענין הגלות וכו', ולכן, כאשר מציע את שאלתו בפני ה"חב"ד'ניק", ואותו "חב"ד'ניק" מתבלבל ואינו יודע מה להשיב - הרי פירוש הדברים שאין לו מה להשיב, ומדוע - מכיון שגם הוא סבור שזוהי "שאלה טובה", ויתירה מזו - בעצם אין כל שאלה בדבר, וד"ל... ובלשון חז"ל: "מדאשתיק - אודויי אודי לי"!

פגישתו עם יהודי הנ"ל היתה בהשגחה פרטית כדי שיפעל עליו להיות במצב של תקווה וצפי' תמידית לגאולה העתידה, באופן שלא יוכל לנוח ולשקוט כו'; ולפועל - הנה לא זו בלבד שאינו פועל עליו מאומה, הרי אדרבה: יהודי הנ"ל נוכח לדעת שגם הוא (ה"חב"ד'ניק") אינו יודע מהו המקור בתורה להנהגה זו, והראי' - שאין לו מה להשיב!

היתכן שלאחרי שדובר פעמים רבות כל כך אודות ענין זה - ישנם עדיין כאלו שנשארים ללא כל מענה לשמע "שאלה" כזו?!

אם כך הוא מצב הדברים - מה פעלו, איפוא, במשך שלושים ושלוש השנים שמדברים אודות ענין זה?!...

אלא מאי - הסיבה לכך היא - השאננות והאדישות האוכלת כל חלקה טובה: הוא אמנם שומע את הדברים הנאמרים בהתוועדות, ומשתדל שלא להחסיר שום התוועדות... ולאחרי כן לומד את ה"רשימות דברים", כורך אותם ומניחם ע"ג המדף כדי שיוכל לעיין בהם בכל עת מצוא, אבל - לימוד זה אינו בתור ענין שנוגע למעשה

בפועל, כי אם לימוד סתם. - כשם שיש לו כו"כ שיעורים קבועים בלימוד התורה, הנה מצד החביבות שבדבר - לומד גם את ה"רשימות" הנ"ל, אבל דברים אלו הם אצלו בבחינת "הלכתא למשיחא"... ובנוגע לפועל - לא נגע ולא פגע!

ועד כדי כך - שבראותו שנכדו שר וצועק "ווי וואנט משיח נאו", ובתמימות אמיתית - כדרכו של ילד קטן, הנה הנהגה זו נראית בעיניו "מוזרה"!!!

בנוגע לעצמו - אינו מסוגל לפעול על עצמו לשיר "ווי וואנט משיח נאו", מכיון שלאמיתתו של דבר קשה לו לומר שהוא אמנם ממתין ומצפה באמת לביאת משיח צדקנו - אדרבה: הוא חושש מזה... כיום הוא "אדם מכובד" וכי, ומי יודע מה יהי כאשר יבוא משיח צדקנו - הרי אז עלול להיות בלבול כל הסדרים כו', ובמה יהי נחשב הוא עם כל ה"דרייעריי" וכיו"ב!... עד כדי כך אינו מרמה את עצמו לחשוב שלאחרי ביאת המשיח יחשב ליהודי מכובד!...

והרי איתא בגמרא - ממשיך בטענתו - "מתוך שיודעין בהקב"ה שאמיתי הוא לפיכך לא כיזבו בו" (יומא סט, ב): כיצד יכול לצעוק "ווי וואנט משיח נאו" - בשעה שאינו מרגיש שהוא אכן "אוחז" בכך באמת!...

בשלמא בנוגע לאמונה בביאת המשיח - מאמין הוא באמונה שלימה (ללא כל ספק וספק ספיקא) שמשיח יבוא בכל יום - "אחכה לו בכל יום שיבוא"; אבל מכאן ועד לרגש של צער על ענין הגלות, וצפי' אמיתית לביאת המשיח - הדרך רחוקה עדיין!... ולכן, כאשר רואה שישנם כאלו ששרים וצועקים "ווי וואנט משיח נאו" - הנה הנהגה זו נראית בעיניו "מוזרה"!!!

(חסר קצת)

אמנם, המדובר כאן הוא לא רק בנוגע אליו, שהוא נמצא במצב ירוד כזה שאינו ממתין ומצפה באמת לביאת המשיח, אלא עיקר ההבהלה שבדבר היא - שאינו מסוגל לענות ליהודי הנ"ל על שאלתו מהו המקור בתורה להנהגה זו, כך שיהודי הנ"ל עלול לחשוב שאכן אין מענה לשאלה שלו, והראי' - שה"חב"ד'ניק" ששומע כל כך הרבה בנושא זה, אין לו מה להשיב!

אפילו אם אצרך חסר רגש זה - תתנהג עכ"פ באופן ד"דע מה שתשיב כו", ואל תגרום שיהודי יחשוב שאין תשובה לדבריו!

ח. בנוגע לעצם השאלה הנ"ל - הרי אדרבה - הפלא הוא כיצד יהודי לשאול שאלה

כזו:

הנהגה זו (לצעוק "דאלאי גלות", "ווי וואנט משיח נאו", וכיו"ב) - אינה "חידוש" שנתחדש בשנים האחרונות ב"יונייטעד סטייטס"... שכן, ישנם ריבוי פסוקים בתנ"ך שתוכנם - טענת בני-ישראל שאינם מסוגלים לסבול עוד את קושי הגלות, ולדוגמא - הפסוק הנ"ל בזכרי': "עד מתי אתה לא תרחם את ירושלים ואת ערי יהודה אשר זעמת", ומוכן, שכאשר אומרים "עד מתי" הרי פירוש הדברים - שלא מסוגלים להמתין עוד... וכמו כן ישנם כו"כ פסוקים בספר תהלים, מגילת איכה, וכיו"ב, שתוכנם - כנ"ל - טענת וזעקת בני-ישראל על שאינם יכולים לסבול עוד את ענין הגלות.

זאת ועוד:

כל יהודי - אפילו פשוט שבפשוטים - יודע אודות המושג ד"תיקון חצות", וזאת - גם אם הוא בעצמו אינו עורך "תיקון חצות", ומעולם לא ראה איך שעורכים "תיקון חצות" [מכיון שאלו שעורכים "תיקון חצות" עושים זאת בביתם ובחשאי כו.]. בדורות שלפנינו היו עורכים "תיקון חצות" בבית-הכנסת ובעשרה, וישנם מקומות שבהם נוהגים כן גם כיום, אבל ברוב המקומות, ובפרט בחוץ-לארץ - עורכים "תיקון חצות" בבית ובחשאי דוקא כו.], מ"מ, יודע הוא שב"סידור" - השוה לכל נפש - מופיע "סדר תיקון חצות", בכל הסידורים, ועד - שענין זה מובא בהתחלת השו"ע.

והנה, כל הענין ד"תיקון חצות" תוכנו - להצטער ולהתאבל על כללות ענין הגלות, כמודגש ומבואר בארוכה בכל הפסוקים והפיוטים שאומרים ב"תיקון חצות", וביניהם - ביטויים רבים בתוכן האמור לעיל, שבני-ישראל אינם מסוגלים לסבול עוד את צער הגלות!

ישנם נוסחאות ב"תיקון חצות" שבהם יש פיוט א' בעל שש פיסקאות, שכל פיסקא מתחילה בתיבות "עד מתי"...

[ואף שפיוט זה לא הובא בנוסח "תיקון חצות" שבסידורו של אדמו"ר הזקן - יש לומר, שטעם הדבר הוא - לפי שתוכן הענין נאמר כבר בפסוקי תהלים ואיכה וכו' שאומרים ב"תיקון חצות"].

כאשר מדברים עמו אודות פסוקי תהלים - טוען: אמירת תהלים שייכת לאנשים פשוטים... אבל אני - אינני איש פשוט!... נו! - לו יהי כדבריו!... אבל "תיקון חצות" - שייך כבר ליהודים "בעלי מדריגה"!...

ועפ"ז - מה מקום לשאלה הנ"ל (מה פשר הרעש והצעקה שלא יכולים לסבול עוד את ענין הגלות כו) - הרי על זה הוסד כל הענין ד"תיקון חצות"?!... צער הגלות

גדול כל כך - עד שאינו יכול להתאפק עוד, וקם באמצע הלילה כדי לבכות ולצעוק על אריכות הגלות!...

ופשיטא - שאין הכוונה שלאחרי עריכת "תיקון חצות" [בכל יום, או לעתים מזומנים, כמבואר בקונטרס התפלה (פי"א), בליל ששי, וכיו"ב] ילך "לישון", ולמחרת בבוקר לא ישאר שום רושם מזה... וימשיך לעסוק בכל עניניו מתוך רגש של שלווה ושאננות... - הנהגה כזו היא היפך תכלית המכוון ד"תיקון חצות", כפשוט! כאשר צועקים "עד מתי" - לא יתכן להתהלך שקט ושאנן, מכיון שבמשך כל היום חש הוא ומרגיש את צער הגלות, ולכן מקווה ומצפה לביאת משיח צדקנו באופן ד"לישועתך קוינו כל היום!"

ט. ...ונחזור לעניננו - נבואת זכרי' שנאמרה בכ"ד שבט, שתוכנה - הקצף של הקב"ה על העובדה ש"כל הארץ יושבת ושוקטת", "הגוים השאננים", שמזה מובן, עד כמה מופרך רגש של שאננות ביחס לענין הגלות - אפילו אצל גוים, ועאכ"כ - אצל בני-ישראל, ולכן צריכים בני-ישראל לבקש ולצעוק בכל עת שאינם יכולים לסבול עוד את הגלות - "דאלאי גלות!"

אין כל נפק"מ באיזו שפה מביעים תוכן זה - ברוסית, באידיש או בלשון הקודש, אדרבה - שיבחר להביע תוכן זה בלשונו של דוד המלך, דוד מלכא משיחא, בספר תהלים - "עד מתי", וכיו"ב.

ויה"ר שהדברים הנ"ל יפעלו פעולתם (חסר קצת), ובאופן ד"קרוב אליך הדבר מאד בפיך ובלבבך לעשותו", היינו, שלאחרי כל הדיבורים בענין זה ("בפיך") - יבוא הדבר גם ברגש הלב ("בלבבך"), ותיכף ומיד - "לעשותו", מלשון עשי' וכפי', היינו שבני-ישראל כופים ומכריחים את הקב"ה, כביכול, להביא את הגאולה,

וכל זה - באופן ד"קרוב גו' מאד", במהרה בימינו ממש, באופן ד"אחישנה", "ארו עם ענני שמיא", ושמחת עולם על ראשם.

”הנני להביע ברכותי”

ברכות כ"ק אדמו"ר לרגל נישואי זקני החתן משפחת נקרט שיחי

ז"ל ט"ו תמוז תשס"ג
 בבוקרין.
 צדק לאלהינו
 ברכה ושלום.
 בארץ לא נמצאה אלה אלה
 ז"ל הוציא הנכבד אפ"ל.
 אלהי אבותינו, אלהינו אלהינו
 אלהינו אלהינו אלהינו

העתק ממכתב לסבתא לאה תחי' בו מאשר הרבי את הצעת השידוך

מכתב בו מאשר הרבי את הצעת השידוך של זקני החתן שיחיו

ונקרט בני ברק
 RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
 Lubavitch
 770 Eastern Parkway
 Brooklyn 13, N. Y.
 HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
 ליובאוויטש
 770 איסטערן פארקווי
 ברוקלין, נ. י.

ב"ה, יו"ד אלול השכ"ט
 ברוקלין

האברך הו"ח אי"א נו"נ וכו'
 סו"ח אברחם גד שי'
 וב"ג הי'

שלום וברכה!

במענה על ההודעה אודות קסו"ח שלהם
 בשעה טובה ומוצלחה,

הנה ית"ר מהשי"ח שיהיו בשעה טובה
 ומוצלחה ולבנין עדי עד על יסודי החורה
 והמצוה כפי שהם סוֹאֲרִים במאור שבתורה זוהי
 חורח החסידות.

בברכת מזל טוב
 וכוה"ט

נ.ב. במח שומר הוא השלש השיעורים השונים
 לכל נפש בחומש החלים וחניא הידועים.

קטע מ'יחידות' הסבא הרה"ח ר' גד שי' נקרט

בסמיכות ליום הבהיר יו"ד שבט הגדול, בסמיכות ליום הולדתו י"ח שבט, ובסמיכות לחתונת זקני החתן, שהתקיימה בג' אדר-ראשון תש"ל.

אור ליום ג', י"ג שבט תש"ל

...מ"ש בענין יום הולדת, זאלסט האבען א עלי' שבת (פאר דעם) און געבן צדקה פאר שחרית און פאר מנחה, און מוסיף זיין על השיעורים הרגילים (בנגלה ובחסידות?), און זאלסט האבן א הצלחה'דיקן יאהר בלימוד התורה (הנגלה והחסידות?) ובקיום המצוות בהידור, און אויך אין דעם "ולבניך אלו התלמידים".

ומ"ש בענין החתונה וזמן החתונה, זאל זיין בשעה טובה ומוצלחת ובדרכי נועם ובדרכי שלום, ומזאל פון דיר הערן בשורות טובות בגשמיות וברוחניות.

עכלה"ק.

ברכות כ”ק אדמו”ר לרגל נישואי זקני הכלה משפחת וואלף שיחיו

”ההצעה שלי“

זקניה שיחיו של הכלה תחי', הרה"ח ר' מנחם מענדל שי' וזוגתו מרת פייגל וואלף, בתו של הרה"ח וכו' הרב מרדכי שוסטערמאן ז"ל, שהיה ה"בעל קורא" בחצרות קדשנו עשרות בשנים, זכו לברכות רבות מכ"ק אדמו"ר נשיא דורנו בתקופת נישואיהם, ואף זכו לכך שהרבי עצמו הגדיר את הצעת שידוך כ"ההצעה שלי"!!!...

לרגל שמחת הנישואין במשפחה במזל טוב, מוגש בזה לראשונה התיאור המלא הידוע לנו של מעורבות הרבי בשידוך זקני הכלה. הכתי"ק והמענות המופיעים כאן, מתפרסמים ב'תשורה' זו לראשונה.

בספר "למען ידעו... בנים יוולדו", הסוקר את קורות חייו ופועלו של הסבא-רבא הרה"ח הרב מרדכי שוסטערמאן ע"ה, מתוארת מעורבותו של הרבי בשידוך זה. וכך מספר הרב שוסטערמאן בזיכרונותיו (עמוד 155):

הצעת השידוך של פייגל תחי' - חתננו הר"ר בנימין שי' קליין, אחרי שובו מאוסטרליה, נעשה למזכירו של הרבי שליט"א והיה יושב במשרד ה'מרכז'.

הבחור הת' מנחם מענדל (הנק' מני) וואלף למד אז בישיבה ב-770.

אביו הר"ר אפרים, להיותו מנהל מוסדות חב"ד באה"ק, הי' בא עם זוגתו פעם בשנה לי"ט כסלו לארה"ב, והיו נכנסים שניהם לרבי ליחידות.

הרבנית וואלף התבטאה פעם שרצונה כי בנה מני יתחתן עם נערה מאה"ק, לא אמריקאית. והנה הפעם, כשהרב וואלף וזוגתו עמדו במשרד ה'מרכז' וחיכו לתור שלהם להיכנס ליחידות לרבי, הציע להם חתני ר' בנימין את גיסתו, בתנו פייגל תחי', לשידוך לבנם מני שיחי'.

הרב והרבנית וואלף נכנסו להיכל היחידות, ובעת עמדם אצל הרבי, הנה בתוך הדברים העיר להם הרבי בזה הלשון: "הי' לכם לחשוב אודות שידוך בעד בנכם מני שיחי'".

ותאמר הרבנית וואלף, שלפני כניסתם ליחידות הציע להם ר' בנימין את גיסתו.

ויאמר הרבי: "פארוואס טאקע ניט?"

רגילים היו הוולף'ס שלפני חזרתם לארץ הקודש היו נכנסים שנית לרבי ליחידות.

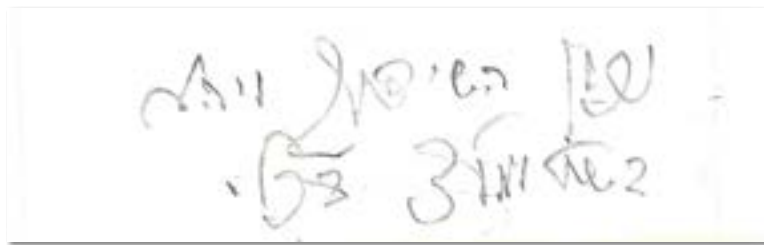
והנה הפעם, בעת הפרדס, אמר להם הרבי: "נו, איז וואס? ווילט איר ניט טראכטן וועגן מיין הצעה?" [=נו, מה קורה, האם אינכם מעוניינים להתבונן אודות ההצעה שלי?]

פארשטייט זיך, מאליו, אז דעם רבינ'ס הצעה איז שוין נתקבל גיווארן! [=מובן אפוא, מאליו, שהצעתו של הרבי התקבלה!]

ולתקופת השנה, ביום ט"ו כסלו ה'תש"ל, חגגנו למזל טוב ובשעה טובה ומוצלחת! עד כאן מזכרונות הרב שוסטערמאן.

"נכון השידוך"

שבועות אחדים לאחר שהרבי העלה את הצעת השידוך, בחודש אדר תשכ"ט, באו המדוברים בפועל בקשרי השידוכין. כאשר הוחלט בפועל על השידוך, כתבו החתן והכלה לרבי בעניין, וזכו לברכת הרבי בכתב יד קדשו:

נכון השידוך ויהא בשעטומ"צ בכל.

קביעת מועד החתונה - בהסכמת ההורים

סב הכלה שהה בתקופת בואו בקשרי השידוכין בחצרות קדשנו, עד לאחר חג הפסח תשכ"ט, אז חזר לאה"ק יחד עם ידידיו ל'קבוצה' תשכ"ט, כפי שיסופר להלן. חודשים אחדים לאחר מכן, בחודש תמוז, הוחלט על קביעת מועד החתונה לט"ו כסלו תש"ל.

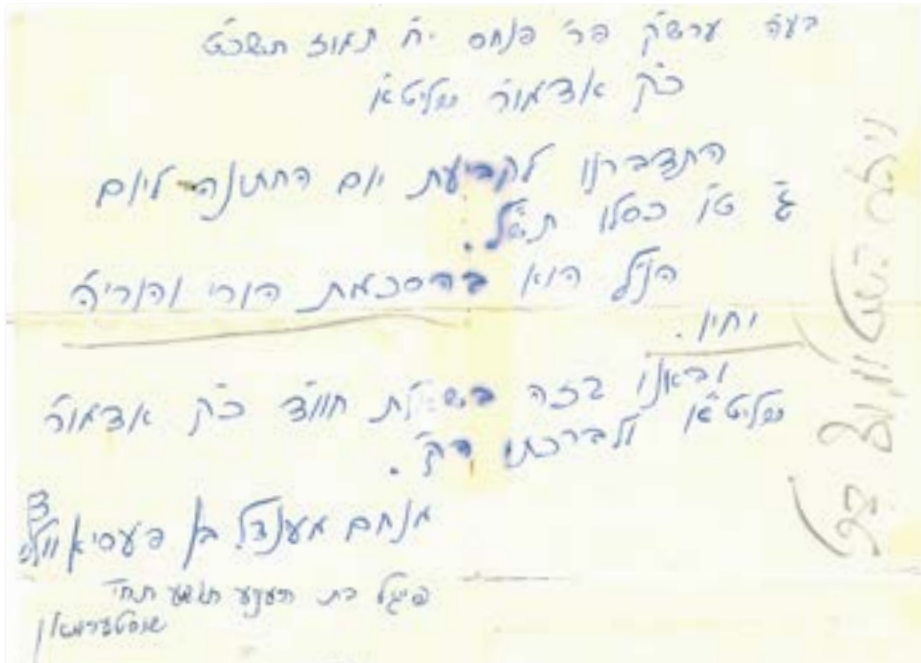
וכך כתבו החתן והכלה לרבי בעניין זה, בח"י תמוז תשכ"ט:

כ"ק אדמו"ר שליט"א

התדברנו לקביעת יום החתונה ליום ג' ט"ו כסלו תש"ל.

הנ"ל הוא בהסכמת הורי והוריה יחיו.

ובאנו בזה בשאלת חו"ד כ"ק אדמו"ר שליט"א ולברכתו הק'.
 על מכתבם, הואיל הרבי להעניק את הסכמתו וברכתו הק'. הרבי העביר קו תחת
 המילים "הנ"ל הוא בהסכמת הורי והוריה יחיו", והוסיף בכת"ק: ויהא בשעטומ"צ
 בכל.

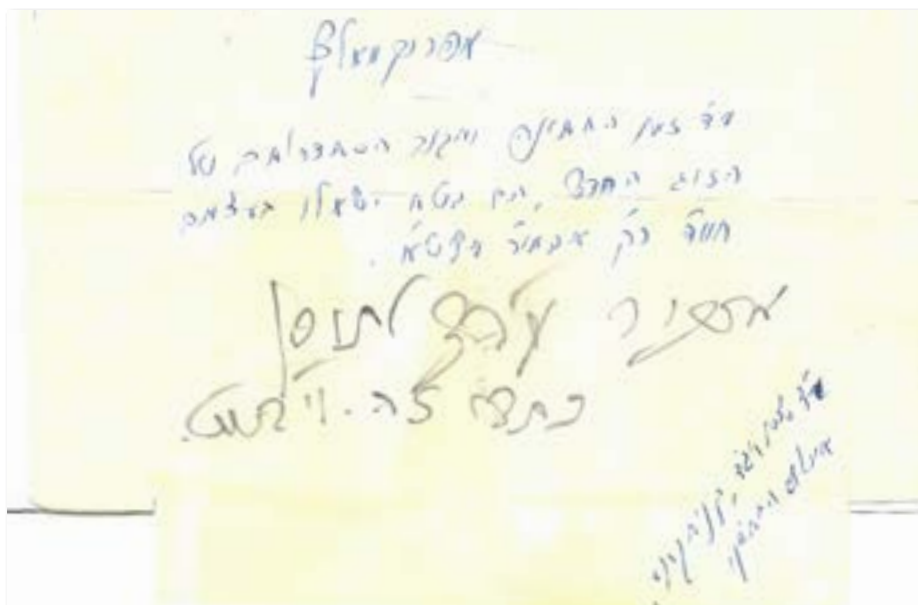

ברכה לאבי החתן

במקביל למכתבם של החתן והכלה לרבי, כתב אבי החתן, הרה"ח ר' אפרים וואלף
 ז"ל לרבי בנפרד, בשולי גליון של מכתב לרבי:

ע"ד זמן החתונה ומקום הסתדרותם של הזוג החדש, הם בטח ישאלו בעצמם חו"ד
 כ"ק אדמו"ר שליט"א.

על גליון מכתבו של הרב וואלף הואיל הרבי לענות בכתב יד קדשו:
 אזכיר עה"צ לתוכן כתבו זה. ויבש"ט.

אגרת הרבי לחתונה

שבוע ימים לפני החתונה, זכו החתן והכלה לקבל את ברכת הרבי לרגל חתונתם. יצויין כי המעטפה ובה האגרת נשלחה מהמזכירות אל החתן, בכתובת '770 איסטערן פארקוויי'.

וכך כותב הרבי באגרת הקודש, בנוסח המסורתי:

ב"ה, ז' כסלו תש"ל

ברוקלין

האברך הו"ח אי"א נו"נ וכו'

מוה' מנחם מענדל שי'

וב"ג תי'

שלום וברכה!

במענה על ההודעה מקביעות זמן חתונתם ליום ט"ו כסלו הבע"ל, הנני בזה להביע ברכתי מזל טוב מזל טוב ושתהי' בשעה טובה ומוצלחת, ויבנו

ואלה"ו ברוקלין

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ז' כסלו חש"ל
ברוקלין

האברך תו"ח אי"א נו"נ וכו'
סוף סנחם מענדל שי'
וב"ג חי'

שלום וברכה!

במענה על השודרה מקביעות זמן
החונחם ליום סוף כסלו הבע"ל,

הנני בזה להביע ברכתי ברכה
מזל טוב מזל טוב ושחתי' בשעה טובה
ומוצלחה ויבנו ביה בישראל בנין עדי
עד על יסודי החורה והמצוה כפי שהם
סוארים במאור שבהורה זוהי חורה
החסידות.

בברכה מזל טוב
מזל טוב

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN, N. Y. 11213

M. M. Wolf
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y.

בית בישראל בנין עדי עד על יסודי התורה והמצוה, כפי שהם מוארים במאור שבתורה זוהי תורת החסידות.

בברכת מזל טוב מזל טוב

[חי"ק]

ברכות ב'יחידות' לנחת מהצאצאים

הרה"ח וכו' הרב אפרים וואלף ז"ל, זכה להיות בא כוחו של הרבי בארץ הקודש, מנהל אגודת חסידי חב"ד באה"ק, ומנהל ישיבת "תומכי תמימים" המרכזית באה"ק ומוסדותיה.

במשך שנים רבות היה נוסע הרב אפרים וואלף ז"ל, יחד עם זוגתו תבדל"ח מרת פעסיא, לחצרות קדשנו לימי האור של חג הגאולה י"ט כסלו וחג החנוכה. בהיותם ב"בית חיינו", היה הרב וואלף נכנס אל הקודש פנימה ל'יחידות', והרבי היה מורה ומדריך אותו בעניינים הציבוריים הנוגעים לפעילותו באה"ק.

כיוון שהנושאים שעלו ב'יחידות' של הרב וואלף היו רבים ומגוונים, ביקש הרב וואלף באחת השנים את רשות הרבי להקליט באופן חריג בטייפ את הדברים הנאמרים בקודש, כדי שכל הנחיות והדרכות הרבי יתועדו וימומשו במלואן, והרבי נתן את הסכמתו הק' לכך.

בחודש כסלו תש"ל הגיע הרב וואלף ותבדל"ח זוגתו לחצרות קדשנו כמנהגם מידי שנה. בואם לחצרות קדשנו באותה עת הייתה גם לרגל שמחת הנישואין של בנם וכלתם, שכנסקר לעיל נקבעה לט"ו כסלו תש"ל.

תיכף עם הגיעם ל"בית חיינו", לאחר תפילת המנחה, הם נקראו ל'יחידות' אל הקודש פנימה ל'יחידות' קצרה, וגם יחידות זו מתועדת בהקלטה.

בין הדברים באותה 'יחידות' בירך אותם הרבי לרגל חתונת בנם בדברי קדשו הללו, מתוך סרט ההקלטה:

...און איצטער איז אויך זאל זיין די הכנות צו די חתונה פון זון, גומר זיין זיי בהצלחה, זיין די חתונה בשעה טובה ומוצלחת ובנין עדי עד על יסודי התורה והמצווה, זאל ביידע האבן פון זיי און פון אלע קינדער, סיי פון די [?] און אויך פון די אייניקלאך א סך אידישע נחת און חסידישע נחת, לאורך ימים ושנים טובות, זאל זיין מתוך הצלחה מרובה בענייני הכלל...

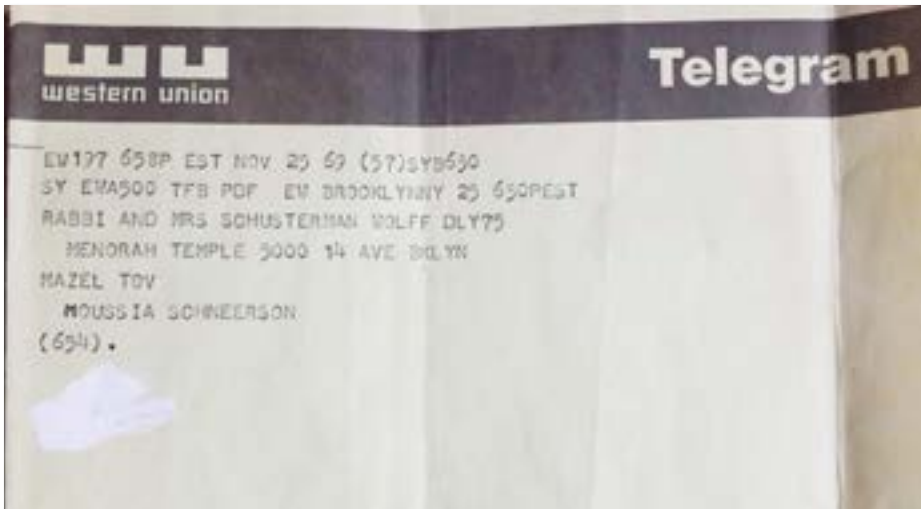
במהלך ה”יחידות” הרבי הוסיף ואמר לרב וואלף: מן הסתם ידוע לך כי כ”ק מו”ח אדמו”ר היה נוהג להתענות בימי הנישואין של בנותיו. והרבי המשיך: אינני אומר לך זאת כהוראה.

עם זאת, כיוון שהרבי מצא לנכון לציין זאת בפני הרב וואלף ב”יחידות” לפני נישואי בנו, מאז ואילך הוא היה נוהג להתענות בימי הנישואין של צאצאיו שיחיו.

ברכת הרבנית חי’ מושקא

לקראת החתונה, שיגרו הורי הכלה הרה”ח מרדכי וזוגתו מרת העניא חאשא ז”ל הזמנה אל הרבנית הצדקנית מרת חי’ מושקא ע”ה. ביום החתונה ט”ו כסלו (25 לנובמבר 1969), שיגרה הרבנית מברק ברכה לרגל השמחה, אל האולם בו התקיימה החתונה, אולם ”מנורה” בבורו-פארק.

וכך מופיעה במברק הרבנית, לפנינו בתרגום מאנגלית:

הרב ומרת שוסטערמאן - וולף
 מנורה טמפל, 5000 רחוב 14, ברוקלין
 מזל טוב
 מוסיא שניאורסאהן

תשלום שדכנות לרבי

בתקופת שהותם בחצרות קדשנו בחודש כסלו תש"ל, הכניסו הורי החתן הרב אפרים ותבדל"ח זוגתו מרת פעסיא תחי' למזכירות עבור הרבי סכום כסף כ'דמי שדכנות' כמקובל, על כך שהרבי לקח על עצמו את הצעת השידוך והיה לפועל השדכן בחתונה זו.

בנוסף לכך, הם נתנו תשורות סמליות לאישים נוספים שהיו מעורבים בשידוך: למזכיר הרבי הרב בנימין קליין, חתנם של משפחת שוסטערמאן, שיזם את הצעת השידוך, העניקו מגילת אסתר מהודרת; ולידיד המשפחה הרה"ח ר' אברהם פרשן מטורונטו שבקנדה - שרשרת יוקרתית לגברת.

שבועות אחדים לאחר חתונתם התגוררו הזוג בקראון הייטס, בסמיכות לבית משפחת שוסטערמאן. לאחר מכן, בחודש אדר, עלו לארץ הקודש והתיישבו בנחלת הר חב"ד שבקרית מלאכי, השכונה החב"דית הטרייה שנוסדה אך שנה קודם לכן, ואשר הרבי עודד מאוד את ההתיישבות בשכונה. שם הם מתגוררים זה כיובל שנים, לאורך ימים ושנים טובות.

ברכות כ"ק אדמו"ר לרגל נישואי זקני הכלה משפחת הבלין שיחי

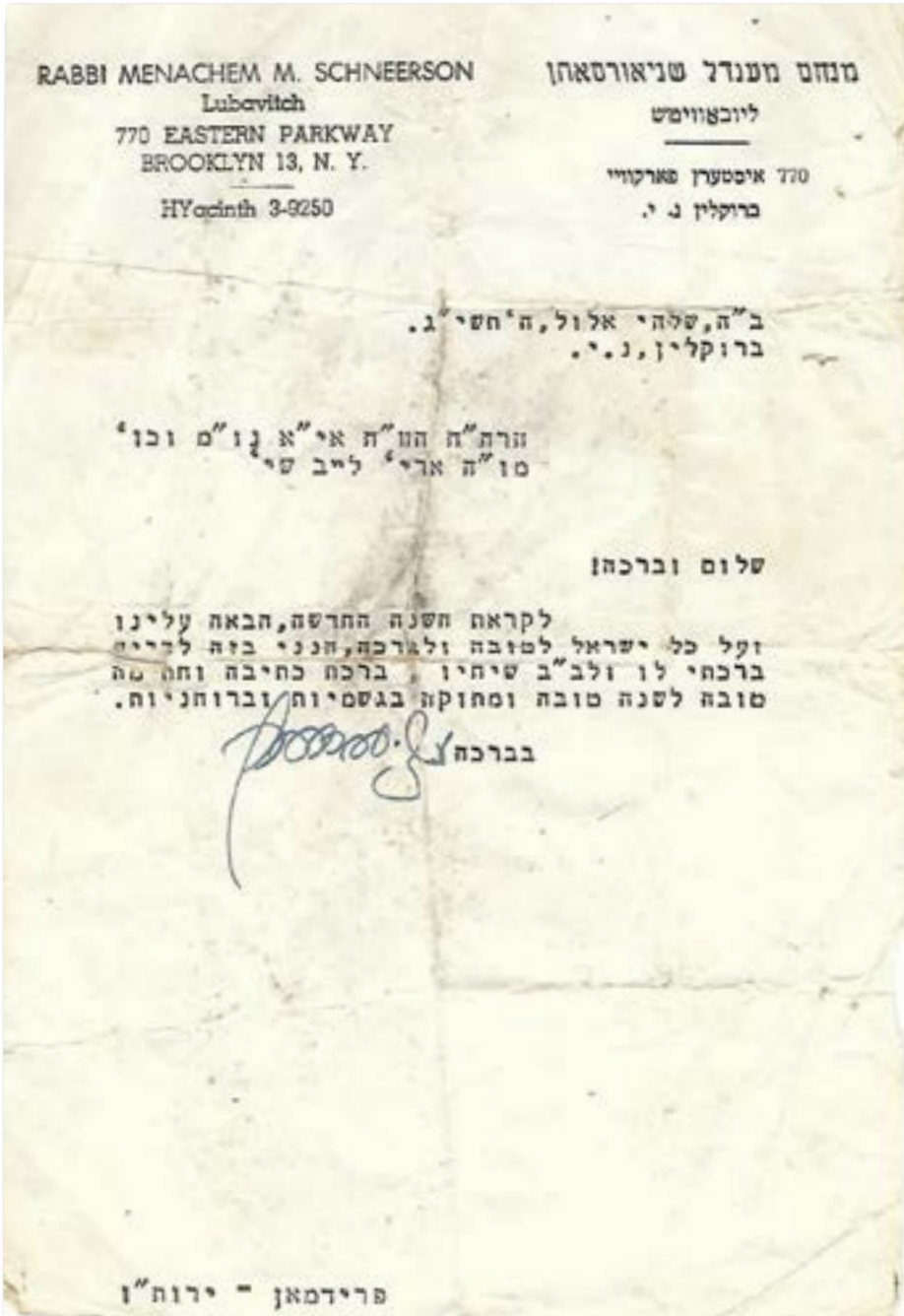

**אגרות
קודש
למשפחת
ונקרט**

אגרת ברכה לשנה החדשה, לסבא רבא הרב אריה לייב פרידמן ע"ה.
(אודות הקשר של הסבא הרב פרידמן ע"ה עם כ"ק אדמו"ר,
נדפס בהרחבה ב'תשורה' מחתונת אחי החתן הרה"ת מענדל שי, ג' ניסן תשע"ט)

ונקרט-בני ברק RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON Lubavitch 770 Eastern Parkway Brooklyn 13, N. Y. NY 11226 3-8220	מונהג מענדל שניאורסאהן לייבאוויטש 770 איסטערן פארקוויי ברוקלין, נ. י.
ביה, ת"י אדיר תשי"ט ברוקלין האברך אברתם גר טיי שלום וברכה בסענה למכתבו מגי אדר א', בעת רצון יזכירו את כל אלה שכותב אנדותם, על הציון הקי של כ"ק מו"ה אדמו"ר וצוקללה"ה נבלם ז"ל באו"א להספיק לו פתאים לחובן כתבו, וכיון שלומר בישיבה וסבס ברכה עבורם וגם עבור עצמו, להצלתה בחורה והפלה וכו' - הנח יקבע קביעות מגן בלימוד החסידות אשר אם בכל הזמנים ובכל המקומות ה"י הרה"ב, קאנו"כ בזמנו ובתקופתו זו, ובאחיק ח"ו ב"חז"ל וקביעות כשהם רבנו חזקן, לא רק בוסן כי אם, והוא העיקר, קביעות בנפש. מהנכון אשר יברקו את החשילין שלו שתהיה כשרון כרין, ובכל יום חול קודם הפלה הבקר יפריש פרומות אחרות לצדקה, וישמור על שלש השיעורים דחומש המלים והנ"א הידועים. בברכה לבשו"ט בכל האסור בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א ג. קו"כ מזכ"ר	

אגרת לסבא הרב גד ונקרט שי'. באותה עת ה"י תלמיד ישיבה קטנה, בישיבה שאינה חב"דית הסמוכה לביתו. כ"ק אדמו"ר מעוררו להוסיף קביעות בלימוד החסידות.

בשלהי אותה שנה שאל דעת כ"ק אדמו"ר בנוגע להמשך לימודיו. תשובת הרבי היתה להתייעץ עם זקני אנ"ש המכירים אותו.

באותו יום קיבלה אמו הסבתא מרת חי' אסתר ע"ה אגרת מהרבי במענה למכתבה.

ונקרטי-בני ברק

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubovitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HY 4626 34820

מוחט מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקווי
ברוקלין נ. י.

ביה, י"ט אלול תשי"ב
ברוקלין

סרה אסתר תה"י

ברכה ושלום
במענה לסכתבה מיי"ו אלול, עם המצורף אליי.

בעת רצון יזכירנה ואת כל אלה שכותבה אודותם,
על הציון הקי' של כ"ק מו"ח אדמו"ר וצוקלה"ה נבגים זי"ע,
סחאים לחוכן כחבה,

ולכתבה אודות ה"חם של סלוני למשפחה, = רואים
אשר לפעמים רבות, סועלת השפעה על ידי קרובים וירידיים-יוצר
מאשר השפעה ישירה, ולכן תבקש את הנ"ל שידברו בזה בדרבני נועם
ובדרכי שלום, וכמוכן שלא ירע שעושים זה ק"מ בקשתה היא,

וזאי רצון שכנס סכתבה תבקשה, כן תבשר טוב בזה
ובכל ענייניי,

בברכה לבשוים ולכוה"ס

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מכ"ר

אגרת לסבתא מרת ח' אסתר ונקרט ע"ה

באגרת זו מורה כ"ק אדמו"ר לסבא שי' להתחיל בהנחת תפלין דרבינו תם. בהתאם לנהוג באותם שנים, שטרם התחלת הנחת תפלין דר"ת שאל כל אחד את הרבי באופן פרטי (עד להתוועדות פורים תשל"ו, בה הורה הרבי באופן גורף לכאו"א להניח תפלין דר"ת כבר מהבר-מצווה).

זקרת-מני ברק

RABBI MENACHEM M. SCHNEIDERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 12, N. Y.
NY 11213

מוחם טענדל טראורטאטן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, כו" ניוטן הסב"ה
ברוקלין

האגרוך אברהם גר שי'

שלום וברכה!

בסקנה למכתבו ממ' ניוטן, כו מרחב אודות
הסתרתו לקהיד ואם ינסו לישיבת מוסבי הטיכיס.

זיביצען בזה עם הנחלת הישיבה הסבירית אנהו
והכונה בשמו וכו'.

זיהי רצון מהטי"ה הסבגיה על כאו"א בהטגחה
פרטית לינהחו הסוב לפניו בכל הפרטים.

בטה שומר על כלפת הייעוררים דחוסם תחלים
ובניא הידוקים.

בברכה למיו"ט בכל האסור

בטס כ"ק אדמו"ר ילויט"א
10
 כזכיר

מענה כ"ק אדמו"ר לשאלת סבא שי' בנוגע למעבר לישיבת "תומכי תמימים".
נראה שעל מכתב זה חתם כ"ק אדמו"ר בעצמו, בשם המזכיר.

בשלהי אגרת ברכה ליום הולדתו, מסיים כ"ק אדמו"ר "בברכה לתלמוד תורה ביראת שמים", ומוסיף בכתב יד קודשו "הצלחת הפעולות".
 באותה שנה קיים הרב ונקרט שי' שיעור תניא שבועי בישיבה בכפר הרואה.
 יתכן והוספת המילים "הצלחת הפעולות" מכוונת לדיווח אודות שיעורים אלו.
 נראה שגם על מכתב זה חתם כ"ק אדמו"ר בעצמו, בשם המזכיר.

במענה לשאלתו האם יבוא ללמוד בישיבה ב-770, ענה כ"ק אדמו"ר שהחלטה בעניין זה שייכת להנהלת הישיבה. בפועל אכן הוא נסע ללמוד אצל הרבי לקראת תשרי תשכ"ו.

HANNE MICHAELOVA M. SCHNEIDERSON
 Labovitch
 770 Eastern Parkway
 Brooklyn 12, N. Y.
 NY 10006 3400E

סגנית מנהל שירותי אגודת
 יוסיפוביטש
 770 אסטון פארק
 ברוקלין 12, נ.י.

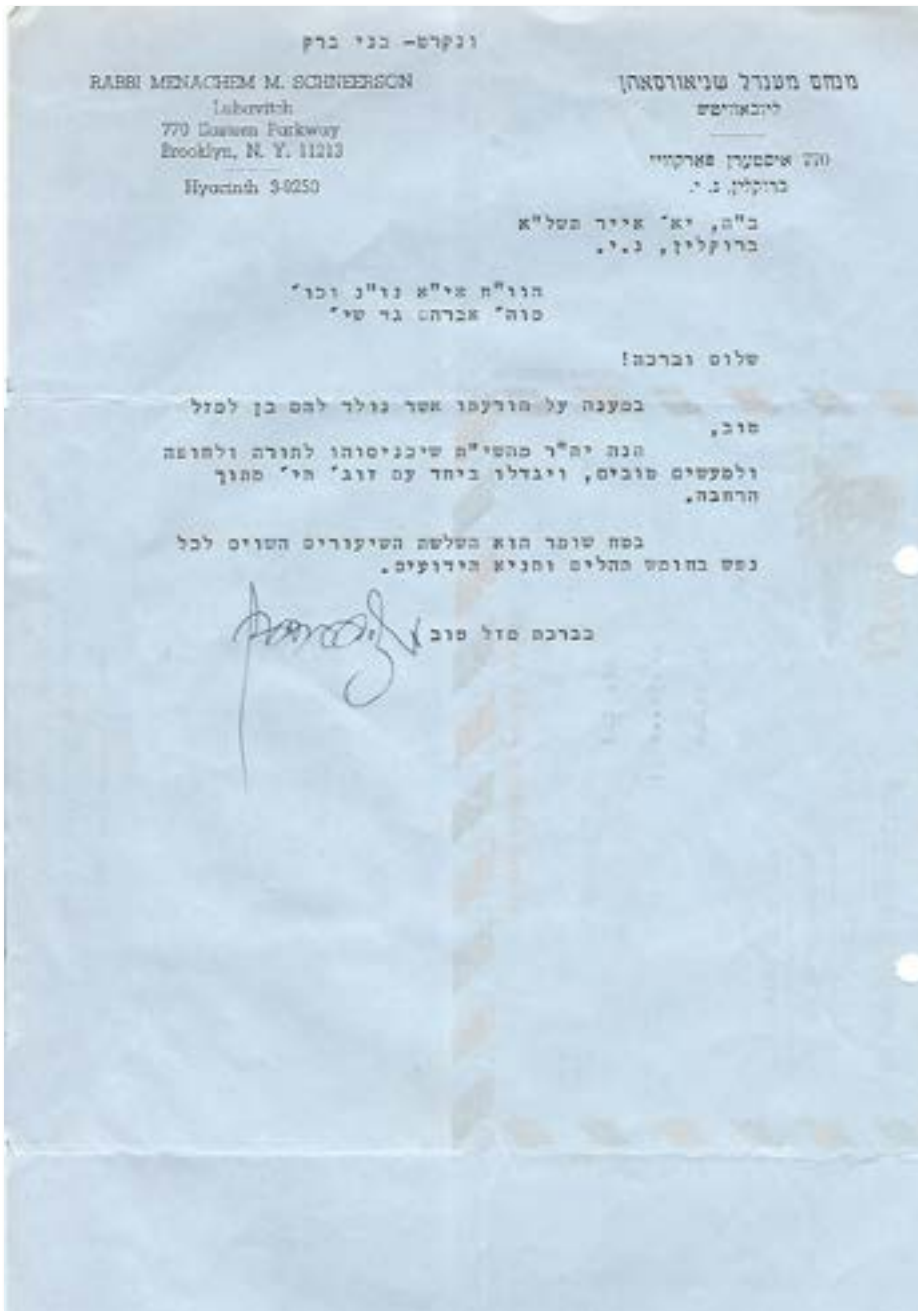
ב"ח, קרב ס"ק פ"ב בא אל פרעה, מ"חשנ"ט
 ברוקלין, נ.י.

האברך אברהם בר ש"י

שלום וברכה!
 כאשר הנני קבלה המכתב מיום כ"ו שבט,
 ומקדמוני ימים ספורים לפני יום הקשירי שבשבט, יום ההילולא של
 כ"ק מו"ח אדמו"ר ונשען על מחז"ל אין מורדין אלא המורדין,
 הנני לעצור ע"ד החזקות והנכונות בכליכם בדרך ישרה אשר הורגו
 מרביבו וכלכם באורחאיש
 במקשה בסודל בשליש חדרים (הקווינ) שעליהם הוקם קומר - כולל
 הקולם קמן זה האדם - הורה ועבדה (תפלה) ונמ"ח,
 ביחר קם המטובה - שמו המעשים טובים ומאורים,
 ובלשון הרמב"ם שאז מקבלין זמן (המטובה פשוטה) בנחת ושמחה בוי"ח
 ולא קוד אלא שמתארים להם,
 שום המטובה כ"ל כמא"מ ובמחז"ל להיות כל ימיו בחשובה (עילאת),
 להוביח ולהעלות נשמן השליח מבלוזה להשיבה אל בית אביו (כל ימיו
 בחיים חימו בעוה"ז) שמה כלולה ופיומחה בו יח" ע"י שישים כל מנחתו
 וחפצו בחורה ופצוה,
 כי המעשים פשוטה מטיבין (נפשו שהיא) חלק ה" למקורא ופשוטה וכל
 עלמין,
 זאת בעבורה ה" במילי דמסא ומבילי דעלמא ידועים חברי נשיאנו
 בעל ההילולא אשר מסוגל הוא להקסר בעך החיים כנ" להושע
 בנני חיי ומחוני ויחסי.
 מברכה (במסר ליום המולדת) לשנת הצלחה
 וברכה העלמה ולהתקדויות עיליות
 בחורה ועלמה נשפלה ובאופן דגול
 וחולו

ערך ע"קו שייך להשובה (ראח אנה"ח סכ"ו), ש"ק פ"ב שנת ה"חש"י -
 נשלק כ"ק ב"ח אדמו"ר. אין מורדין במרבי"ר ב"ב, ז"ל (עד"ז סבות
 כ"ב, א), בדרך, במורחומינו אנה"ק פ"ו ז"ל, ולהעיר בוח"ב רשו, רש"א,
 זח"ב מ"ס קדושים, לקו"מ שח"ש (י"ב), בעלמח חדרים (הפונד) וי"ח
 שמו חן ג' חדרים הפונה ויראה זמחה"ע עבאנח"ק הג"ל (והמשיור),
 ועצ"ו מוכן סדרן טכאנה"ק, עליתם, ונמ"ח אבות ש"א מ"ג, ויראה לקו"מ
 קום פ"ב, ר"ח על ב"ר ה"מ"ה, כולל, המקום לפירוש הראשון בפרישת
 ריש מהו"מ) אדריבא עיקר כוונת המטובה להאדם, הקולם שני זה האדם
 הנחומט פקודי ג', עבדות (תפלה) שפסקוס קרבן פיקודה (ברכות כו, א),
 ובע"ק פקודית (כו, ב) סדר קרבנות דוקא) ונקראת עבדה (תענית ב, א,
 רמב"ם ח"א תפלה במחלת), חת"כ ס"ע ח' רבנו יונה באבות שש), אין
ומאיר לקו"מ (שפ"ג פ"ה, א, שח"ש י"ז, ז' ג'), ובלשון הרמב"ם ה"ל
 חשבה פ"ו ח"ז, ובמחז"ל שנה קנ"ג, א, במטובה (עילאת) ראח אנה"ח
 פ"י"א, הנני פל"א (ס, סע"א), וברמב"ם ה"ל המטובה (פ"ו ח"ב) מדבר במטובה
 על האם, ועצ"ו מוכן מה שמביא המכות בכל קה יהיו בנדוד לבנים ולא
 מחז"ל כל ימיו בחשובה, כן מבואר דיוק ה"ל בשנת (ס"ט) בין שלמה אשר
 (ולא כל הרמב"ם בין שלמה אשר) ומה שהובא גם סיום המכות ושמן על
 ראשו לא יחסי (והרמב"ם המשיכו) - עיין חנה סל"ח ומסנ"ג, להוציא,
עלמיה דמת תניא פ"א, זאת בעבורה בוי"ח ראח אנה"ק פ"ח ז"ל, רבי
בבבב ובלשון ליום ההילולא של אביו ב"ק ארנ"ע (קונטרס ג'). המקור
ע"ד החיים כנ" רובת, י"ל דעייך במשך להשובה - המשיבה למקורא בו"ח
 ומוביחה פגולה והמכלות בו"ח, מננו חיי המדבבא כנ" הקווינ - דע
 חכמה בינה (מא"ב כ" ס"ו), הובא ונחבאר בביתאח"י לחנ"צ פ" זיר"א,
 וכן במקור"ב בחקדמה (סו, ב), וראח ביאור נתיב (למאנ"ט ס"ט) ש"ע ס"ח
 להאיר"ל פ"ו חלודים (ולקוסי חש"מ מרובה), דגול והולר עיין אנה"ק
 פ"ח ז"ל,
 ג. ב. ח"ג נמקבל וייראן בעה רעון קח"ו ח"ה, - לשלוחתיו בנוגע לקר"ב
 - בעצת הרמב"ק שלי"א,
 במה שופר על שלטם השיקורים השנים לכל נפש בחוטם החלים וחניא, עכ"מ
 יענה כן המון ולהבא.

בשולי אגרת זו מורה כ"ק אדמו"ר לסבא ש"י, להתייעץ עם המשפיע הרב שלמה חיים קסלמן ע"ה בנוגע לעבודתו בישיבה בקרית גת.

מכתב ללידת אבי החתן שי'

RABBI MENACHEM M. SCHNEIDERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
NY 11206 3-8250

מונהס מעגערל שראורטאחן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

כ"ה, יום ג' בשבוע,
ב' דחנוכה,
ה'תשל"ב, ברוקלין, נ. י.

הו"ח אי"א גו"נ כו'
מו"ח אברהם גר שי'

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת הסכתב שבצב ^האפריל.

כמלאות שבועה ימים סיום י"ט כסלו יש להעיר:
קביעות שנה זו -

בנוגע ליום בשורה הוא יום י"ט כסלו, זכרון ליי"ט כסלו דגאולה אדמו"ר
הזקן (בשנת תקנ"ט) -

מיוחדת כזה שהוא יום שהוכפל בו כי טוב,

אחד הציונים-שבחים דזמן גאולה אדמו"ר הזקן וכלשונו בככתבו משר באולחן:
יום אשר עשה ה' לנו יום י"ט כסלו יום ג' שהוכפל בו כי טוב יום הילולא רבא
דרבינו הקדוש נ"ע.

מה ענינים בכפילה הטוב - מהחיל המחול"ל טוב לשמים וטוב לבריות, תורה
(לקח טוב) ומצות (מעשים טובים וכללותם - מצות הצדקה), ובל" אדמו"ר הזקן
מהאריז"ל שיש ב' מיני נשמות בישראל נשמות ה"ח העוסקים בתורה כל ימיהם ונשמות
בעלי מצות העוסקים בצדקה וגמ"ח.

וככל הענינים בקודש - כל אחד מהנ"ל כלול פתחו. ולדוגמא תורה - ת"ח
לרבינו גדקה וגמ"ח - כמעשה אבות, גמ"ח דאברהם אשר נטע אשל וכל עובר ושב
אכלו ושתו בו" אמר להם כו" משל אלפי עולם אכלהם הודו ושבתו וברכו לפי שאמר
והי' העולם.

והמעשה עיקר, אשר (גם) הקביעות דיום זכאי - י"ט כסלו - דשנה זו (כמו -
דשנה הגאולה) כיום שהוכפל בו כי טוב,

תעורר את כל אחד ואחת וביחר שעה וביחר עז לעשי' כפולה ומכופלה: ה"ח
וח"ח דרבינו, גמ"ח וגמ"ח בגשם וברוח גם יחד,

מיומדים וחדורים אחבה השם (שהיא מיסודי התורה ושרשה ופקודו לכל דמ"ח
מ"ע) ואחבה ישראל (שקופה זהו כל התורה כולה ואידך פירושא הוא כו"),

עשי' כרבעי לי" לטועבר ועוד יותר - עשית מהרין, ועוד יותר - מהרין
מן מהרין,

וכתוראת ימי חנוכה - דמנהג הפשוט כמצות היום - הדלקת נרות חנוכה הוא
כמהרין מן מהרין.

ברכה
Menachem Schneerson

בשבת, דחנוכה, להעיר מזמחים (ג, טע"ב): תדיר ומקודש כו". ב' דחנוכה:
התחלה היברא דמהרין מן מהרין (שנה כא, ב). כמלאות שבועה ימים: דאם שו"מ

ונקרט - ק.ג.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
Hyacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.ב"ה, כז' אדר תשל"ב
ברוקלין, נ.י.הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
מוה' אברשט' גד שי"

שלום וברכה!

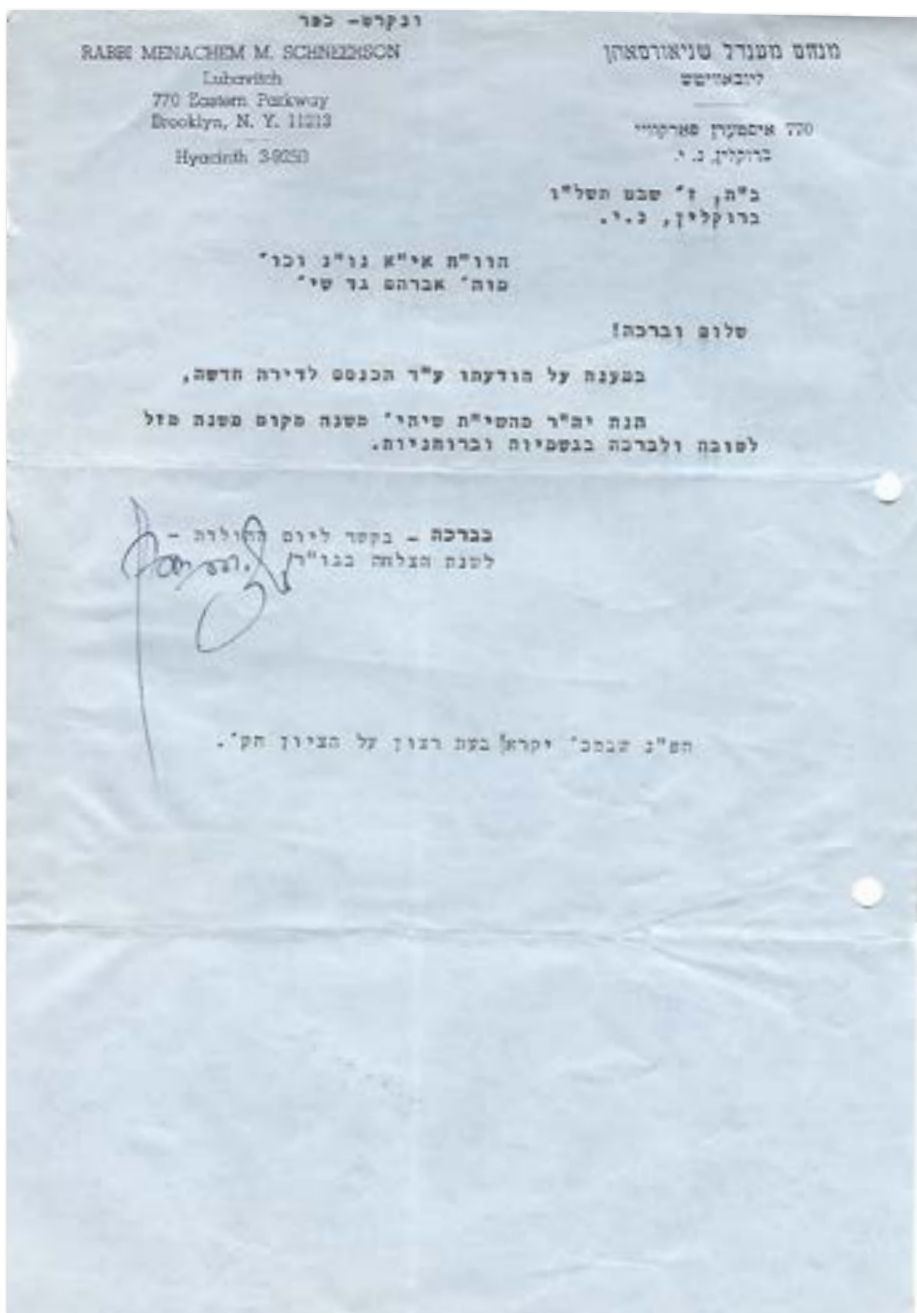
במענה על הודעתו ע"ד הכנסת לדירה חדשה,

הנה יה"ר מהשי"ת שיהי' משנה מקום משנה
מזל לטובה ולברכה בגשמיות וברוחניות.

 בברכה
בטח שומר על שלשת השיעורים השווים לכל
נפש בחומש ההלים וחניא, ועכ"פ יעשה כן מכאן
ולהבא.

נ.ב.

ח"ח על הברכות, וכבר מלתי' אמורה בחוה"ק:
ואברכה (ה' מקור הברכות) מברכיך, בברכתו של הק'
שתוספתו מרובה על העיקר. - וכמדובר בזה בארוכה
בכ"מ.

אגרת ברכה לכניסתם לדירה החדשה בכפר חב"ד. לפני החתימה נוספה שורה עם ברכה ליום הולדתו.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N.Y. 11213
493-4250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקליין, נ.י.

ב"ה, כ"ג שבט תש"פ
ברוקליין

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
כו"ט מו"ה אברהם גד שי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכ"י,

ודבר בעתו -

בסמיכות לר"ה לאילנות ביום הש"ק

שבת שירה בשנה השביעית שבת לה".

הפ"נ שבמכ"י יקרא בעת רצון על הציון

הק"י.

ביום אשור לקבלת מכתבו מוסיף כ"ק אדמו"ר בכתב יד קודשו:
בברכה ליום ההולדת ובברכה להצלחה.

ונקרט - כמר
Tel. (212) 493-9250

Cable: LUBAVITCH NEWYORK

מזכירות
כ"ק אדמו"ר מנחם מענדל שליט"א שניאורסאהן
ליובאוויטש
SECRETARIAT of RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
the Lubavitcher Rabbi
770 EASTERN PARKWAY, BROOKLYN, N. Y. 11213

ב"ה, י"ז אייר תשמ"ב
ברוקלין, נ.י.

האברך שמואל שי'

שלום וברכה!

הפ"ג שלו סיום ב' אייר

נתקבל,

ויקרא בעה רצון על ציון כ"ק מו"ח

אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"ט זי"ע.

מזכיר
מ. שניאורסאהן

**אגרת
קודש
והוראות**

ב"ה. י"ד טבת תשכ"ב

ברוקלין

הו"ח אי"א נו"נ בעל מדות ורב פעלים

הרב... שי'

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מנר השמיני, זאת חנוכה, בו כותב ראשי פרקים ממשרתו בקדש, משרת רבנות לפני ועתה - בק"ק...

ומהחסר במכתבו ענין עיקרי, והוא, לפי השערותו באם יעתיק - מה יהי בקהלתו עתה בעניני יהדות תורה ומצות, אשר זכה והצליח והנהיג בהם? האם יהי מי שימשיך בזה ולא יוגרע ח"ו? ובפרט שנצטוינו בתורתנו הק' תורת חיים להעלות בקודש, עאכו"כ

בעניני רבים. והרי בכגון זה, הקהלה בו משרת בקדש בהווה, קדימה לה לקהלה אחרת, ובסגנון חז"ל - עניי עירך קודמין.

ולאחרי שיודיעני בהאמור, ומה טוב בפרטיות, כוונתי לשאלת ממלא מקומו מתאים בק"ק דילי, אוכל לחוות דעתי בשאלתו.

וכיון שנכתב מכתבו בחנוכה, שענינה ומצותה להוסיף בנר מצוה תורה אור ומאור שבתורה, פנימיות התורה שבדורנו נתגלתה בתורת החסידות ועניני' ולהוסיף מיום ליום,

יהי רצון שיהי' כן בכל ענינים הכללים וגם הפרטים - בגשם וברוח גם יחד, אשר אצל איש ואשה הישראלים יחד יהלכו.

בכבוד ובברכה לבשו"ט בכל האמור

[חי"ק]

מכתב הרה"ג וכו' וכו' ריווקין שי' (הוספה למכתבו) נתקבל.

*

צידה לדרך

סב הכלה הרה"ח ר' מנחם מענדל שי' וואלף, זכה לשהות פעמיים בחצרות קדשנו במסגרת ה'קבוצה'. פעם ראשונה בחודשי החורף של שנת תשכ"ה, ופעם נוספת מחג הפסח תשכ"ח עד לאחר חג הפסח תשכ"ט.

במהלך חורף תשכ"ט הוא בא בקשרי השידוכין עם הסבתא מרת פייגל תחי', בתו של הרה"ח וכו' הרב מרדכי שוסטערמאן ז"ל, הבעל קורא הוותיק בחצרות קדשנו (כפי שנסקר בהרחבה לעיל בתשורה זו). לקראת סיום זמן ה'קבוצה', לאחר חג הפסח, הוא תכנן לחזור לארץ יחד עם חבריו, ולשוב לחצרות קדשנו לקראת החתונה, שתוכננה להיערך בראשית שנת תש"ל.

בשבת שלפני חזרת הבחורים לארץ הקודש, שבת פרשת שמיני מברכים החודש אייר, התייחס הרבי לקראת סוף ההתוועדות לנסיעתם (תו"מ התוועדיות חלק נו עמוד 171):

"כאן המקום להזכיר גם אודות אלו שבשבוע זה עולים (ניט אום שבת גערעדט)", אע"פ שמיום השבת מתברכין כולהו יומין) לארץ ישראל, שפועלת על העולם כולו, כיון שממנה (מאבן שתי' שבירושלים, במקום קדש הקדשים) הושתת כל העולם, ממנה שותה כל העולם.

ויהי רצון שתהי' העלי' בהצלחה רבה, ויתברכו בהצלחה בללימוד התורה בהתמדה ושקידה בהוספה על מה שהי' עד עתה, ובאופן של "שני אור", הן בנגלה והן בחסידות, ויהיו "נרות להאיר" - להאיר את העולם, ועד לביאת משיח צדקנו, שנפעלת ע"י הפצת המעיינות חוצה, שאז קא אתי מר דא מלכא משיחא".

לאחר השיחה הרבי הורה שכל אחד מהתלמידים לארץ יאמר "לחיים", וכן הורה להנהלת הישיבה לומר "לחיים".

כאשר קבוצת התמימים הייתה אמורה לצאת את "בית חיינו" בדרכם לשדה התעופה, המתין עבורם אוטובוס בחוץ. לפני שיצאו את 770, קרא יו"ר המזכירות הרב חדקוב לרב וואלף והחל למסור לו כמה דברים שעל קבוצת הבחורים הנוסעים לבצע בשובם לאה"ק. מלחץ הזמן והנסיבות, הוא האזין לדבריו בקוצר רוח. תוך כדי כך הוא הבחין שהמזכיר הרב בנימין קליין, גיסו לעתיד, מסמן לו משהו, אך הוא לא שת ליבו לכך.

משעלו לאוטובוס ויצאו לדרך בדרכם לשדה התעופה, עלה בדעתו של הרב וואלף שכנראה דברי הרב חדקוב היו בהוראה מהרבי אליו...

כאשר הקבוצה הגיעה לשדה התעופה, הוא התקשר תיכף מטלפון ציבורי לחדר המזכירות וביקש לשוחח עם הרב קליין. הרב קליין אכן נזף בו, באומרו היית אמור להבין שהרבי אמר לרב חדקוב למסור את הדברים הללו אליך. הרב קליין העביר את שלוחת הטלפון לרב חדקוב, והרב חדקוב חזר שוב בטלפון על הדברים שמסר לו קודם לכן.

תוך כדי הרצאת הדברים על ידי הרב חדקוב, הוא הבחין שהרבי הצטרף לשיחת הטלפון, ובהמשך השיחה הרבי אף מסר בקולו כמה פרטים בנושא.

במהלך שיחת הטלפון הוא רשם את עיקרי ההוראות שנמסרו לו על נייר מכתבים של חברת "אל על". במשך שנים רבות רשימה זו הייתה אבודה, אולם לאחרונה היא נמצאה. לפנינו תוכנה, בפרסום ראשון:

לעיין במטוס בשיחה שנאמרה לנוסעים¹, שיהיה אצלם ברור, ושיוכלו למוסרו באותיות הדיבור.

באם יהיה עיתונות, למסור ענינינו - שנוסעים לאה"ק, ארץ ישראל, שממנו הושתת העולם, ושבאנו ללמוד, ולהאיר, בשני אורות.

1. היא השיחה שהובאה לעיל, מש"פ שמיני.

כמו כן למסור לעיתונות שיחת אד"ש² בנוגע שיהודים לא יעזבו מקומם - וזה יתן ונותן חיזוק ליהודים באה"ק שלא יעזבו השטחים המשוחררים - מודגש. להתוועד בנחלת הר חב"ד, להשתתף כולם שם, ושיהיה ברוב פאר. מקום חדש זה³. כמו כן להתוועד בכפר חב"ד, תורת אמת, י-ם, בית הכנסת צמח צדק⁴. למנות אחד שיכתוב מהנעשה בפרטיות. לומר חת"ת במטוס, ושיהיה ברוב עם. אין א' ופרצתדיק'ן אופן. דו"ח מהנעשה. כמו"כ יין, ועשה זה שלך⁵. נותן עבור כולם, לחלק בהתוועדויות. שכל אחד ישתתף בחלק. לערב לתוך, ולהוסיף לזה. שההתוועדויות יהיו בהרחבה. לשלוח מברק בהגיענו.

2. משיחת אחרון של פסח תשכ"ט, תו"מ התוועדויות חלק נו עמוד 130 ואילך. משיחת ש"פ שמיני תשכ"ט, שם עמוד 162 ואילך.

3. שכונת נחלת הר חב"ד שבקריית מלאכי, נוסדה זמן קצר קודם לכן, בערב שבת זכור תשכ"ט.

4. ב"מי תמימים" כרך ח עמוד 454, מופיע דיווח של הרב אפרים וואלף לרבי, מד' אייר תשכ"ט: "התלמידים התמימים שחזרו בשבוע העבר, התוועדו ביום א' בבית הכנסת צמח צדק בעיר העתיקה".

5. כמתואר לעיל בהתוועדות שהרבי הורה לתלמידים הנוסעים לומר 'לחיים'.

**מכתבים
מ"בית חיינו"
תשכ"ח-תש"ל**

בס"ד. יום ב', ל' ניסן ה'תשכ"ח, פה 770

לידידי הנעלה כמר יוסף שי'

שלום רב!

מה העניינים, מה שלומך בגו"ר.

איך התחיל הזמן החדש, ומה נתחדש בו. מכתבך הגיעני ות"ח ת"ח על החדשות, כה יתן וכה יוסיף בזה, אתחיל לענות על הסדר...

השיחה מן הסתם לא אוכל לשלוח, כי מיודעינו גרליצקי כותב 11 העתקים מזה ושולח לכל העולם, ולעשות צילום גם תלוי במצב רוח שלו, וכמו"כ לשלוח הצילומים יכול לעלות איזה 3-4 דולר, והקב"ה חס על ממונן של ישראל, וישראל ואורייתא וקוב"ה כולא חד כידוע. מסרתי כל הד"ש שלך ושולחים חזרה ד"ש.

לכתוב מהנעשה פה - כמובן מה שהנך דורש לכתוב, לא הכל אפשר לכתוב ולא הכל מותר לכתוב - כך שאני אקצר בלשוני ואכתוב רמזים ונסתפק בזה.

עוד דבר בגלל תוכנו הפנימי של המכתב בקשתי ממך שלא תראה המכתב לשום בר נש.

הבחור הת' ר'. . מתכוון לנסוע לארץ ישראל - הוא ביקשני לא לפרסם הדבר, הוא רוצה לבוא מיט א שטורעם כמובן כמו אז - כך הוא אומר לי. בכל אופן יודעי דבר ומביני סוד רומזים ואפילו יותר מזה שהוא בא עבור שידוך שיהי' למז"ט (ע"כ אם תוכל לעזור לו נא השתדל בזה).

תמול לילה התוועדנו לאחר הווארט של נחום קפלן - ב-770 בספריה וכו'.

היום התוועדות הגדולה של צא"ח י"ג שנים לצא"ח בארצות הברית, כך שחשבתי שאוכל לרכז כל העניינים במכתב א'.

העיקר כתוב בשופי.

מני

בס"ד. מוצש"ק פר' אחרי-קדושים, י"ג אייר ה'תשכ"ח [שבת ושמחת בחגך]

לידידי איש החדשות כמר יוסף יחי'

שלום רב ושבוע טוב!

מכתבך הגיעני היום ש"ק וקיבלתיו כרגיל במוצש"ק. השבת כידוע הנה הי' לאד"ש יארצייט על אחיו כפי שידוע (על אף שכפי שרואים, הנה על המצבה של אחיו של אד"ש בצפת התאריך י"ב אייר ופלא העניין).

בכל אופן תמול ערב למעריב והיום לשחרית ומנחה אמר כ"ק קדיש החיובים וכו'. אכתוב עניני שבת באופן כללי כדי שתוכל להראותם לעוד מאנ"ש, והענינים הפרטים לחוד.

נו... וניגש חורש בקוצר.

כך הנה מכתבך שבאמת אין כל חדש בו קולע למטרה ובכמה מילים הנך מרכז ענין שלם. השעה כעת 1:20 לילה לאחר חצות ולאחר חזרה שנגמרה כעת, מאחר וההתוועדות ארכה 4 שעות. אתה מן הסתם כבר ער מהשינה, ותבין הענין יותר טוב און זיי ניט פארשלאפן (השאלה הנצחית ששמעתי בפורים תשכ"ה כשאד"ש דיבר אלינו לפני הנסיעה וביקש שיאמרו לחיים, ושאל "וואו זיינען די איבעריקע בחורים שלאפן שוין"!!! נוקבת בי פעמים עד התהום. זהו מאמר המוסגר הסוגר בתוכו ענין רב).

כך נתחיל על הסדר.

כותב הנך בנוגע ש.י.ח. שראית בנוגע המצעד. אני מקווה שהנך מתכוון ברצינות - והאם באמת פעלו בענין מבצע תפילין ביום העצמות. וכמו"כ בכלל אם מתאסף חומר ש.י.ח. בכרם באם יצא וכו' נא שלח בהזדמנות.

מיכל וישצקי נוסע השבוע או שבוע הבא לישראל. פעל בעיקר עבור הרוסישע אידן וכמדומני שהצליח. עזר ע"י ר' דוד...

שואל אני כמדומני פעם ב' האם השתתפו במצעד נציגים מאנ"ש הצעירים ג"כ, כתוב מפורט ואל תחשוש.

מני

בס"ד. אור ליום ה' ט"ז סיון תשכ"ח, פה מקור החיים האמיתיים, בית חיינו הנצחי. לידידי יוסף שי'

שלום רב וברכה מרובה!

מכתבך קיבלתי היום בנוסף למצורף ענין הבחירות ומכתב סבי. מודה אני לך בזה

מאד - ובמשך הזמן כשניפגש פנים אל פנים תבקשני ואודיעך מה תועלת עשית במשלוח זה של שני הדפים.

כך אכתוב בקיצור מהנעשה פה.

כך השבוע בהתחלה היו פה ימי חום מאוימים ממש, לא יכלו לישון בלי גוזמא. ועכשיו זה 18 שעות שיורד גשם בלי הפוגה מלווה רעמים וברקים.

יום ה' - כך מן הסתם הגיע כבר מכתבי מאחרי שבועות מכתב בן 5 עמודים מלאים מהנעשה פה בג' ימי החג - שלחתי זאת ע"י אשה בשם הגב' ביסטריצקי.

כך בט"ו סיון אד"ש הי' באוהל וחזר 20 דקות אחר השקיעה, מנחה, אח"כ מעריב, אד"ש הולך למכונית לנסוע הביתה. זלמן יפה עומד בדרך ועוצר אד"ש - אד"ש מחיך ומדברים. בינתיים מודיע לו אד"ש שלא יהי' התוועדות בשבת. תמול לא יצא אד"ש למנחה.

הגיעני מכתב משה מזרחי - מן הסתם עוד כותב לכם.

שמעתי שהי' מעין הוראה מהכפר בענין צניעות בכפר - מה הענין - שמעתי שהי' זה בשם אד"ש.

ממי שמעת שקבלו לאבי מהשגרירות בענין הטלפונים - או שזה בדיחה - כי בגשמיות זה לא יכול להיות - לא ידעתי הפטנט.

לחשבון המשקה שהנך כותב, חושש אני שלאחר הגזירה זה יותר מדי 12 בק' לחג. מה שלום שמואל כגן האם חל שינוי, תן פ"ש לו חם ולבבי. מה בענין אגודה שיתופית בכפר.

לאחר שני מכתבי אד"ש לכפר האם ספו תמו מחלוקת וכו'. מן הסתם לאחר התפרעות הערביים בעיר העתיקה - נשלח לשם ג"כ הצנחן הלמן - או שעבר כבר מצנחנים.

פה נפטרה אם אחד הת' הנקרא סילברשטיין.

השעה 3.5 צהריים לאחר מנחה עם אד"ש. תנועה משונה הי' באמצע חזרת הש"ץ, נראה הי' כאילו שנמנם מעט והראש נשמט למטה, פתאום כך הי' נראה לעיני המגושמים.

כך שואל הנך עם מי לומד הנני. בכלל תשער אם לומד הנני ועם מי - בקיצור חסידות בוקר עם חזקי' עת"ר, מ'שטורעמט אין השכלה ממש - נגלה בוקר יורה דעה עם חזקי' - אחה"צ עם אחי אליקים גמרא ממש - בלילה חסידות לבד.

און בכלל שטייג איך אין התקשרות עד בלי די.
שמואל הזקן אומר כעת תניא - ומכריח הוא את ר' דוד שקולניק לשמוע אותו, כי פשוט משלים הוא למנין מצומצם.

מני

בס"ד. יום ה', ב' דר"ח תמוז, חודש הגאולה תשכ"ח

לידידי יוסף שי'

שלום רב!

מה הענינים ומה שלומך בגו"ר (ברוחניות מן הסתם טוב - כי מישהו כתב לי פ"ש טובה עליך וממש נהנית).

כך מכתבך קיבלתי תמול, ואענה על ראשון ראשון.

מצורף פה מכתב לשמואל כגן - אבקשך תמצא כתובתו הנכונה ושלח לו זאת בתוך מעטפה ישראלית וכו'.

כרגע אין פה חדש מיוחד. מן הסתם התקבל מכתבי בנוגע לאריק שרון.

ראיתי פה היום הכתבה בהארץ של קסטן - וכמו"כ מעברו השני גם מעניין ביותר (אגב תמול הגיע לפה יהודי ממורמר שלא הולך לו בפרנסה, יהודי מארץ ישראל, ובנו משיבת יבנה שלח לו כתבה זו וכותב לו במפורש שלא יחסוך זמן והשתדלות וכו' ויכנס לאד"ש ואולי יעזור. ותמול בא לבקש יחידות.

אכתוב לך - אפשר זה סודי בינתיים - השעה כעת 8:00 ערב - בעוד שעתיים יכנס הרב לוין מרוסיה לאד"ש - דער עיקר הוא רצה לבוא רק לא התאים המצב - ואחד הזמין עבורו יחידות, ומאחר ולא רוצים שהת' יהיו בשעה שיבוא הודיעו לת' שב-10 בלילה אסיפה כללית עם רסקין. הת' לא יודעים הסיבה אבער מיר האבן דאס גישמעקט שיין - ועוד מעניין ביותר הכניסו לחדר היחידות מכונת טייפ רקורד להקליט היחידות, כך רצה אד"ש. מעניין מה יהי'.

בינתיים נמשיך בחדשות.

תמול מסרו שאלונים לכל הת' שרוצים לנסוע לשליחות המל"ח, ותוך 24 שעות צריכים לתת תשובה אם כן או לאו.

אריק שרון דיבר פה באסיפה והזכיר שהי' אצל אד"ש וכו' ומה שדיבר כמה פרטים. לבגין הלכו כמה ת' ובקשו ממנו שיבוא לאד"ש - אמר שממש רוצה אך אין לו זמן ממש - דער עיקר נסע כבר. א מתנגד.

שמעתי היום על ההודעה של אשכול ודיין בנוגע השטחים ורכישת נשק וכו'. האם נכון המצב . . . שעושים זה.

השעה כעת קרוב ל-10. דער עולם האט גישמעקט אז לוינ מגיע ומתחילים להתאסף קהל מאנ"ש, מוציאים הת' מ-770 לאסיפה, הולכים בקושי.

המשטרה מגיעה ביחידות ובקבוצות מסתודדים - מזיזים הקהל מבחוץ לצדדים.

השעה 10:30 בחוץ גשם וברקים ורעמים, הרב לוינ מגיע במכונית ארוכה.

הי' עד שעה 12:00 לילה, זאת אומרת שעה וחצי. נכנסו אתו שני מלויים וחדקוב. מה דובר בפנים לא ידוע כלל.

אד"ש ליווה אותו בכמה צעדים, אחריו הי' גשם חזק בחוץ, אד"ש לא יצא לחוץ ממש.

בינתיים שמעתי ממקור מוסמך שלאריק שרון הי' כנס קצינים פה בארצות הברית, והקצינים שאלוהו מיהו אד"ש וכו', האם הוא עם שטריימל, פיאות, כל הנארישע שאלות - והוא התרתח עליהם באמרו מה חושבים הנכם, והסביר להם בדוגמא - לחמתי ג' פעמים ברפיח ואיני מתמצא עוד שם - והוא דיבר איתי על רפיח כאילו היינו שם במקום, ואמר שכאן באר מים, וכאן מקום לזריעה, כאן לבניה וכו' וממש יצא מכליו.

כמו כן בנוגע הנגב, בעיית הנפט, בניית עיר חדשה ובעיותיה לתעסוקה לאחר מכן וכו'.

כמו כן הסביר לו אד"ש, שכשגוי חושב שהוא שולט על יהודי זה גלות של יהודי, וכשיהודי חושב שגוי שולט עליו זוהי גלות חזקה ביותר, וזה רוצה אד"ש, עד מתי הי' זה שישתעבדו לגוי, להוציא הגלות מישראל.

כך אין מיוחד חדש.

ד"ש ידידך

מני

בס"ד. ימי חג הגאולה י"ב וי"ג תמוז ה'תשכ"ח

לידידי יוסף שי'

שלום רב!

מכתבך ע"י הדואר מצורף ה"בכרם" נתקבל. כמו"כ ע"י הת' לויזן - הגיע לידי היום וקיבלתיו. אודה לך מאד על ה"בכרם" שנדבה רוחך ושלחת לי וזכרתי ע"ז.

אבקש ממך טובה תשיג עוד אחד ותשלחו למשה מזרחי.

כך כרגע מן הסתם מהנעשה פה ב"ב תמוז באופן כללי ידוע לכם כבר, כי אסרו כבר באופן בלתי לגאלי החדשות, כך שמיותר לכתוב כעת ע"ז. חוץ מזה הנה אשתדל אני לשלוח הטייפ של י"ב תמוז, ובהשתדלות מעט תוכלו בע"ה לשמוע זה עוד ביום חמישי לילה.

כך להתועדות הי' קהל בלע"ה גדול, והרבה אורחים ממדינות וערים רחוקות. ברגע החל ההתועדות הרם קול לא עבד, לאחר שמשך ג' ימים טיפלו בענין זה. אחד זר שנתקרב לאד"ש ומסור ממש לעבודה זו בלוי"נ ועובד בלי כסף - ולבסוף רעד עבר בכולם בשעה שאד"ש החל לדבר - וד' הטוב עזר ועבר בהצלחה, אבל הקול מאוד צרוד כמעט כל ההתועדות.

כך תוכלו לשמוע השארפע שיחות שלאחר המאמר. כמו כן הניגונים שאד"ש שר מעט לבד, שיחה בנוגע רוסישע אידן, כפר חב"ד, וכו'.

פרט רציתי לכתוב לך אינך יכול לתאר לעצמך - לאחר שדיברתי עם חיים איצ'קה מעט - כמה שמחכה למכתב ובו כמה מילים ממך עליו חו"ד עליו, ובכלל ער האלט שטארק פון דיר. לאחר שכתבתי לך עליו וכו' סיפרתי לו ששאלת עליו וכו', והוא עכשיו מחכה מה תענה על זה.

מן הטוב והמיטב הי' באמת שתכתוב לו מעט, תוכל בשעה שמתקתק אתה מכתב אלי תשים העתק עבורו - הוא לא צריך לדעת למי ההעתק השני - אם בכלל יתפוס זה. בינתיים הוא בקעמפ - תוכל לשלוח זאת ע"י ואמסור לו - כי בא לפרקים ושואל עליך גם תמול לילה הי' כו'.

וע"ז בע"ה תבוא על שכרך כשאשלח לך התש"י. מן הסתם הנך כעת מתעסק בעניני התקשרות אשר לכן נצרך הנך לתש"י - מה טוב.

פה יצא לאור לימי חג הגאולה מאמר "תפילין דמארי עלמא" שאמרו כ"ק אדמו"ר נ"ע לבר מצוה של אדמו"ר הקודם בתרנ"ג.

כך יוסקע מה עוד אכתוב לך, כרגע השעה כעת 3:40 בצהריים י"ג תמוז, 15 דקות
לאחר מנחה עם כ"ק אד"ש.

כך הקעמפ פה בכל התנופה ממש. תמול באו להנה המדריכים בדיוק לתחילת
ההתוועדות ונסעו מיד ממש לאחריה, לא הספקתי לדבר עמם ממש.

תמול הי' גם שיחה לשלוחים הנוסעים למל"ח בנוגע תפילין. הם נוסעים מן הסתם
לאחר שבת מברכים אב, עד כ' אב.

כך זה באופן כללי בינתיים.

שלום וכל טוב,

ד"ש מנחם

בס"ד. יום וערש"ק לאחר חצות, ח' אב תשכ"ח. - פה 770 מתוועדים מעט -

לידידי יוסף שי'

שלום רב!

מה נשמע אצלך?

מכתבך קיבלתי בזמן, מיוחד לא הי' מה לחדש וגם כעת אין מיוחד.

אוכל לבשרך אם הנך מרגיש המעלה שבזה - שנוסע אני בשליחות המל"ח בע"ה
לאחר שבת מיד לקליוולאנד, עם הת' שלמה זרחי, הארי שבחבורה.

כך הגיע מונדשיין.

שמעתי ששלמה שוורץ מגיע ביום ג', ומן הסתם לא אראהו עד כ' אב.

כך מה עוד - מצפים ועוד איך להתוועדות בשבת ט' באב - בינתיים אין רמז כל
שהוא.

כך אין חדש ממש, פה הימים מתנהלים כרגיל - שבת העברה גם לא הי' התוועדות,
כך מנסה אני לרכז מוחי מה אוכל לחדש לך.

המעשה עם אריק שרון הי' פה ברדיו ובעיתונים.

כך בנוגע מבצע תפילין רואים פה הרבה מעשיות.

כמו כן נמצא פה באיסטערן פארקוויי יהודי שדוגל מאד"ש, א פרייער חברמן,

א'אר 50, הרגיש לא טוב, וביקש מאד"ש שיתפלל עבורו לד'. אד"ש אמר לו שיניח תפילין וביקש עליו. הוא הבריא. כשהבריא, התעצל להמשיך בתפילין. יום אחד עלתה לו חבורה בידו, למחרת עוד אחת, כך שבוע עבר ששה פצעים בידו ראשו ובטנו. הוא הבין שזה מחמת שאינו מניח תפילין - החל להניח מחדש וירדו לו הפצעים. הוא מספר זאת לכל עובר ושב, וכתב זה בעיתונים גדלות הרבי והמופת.

כך החבר'ה ערכו מבצע תפילין כרגיל - נכנסו ליהודי בעל חנות הניח וכו', לימים נכנסו שחורים ועשו "האלד אפ", לקחו כספים חפצים והשאירוהו בחיים. הוא כתב לאד"ש המעשה, וכתב ג"כ שחושב שהוא ניצל ממות מהם בגלל התפילין.

אד"ש סימן תחת המילים האלו בעפרונו לאות שבאמת מחמת זה - הוא ביקש עצה להלאה שלא יקרה. אד"ש הורה לשמור בחנות סידור חומש ותהילים וישב בשקט.

נו יוסקה, לאחר כל זה כשרואים בעיניים מוחשיות, הכל כמובן לאלו שמחפשים גילויים - נאמר, אני הוי' לא שניתי ואתם בני ישראל לא כיליתם.

כך מיוחד אין חדש.

שלום וכל טוב

ידידך דו"ש, מני

א פריילאכן תשעה באב. פ"ש לחבר'ה.

כך עד שמכתבי יגיעך יהי' לאחר בין המצרים - אייב דיר איז גיווען בין המצרים - ואפשר לכתוב פריילאכע זאכן כי מעט העכרת את רוחי בחדשות, בכל אופן אתה כתוב את שלך ונקוה שיהי' טוב.

כתוב הרבה. כמדומני שמכתבך האחרון הי' המקוצר ביותר ששלחת אי פעם.

מני

פ"ש מחיים איצ'קה. א הארציקן גרוס. מן הסתם הגיעך מכתבי הקצר ע"י ר' דוד שקולניק.

כדאי הי' שלא תכתוב עד לאחר שבת ואתחנן יום ב' בו, כי המכתבים יכולים לא להגיע אלי.

מני

בס"ד. מוצש"ק פר' נחמו-נחמו, ט"ז אב תשכ"ח, קליוולאנד אוהיו

לידידי יוסקה

שלום רב ושבוע טוב!

מכתבך ע"י שלום שוורץ קיבלתי רק היום, כי נמצא אני כפי שהנך רואה בשליחות המל"ח פה זה שבוע ימים. אגב ה' היום התוועדות ומהנראה שהפסדתי זאת - כך שאת שלמה עוד לא ראיתי, והמכתב שלח אלי אחי אליקים לפה.

כך מוצא אני סתירה במכתבך. כותב הנך בראשית מכתבך "כך הרגשתי מצוינת (בכלל וואו האט מען גיהערט בא חסידים דעם ווארט - מ'האט גיקריינקט און גיווייטיקט אף צו פארשטיין א ווארט, ס'זאל זיך אוועקלייגן א ווארט - וכו', א צופרידנקייט פון זיך? אה... ס'פעלט אין עבודה חסר ... בעבודה) ובסיום מכתבך כותב הנך החותם בדמעות ממש - ווי איז דאס?

לכן עלה בדעתי שזה דמעות מהטוב טעם והנועם אלוקי, בדוגמא דר' עקיבא, שמחה תקיעא מסטרא דא ובכיה מסטרא דא (אלא מאי צריך ליישב הסוגריים הקודמים וזה אשאר בשבילך).

כך אצלינו העבודה מרובה, החום גדול ההכנסה גודלת ב"ה, לפי ערך טוב (מאד) - ס'אשיינע איבערלעבן די צייט פון מרכז שליחות, וע"ז בשיחה פנים אל פנים מ'קען שרייבן א ביכל. נמצא אני עם שלמה זרחי פה. חוזרים לכ' אב בע"ה.

שמעתי ש... הלך לצבא, האם אמת בדבר. כך מן הסתם תמשיך בכתביה בהרחבה - וכשאחד נוסע לא יוצאים ברגע האחרון לתפוס טרמפ, אלא כבר מתחילים שבוע קודם וע"י זה מתמלא מכתב כהוגן. בפרט שרוב החדשות כמעט שהיו ישנות - ולכן תשתדל יוסקה לפתח חוש החדשות שלך - פעמים לייגט מען זיך אוועק עבור שני ומחדשים חדשות...

מן הסתם הנך עוד מתמיד בלימודים ועוד לא ניכר עליך שסוף הזמן הגיע אצלכם - מסתובב אני עם חבילות ספרים ברחובות קליוולאנד רחוק מ-770, ובפרט מא"י, חושב אני עליך ווי גליקלאך וואלסטו גיווען ווען דו ביסט אף מיין פלאץ, און מי פירט אויס די כוונה 24 שעות ביום, דארף מען טראכטן ווי קען איך אויספירן די כוונה "בכל דרכיך דעהו", און טאמער ניט איז . . . און ברענגן מיר און מאנען באמיר ווי קען איך אויספירן די כוונה מה טוב - טאמער ניט - ווער זאגט אז איך דארף דאוונען - אפשר דאס איך גאר דרייען זאך אין גאס און וויסן אז איך בין א פרך, וועל איך א מאל וועלן גיין צוריק וועט דאס ניט שטערן צו שלימות הכוונה. דאס איז דער עיקר.

כך יוסק'ה, אצלינו המרץ רב והחושים עובדים טוב - וידינו פשוטה לקרב ולעשות מקושרים לאבינו רבינו. המוראל גבוה - און מ'טאר זיך ניט פארלירן, ווייל אלץ איז אונזערע מ'דארף נאר קענען נעמען דאס.

כך זהו העיקר, בינתיים שלום וכל טוב,

דו"ש ידידך, מני

פ"ש לאברמק'ה, פ"ש לחבר'ה. מסור לפייטל שקיבלתי מכתבו, ואענה ב"ה כן ללזר הק'.

בס"ד. ערש"ק לאחר חצות, י"ג אלול תשכ"ח

כב' ידידי יוסף שי'

שלום רב!

כל מכתביך בע"ה מגיעים בזמן, ומודה אני לך עליהם ועל דאגותיך, איך זאל ניט זיין א'פגישטאנען אין די נייעס. כך אחי הגיע בשעה טובה ונכנס מיד לענינים. כמובן החבר'ה שלו מאד שמחו על בואו.

כך שומעים אנו בדרך כלל החדשות הנעשה בארץ ישראל, באופן כללי חדשות מיוחד אין פה.

דו"ש ידידך, מני

פ"ש לחבר'א, ושנה טובה וכתובה וחתימה טובה.

י"ג אלול תשכ"ח

הרגש קטן - אגב נתמלאו לי היום 4 שנים מזמן ביאתי פעם ראשונה לכ"ק אדמו"ר שליט"א.

כן אבקשך למסור למשה סלונים שזיסל פיקרסקי אמר שלא הגיע, ומסור לו ד"ש ממני.

בס"ד. יום ה' י"א תשרי תשכ"ט, בשם השם

לידידי יוסף שי'

שלום רב און א גוטן יו"ט!

מה שלומך לאחר הצום? און בכלל אף די נייע יאר.

כך מכתבך הקצר מצורף התמונות נתקבלו אצלי באיחור של כמה ימים, וכך שערב החג הודיעני בנימין בלפר שהגיע, ששלחת מכתב ע"י וחשבתי שיביא זאת ואענה יחד - אזיי ווי איך האב זיך ניט דער ווארט שרייב איך איצט.

כך בשעה 7:00 הגיע כ"ק אד"ש ל-770 - הכניסו לו תרנגול. כעבור דקות ספורות יצא ובידיו התרנגול, מוליכו לשוחט (הבן של קלמנסון [=ר' זלמן מכפר חב"ד]), מוסרו, קלמנסון שוחט - אד"ש פארקרימט מעט העיניים. בזמן השחיטה השוחט מורט כמה נוצות, מוסר לאד"ש, מברך על כיסוי הדם ומכסה, וחוזר לחדרו.

מתפלל עם הקהל.

אח"כ החל חלוקת הלעקאח שערך במצורף יותר מ-4 שעות, ומברך לכולם לשנה טובה ומתוקה.

ב-3:15 נקרא ר' יוחנן לחדר אד"ש כנראה למלקות. בדקות ספורות לאחרי זה ירד עם שקית הכסף, בידו מחלק לכל הקערות - וחוזר הסיבוב בשעה שנשאר עוד כסף בשקית.

כך למנחה עלה וברך הקהל הרחב.

לפני כל נדרי בירך הת' ליד חדרו, היו שם דחיפות עם כמעט עלפונות, ממש לא הי' אוויר, ודחקו שם באופן לא נורמלי כלל.

כך תמול לילה בסיום וחותרם של כל התפילות, כשאדמו"ר שליט"א עלה לכסא לרקוד המארש ראינו ש"דידן נצח" - אופן הריקוד והתנועה השמחה ומחיאת הכף היא להפליא. זה הי' בשעה 7:10 לילה, מחצית השעה לאחר שקיעה. אחר כך כרגיל התקיעה, לשנה הבאה בירושלים. במעריב לאחר הבדלה עשה אד"ש בידו לתנועה חזקה, וכל הקהל שאג "גוט יום טוב", וכפל ושילש ויצא בחיוך רחב.

בכלל צורת הפנים, השינוי ממפטיר יונה שהי' חיוור כסיד, ממש ס'גיווען שווער צו קוקן אין פנים. המראה פנים ל'מארש' - ולאחר מעריב, די וואכעדיגע פנים, ממש א זייער א מאדענע זאך.

כך כל היום לא הי' משהו מיוחד, הכל כבשנים רגילות. הכריעות - מורה לשיר בהוא אלוקינו, אבינו מלכנו, כי אנו עמך וכו', במיוחד לנעילה במשנה תוקף - וכן הכריעות ל"והכהנים", כמעט רגיל משנה לשנה.

כך נוסחאות הברכות אשלח בע"ה, הן לת' הן לבעלי-בתיים.
 כך זהו בקיצור גדול - מן הסתם יוסקע גופין הראך מכתבי. בנוגע תמונות בע"ה
 אשלח כשיזדמן לי לעשות.

כמו"כ בנוגע השיחות שהנך מבקש.

כך היום הגיעני מכתב מאוסטרליה מינקוביץ, בו כותב שלפני זמן כידוע הי'
 לגוטניק יחידות שלא רצה לגלותו, ואמר שאי"ה בחול המועד סוכות יגלה זאת.
 דבר אחד כבר גילה, שאד"ש הבטיחו שבשמחת תורה יעמדו על הר הבית, ודבר זה
 גילה לחיים טאשקענטער שהי' באוסטרליה, וביקש ממנו שבתשרי בעת רצון יתבע
 מאד"ש לקיים ההבטחה. כך מקודם דיברתי עם טאשקענטער, ואמר שמקווה השבת
 בהתוועדות ש"פ האזינו לגשת לאד"ש - ואתם הכונו.

בכלל שמעתי שמאנ"ש מרוסיה הגיע מברקים על ניירות לעשות. נו שיין גיקומען
 די גרעסטע צייט.

קצת מהנעשה בסביבה. בשעה 4:00 ש.ח. פלדמן מסתובב קצת בהתרגשות,
 נכנס ליחידות הערב, כמו כן בייטש, ליס. מנין למנחה התאסף לפני זמן קצר. אהרן
 זרובובסקי צועק לא לדבר באמצע חזרת הש"ץ, תופס את שלנגר מלונדון, שמדבר
 בשעה זו עם הת' מס. פרנציסקו, הביטניק שהי' אצלינו בכפר ונסע חזרה לפני פסח
 לשם, ובע"ה חזר לפה לפני זמן קצר (לאחר שהתחנך קצת אצל קרליבך ה"י) ונותן
 דחיפה להם החוצה - וכשלא ענו אמן סוטר להם בפנים ע"ז - כמובן אז מ'האט עם
 מסביר גיווען המצב והבין, ולאחרן נתנו כבר מנה אחת אפיים.

לפני הצהריים כרגיל בוחנים פה הת' והיום ר' מושק'ה שלנו הבוחן בחסידות
 בחן - פלדמן, בייטש, וולבובסקי. תוכל לשער מה שהי' שם. בכלל לא הי' בידי, זאת
 אומרת ביכולתי וואלט איך פארשריבן א רשימה והייתי קורה לזה "ר' מושק'ה בבית
 חיינו". דוגמא קטנה קענסט דאך ר' מושק'ה . . פה תמול למארש רצה לעלות על
 ספסל או שולחן לראות את אד"ש רוקד, וע"י זה הסתיר לילדים - כמה מהם סחבו
 אותו לרצפה בטליתו והוא רטן עליהם, אבל הם ללא רחם משכו והוא מסכן לא יכל
 לראות אד"ש במארש - אותו דבר הי' לתקיעות וכמעט הגיע לידים.

כך יש הרבה אבל לא כעת הזמן ולא פה המקום לפרט. כך לאחר השיחה החריפה
 של אד"ש בנוגע לכל העניינים - ניקיון סדר וכו' זו משהו, הי' בימי ר"ה ויום כיפור
 סדר לפי ערך ולא הי' דחיפות - וניקיון ושמירת הבית כנסת בתוקפו, כידוע ש"מרכז"
 מממן את בניית הבית כנסת ועלה כבר בעשרות אלפי דולרים ממש.

מאיר הרליג הולך בלי ראש מעט, הערב חתונה של אחד מידידיו, אחד הת' וואס מ'ווארט שוין א סאך יארן ללילה זה - והוא הת' הזה אפשר לכתוב עליו גם ספר ובע"ה הכל בעל פה.

כך טננבויים נכנס לפני שעה קלה ובקש למסור פ"ש, מהנראה שיישאר פה, וגם זה יבואר לא במכתב.

כך משפצים עוד הבית כנסת פה ומחדשים עניינים מזמן לזמן. תמול לסעודת אד"ש למעלה דובר בעניין "על חטאים" וכו', ואד"ש אמר שיכולים למסור בשמו שכן מכה אני ב"על חטאים". תמיד הי' השאלה האם צריך להכות.

כרגע ניגש שלום מרוזוב ומודיעני שצריך לעלות לבחינה בחסידות. הסיום מובן מאליו...

דו"ש ידידך, מני

בע"ה. ער"ח חשון תשכ"ט

לידידי יוסף שי'

שלום רב וערב טוב!

מה נשמע אצלך - איך העניינים. כך מה אוכל לחדש לך כרגע.

היום העיתונות כבר חטפה החדשות. בנין הישיבה בבעדפארד עלה באש ב' קומות העליונות, וחלק מג'. כך הי' שם הפסד ממון קטן לפי ערך לא פגע כמובן במשרדים. בינתיים לא יוכלו להמשיך שם בלימודים מלכלוך ושברי קורות וניפוץ חלונות וכו'.

כך רגיל בימים אלו פה. אברהם לוין יספר מהנעשה לאחרונה פה, מכינים אנו אותו לכל החדשות וכו'.

קיבלתי מכתבך בצירוף התמונות ות"ח ע"ז.

כך מיוחד אין לחדש. מן הסתם קיבלת המשלוח ע"י איצ'קע גנזבורג.

בינתיים אסיים דו"ש ידידך

מנחם

בס"ד. יום ב', י"ג חשון תשכ"ט

לידידי יוסף שי'

שלום רב!

מה נשמע אצלכם בכלל ובפרט. איך העניינים בזמן החדש.

כך מכתבך קיבלתי לפני יומיים, ונהניתי מעט מהחדשות המקוצרות.

כך תמול לילה פה הי' יחידות.

משה מזרחי התעכב באמת במילנו. כנראה מעט לכשרות מסעדות מטבחים חנויות

ואולי שחיטה מעט. כמו"כ חזקיה נוסע בע"ה בשבוע הבא למילנו.

כך פה הימים רצים במאוד וממש לא שמים על לב.

עז רצונו - כפי שרואים כמובן ממכתבים יחידויות ומעיונים - של כ"ק אדמו"ר

שליט"א, שילמדו אגרת התשובה. ס'איז זייער מאדנע, כנראה שהמצב דורש זה, כיום

חובת השעה (אגב: אגרת - במס' קטן - התשובה - במס' גדול - בגימטרייה תשכ"ח,

ועם הכולל - תשכ"ט).

בכל אופן לא לדרשא קאתינא, ללמוד ולהפעיל בענין זה. וכפי שמן הסתם שמעת

מהחוזרים מפה תשרי, שאד"ש התבטא ביחידות שלהם שאגרת התשובה נוגע לא רק

בכפר חב"ד ולא רק לאנ"ש כי אם בכל מקום שומרי . . דאס איז זייער א מאדנע זאך.

אולי לפי שכלנו הדל נוגע זה למצב בארץ ישראל, ומי יודע.

כך מן הסתם יגיעכם בעוד ימים עוד ת' ועוד ת' - הכט אחד, וכן הענדל א' ועוד

אולי.

כך זהו בקיצור מהנעשה פה במיוחד אין יותר.

החבר'א מסתובבים כל אחד ואחד לפי ענינו.

שמענו שדרוקמן למז"ט. פה אחד בשם חוניע גייסינסקי גם למז"ט.

כך זהו בינתיים.

המאחל כל טוב לך ולאנ"ש, דו"ש

ידידך מני

מן הסתם מסרת הלעקח לאייזנבך יוסף. פ"ש לחבר'א. ליוסק'א אחכה למכתבו.

ד"ש ופ"ש ללזר החותם על מכתבך.

נ"ב: דוגמא ללימוד ועיון באגרת התשובה - למנחה אתמול מיד כשפסע אד"ש ב"עושה שלום", פתח אגרת התשובה שהי' בסידורו והחל מעיין, כמו כן עיין בזמן קדושה בזמן חזרת הש"ץ, אשר זה לפלא מעט, אבל זה רואים.

בס"ד יום א', מנחה שעה 4 - על רגל אחת [כ"ו חשוון תשכ"ט]
לידידי יוסקע

ע"י חיים ברוך הלבשרטם שלחתי לך מכתב ובו סרט קטן ממולא, וכן מכתבים לחלק ולשלוח. ביום ג' מן הסתם יהי' אצלכם.

כך השבת הי' שמח פה ופרטים בנוגע הכסא החדש של אד"ש, מההתוועדות בנוגע מערת המכפלה, ההוראה משיחת אד"ש על הרש"י, וכן בכלל שהי' גישמאקע פארבריינגען וכו'.

וכן השליחות של חיים ברוך לסלונים, הפרטים תשאלו את חיים ברוך.

כך הי' תמול לילה התוועדות לאחר הווארט של זלמן מרוזוב, והי' זייער גישמאק, ממש שנים שלא ראיתי דוגמתו. מנדל מרוזוב וצייטלין ממונטריאול, האח של השווער, לקחו משקה והי' מה לראות ולשמוע. דער עולם האט אפגילעבט כמה שעות. [?]
ניט צו פארשרייבן.

כל טוב דו"ש,

ידידך מני

פ"ש לאנ"ש. חזקיה נסע ג"כ. מעניין אד"ש בשעה שחזקי' ניגש למשקה לתת, אמר לו לחלק המשקה פה, זאת אומרת בהתוועדות, וכן בכפר חב"ד. ומעניין מה ילד יום. כי לא הי' בתכניתו כלל לארץ ישראל.

בס"ד. ימי חנוכה, ליל ה', כ"ח כסלו תשכ"ט, 770
לידידי יוסקע שי'

שלום רב!

א'פרייליכען חנוכה!

מכתבך קיבלתי היום.

...כך בעניין הטייפ שהנך מבקש - אומר לך בקצרה. הענין קיבל פרסומת כאן (שלא יכולתי למונעה) יעדערער קומט ומנדנד ע"ז, ולכן רציתי להפסיקה על אף העונג ונחת הרוח (המדומה שיש בזה) שיש לכם. וגם לי כמובן משמיעת חדשות שלכם. מילא, פון נאראנים האט מען אלעמאל גיליטן.

כך מה אוכל לחדש לך במיוחד. היום נסע אד"ש לאוהל בשעה 12:20 לערך, חזר לפני שקיעה. למנחה כרגיל. להדלקת הנר כרגיל נר ה' הלא שרים, אד"ש מרמז לשיר, עוזר. מחכה למעריב (לא נסע לביתו), יוצא מאוחר למעריב. לאחר מעריב משתהה ג"כ, כנראה מגיה שיחת פ' וישלח בנוגע לימוד התורה וכו'.

לאחר מכן יוצא לנסוע לביתו, שעה וחצי לאחר שקיעה, ומיד חוזר עוד הפעם לחדרו, ויוצא מיד ונוסע.

כך ימי חנוכה רגילים פה. ניסינו בימים אלו לעשות אי אלו תמונות, באם יצליח נקוה לשלחם אליך לפרסום מעט.

מה עוד. ה"בכרם" הגיעני כבר, לכן חבל על דמי משלוח, התורה חסה על ממונך. מן הסתם ידוע לכם שבפ' וישב שמו הכסא החדש רשמית לאד"ש בהתוועדות. בנוגע יחידות אבי, עוד לא ביררתי בדיוק ולכן אמנע מכתובה ע"ז, בגלל שמועות שאינם נכונות שיכול לצאת מזה.

כך מה חדש בכפר, כך מה שלום ידידי כתוב מפעם לפעם, נו... בינתיים שלום וערב טוב לך. פ"ש לחבר'ה.

דו"ש

ידידך מני

כרגע שומע אני שהשיחה מחר תודפס כבר מחר בוקר בנוגע שנת ה-40 מפ' וישלח.

בס"ד. [?] טבת תשכ"ט פה 770

לידידי בעל החדשות, שלום רב וערב טוב!

נו יוסקה, לפני דקות קניתי רק את העט וכרגע אני כותב בו.

מה שלומך ואיך הענינים. מן הסתם הגיעך השד"ר בזמנו ואולי נהניתם ממנו.

הענינים פה ללא שינוי, חורף קר עובר, שלג ע"פ נ.י. 7701 קופא על שמריו. כך מכתבך קיבלתי לפני ימים ספורים - ימים אלו הדואר בארצה"ב מלא עבודה. מיוחד פה כרגע ובימים אלו אין.

קיבלתי מכתב מחזקיה, אינו מזכיר מילה וחצי מילה מנסיעה לארץ ישראל, ואולי שכח. כך היום הנה אד"ש לא יצא למנחה - למעריב רגיל. אד"ש הגיע רק בשעה 2:00 ל-770.

תמול גם כרגיל. שלשום אד"ש נסע לאוהל חזר בזמן שקיעה, מנחה, מיד מעריב - מיד נסע לביתו. לאחר זה כשעה חזר, והי' יחידות עד לשעה 1:00. מיוחד לא הי'.

בש"ק לא הי' התוועדות ובכך הימים מתנהלים כשורה. אודה לך על כל פרטי החדשות ונקוה על להבא ניט ווייניגער. בנוגע ל . . ולמה שאד"ש אמר לאביו, והנך מתפלא על זה. הנה: לו ידעת והכר שיטת אד"ש מיט'ן גאנצן עוה"ז לא היית מתפלא כלל ע"ז - און דערפאר מוז מען אנקומען, און אן דעם קען מען ניט גיין עוה"ז - בלי לימוד וקריאה בשיחות ומאמרי כ"ק אדמו"ר שליט"א - ומאחר והכל בהשגחה פרטית.

על סרט אד"ש מל"ג בעומר, הנה הסיבה לזה שאד"ש הרים ידו לכסות פניו מהצלם ידועה - ר' יעקב הכט משוגע לענינים אלו, וביום ל"ג בעומר בקש ממסריט וצלם ידוע לעשות זה, אולם איחר את בוא אד"ש ל770 והביאו למחרת עוד הפעם, ועל זה אד"ש אמר לצלם למחרת כשהסריטו מ'האט שוין גענוג גענומען תמול - וזה כלל לא עלה \$700, כידוע הגזמות של הכט.

מענין לענין - לאחרונה הראה כאן איזה בחור סרט מביקורו בארץ ישראל, וכן ביקר בכפר, וראינו שם כמה וכמה ת' שמואל הירש, גנבורג, אהרן הלפרין, אייזנבך, ליפשי שעיה, ועוד ענינים ות'.

מבקש הנך שאכתוב שיחות וכו' מאחר שהקב"ה אינו בא בטרוניא, ואינו מבקש אלא לפי כוחו וכו', לכן מובן ופשוט שאך למותר בקשה זו, ובכלל תמיד כידוע מגיע שיחות ש"ק ביום חמישי כבר לכפר חב"ד לפרידמן ואולי עוד. אשר ע"כ מדוע שאתאמץ להעתיק מתוך הכתב ולשלוח. ובענין לשלוח העתק - הזמן הביא שקשה הענין ביותר, ולכן לא אוכל.

כך ממש אין מיוחד ובינתיים אסיים, אחרת עוד יתעכב המכתב לחדשות.

שלום וכל טוב, דו"ש

ידידך מני

בע"ה. ימי חודש שבט המסוגל להתקשרות - במיוחד לת' שנולדו לאחר תש"י -
תשכ"ט, 770

לידידי יוסף יצחק נ"י שי'

שלום רב!

הנה מכתב קיבלתי היום, אתפלא לבד איך נפלה טעות מידי עטי שח"ו וח"ו לומר
זאת - ות"ח על הערתך. וע"ז אמרו חז"ל אהוב את הביקורת. כמו"כ מה אוכל לחדש
לך כעת.

תמול החליפו פה בארצה"ב הנשיאים שלהם - וכמה שהתלבטתי עם . . והסברתי
שהתקשרותו לניקסון צריך להיות באותה המסירה ונתינה כמו לג'ונסון וקנדי -
לא יכולתי לפעול אצלו. וע"ז לבסוף נפלה לפי מאמר חז"ל "יפתח בדורו כשמואל
בדורו", ואז נחה רוחי וגם רוחו.

כך הרב מענטליק בזמן האחרון מאוד רציני ואומר בדיחות חריפות ודוקרות. תמול
התרתח ואמר דער טיש איז א הוטעל (מלון) און דער טיש איז אף וויקיישן (חופש)?
דו האסט א שמעק טבק - ההוא שאלו עבור מה? ואז התאדם וצעק דא איז דאך א
מושב זקנים. כך זהו בקיצור.

תמול לילה התוועד ר' שלום מרוזוב, חודש שבט. נושא השיחות הי' גם לישראלים
(כמו נושא השיחות של ר' דוד רסקין), דיבר ע"ז שעושים טלפונים לארץ ישראל
וגוזלים גוי ומדברים אז בעיקר דברים בטלים (רק השבוע הגיעו לו החדשות שעשו
טלפונים לפני חצי שנה, כנראה קורא בכרם חב"ד).

כך דיבר ע"ז שמאחר שמצוה "שיראה כל זכורך את פני האדון", ומשמע פני
האדון וכו' - לאחר כל זה שואלים אתכם "מי ביקש זאת מידכם רמוס חצרי", מדוע
לא מנצלים הזמן ומעבירים הזמן בלא להם? כך תבע מדוע לא לומדים בחלקו של
יששכר ללימוד התורה, כדי שהיהודי העומד בקשרי מלחמה ינצח.

כך אצלינו מיוחד אין. אתמול ראש חודש שבט אד"ש יצא לקריאת התורה. בסוף
הקריאה הכניסו הספר תורה להיכל, החזן לתומו החל לומר סיום ובא לציון בקול
רם. אד"ש נשאר שוהה עד שיסיים, והורה לו לומר קדיש, אמר חצי קדיש, אד"ש יצא
לחדרו. וכך נשאר ענין פלאי מה ענין בזה, מה הכוונה וכו'.

ביום א' אד"ש הי' באוהל. חזר מחצית השעה לאחר שקיעה. מנחה-מעריב כרגיל.
יום חמישי בלילה ליל יחידות. נכנסים מהת' רוזנברג, נחשון, קפלן. בנוגע השערים
והכתבה - ראיתי זה היום אצל אחד פה המוסר הכתבה, דרייט זיך דא שיין פון תשרי
אן, צולע על רגלו אחת ומקל בידו.

כך מאחר והכל בהשגחה פרטית, הפרפראות על ר' זושא וילימובסקי הגיעו היום, בו יארציית של סב סבו, זושא אניפאלער, וכידוע לך מן הסתם סיפורו של זושא ושליחותו בעולם הזה, כתיקון לר' זושא אניפאלער שלא פרסם מספיק את המגיד בזמנו בעולם. וזהו ענינו ושליחות נשמתו כעת לפרסם שיש רבי בישראל.

אגב אד"ש סיפר בש"ק זו בשיחות שני סיפורים מר' זושא אניפאלער, ואחד אשר זהו הוראה לכל אחד ואחד - אשר ר' זושא אמר שאינו חושש בבית דין של מעלה שיתבעו ממנו מדוע לא הי' כמו המגיד, מאחר והוא זושא והמגיד זה המגיד; חושש הוא שיתבעו ממנו מדוע לא מילא שליחותו בעולם, מה שזושא צריך למלאות. כך זהו בקיצור גדול.

ר' איסר קלובגאנט נכנס ליחידות ערש"ק לפני שקיעה ולפני מנחה ליחידות, בהוראת אד"ש.

כך פ"ש לפעליג, גורביץ, מזרחי.

מן הסתם אשתתף בשמחתו של זלמן מרוזוב במנטריאול. לכתחילה רצו לנסוע כמה וכמה מהישראלים, ולבסוף רסקין עשה אסיפה דחופה ונשרו כמה ת' מהרשימה, והחברה' מרוגזים עליו, ומן הסתם יהי' עוד שמח, במיוחד כשלא נתן לנסוע לחיים מאיר ליס, רוזנברג, טעלזנער, ועוד.

שלום וכל טוב, דו"ש

ידידך מני

ב"ה. מוצאי יו"ד שבט תשכ"ט

לידידי יוסף שי'

שלום רב!

מה נשמע אצלך ואיך העניינים, ווי דאווענט זיך דיר?

כרגע נמצא פה סבך ר' אברהם. השעה 2:00 הוא בסוף תלית ותפילין. האם רצונך שנראיין אותו? טוב, ניגש:

סלח לי אדוני, מה שמך? אברהם. במה עיסוקך בשעה זו? מתפלל אני ושופך שיח לפני כ"ק אדמו"ר שליט"א.

מדוע הנך בודד בעבודתך בשעה כזו? אומר לך אדוני, כשלעצמי איני בודד. כ"ק

אדמו"ר שליט"א אמר פעם: יעדער יחיד איז א רבים. בכוחו לעזור לרבים ולהעלות את הרבים. מתפלל אני ושופך שיח לפני כ"ק אד"ש, שיעזור שנכדי יוסף יצחק שי' יהי' כפי הכוונה, מאחר וימים אלו ימי סגולה להתקשרות לכ"ק אד"ש, מבקש אני ומפיל תחינה שנכדי ימסור עצמו וכל רצונותיו לכ"ק אדמו"ר שליט"א.

סלח לי, ומה יהי' כבר אז, אז! אז! אז יהי' גאר אנדערש. ער וועט אויסזעהן גאר אנדערש. זיין דאוונען וועט זיין אנדערש, זיין לערנען זיין שלאפן זיין עסן וכו'. סלח לי, מה פירוש אנדערש? הלא לכאורה כמה ששומעים פה הוא מהמקושרים הצעירים, וכן מתפלל הוא לפי ערך, לומד ואפילו יושן ואוכל וכמו יהודי, ומה אפשר עוד לתבוע מאחד בגיל זה?

או, אדוני שמעני, הכל על רגל אחת הנך רוצה לשמוע? תורה גדולה היא! תראה, הלא כי אוחז אני בתפילתי בברכות ק"ש, והפסקתי במיוחד לכב' לענות לך, זהו נקודה מנקודת החסידות, וואו דער מענטש האלט - זאל ער הערן אז סאיז דא נאך א איד [?] וזהו היחודא עילאה שבפסוק ראשון של קריאת שמע, ועם כל זה מבקש הנך הכל לשמע ברגע זו, תורה היא וללמוד אני צריך אותה.

מה שכן אומר לך בקיצור, הנה התקשרות לרבי היא שאין אני מציאות לעצמי. כל עניני הוא רצון אד"ש. באם רצון אד"ש שאתפלל ובגלל זה אני מתפלל, אוכל, אישן, אעבוד - הכל הנה אחרת הוא. וכל ענינו של ת' וחסיד שצריך לשאוף למלאות כל עניניו ועיסוקיו, ולראות האם זהו כפי הרצון, האם זוהי הכוונה, ואז איז גאר אנדערש.

זהו בקיצור נמרץ - ובאם עושה אני שכך הרצון, ומבוקשי הוא למלאות רק הרצון . . וח"ו אם יש בזה פניה עצמית, ואוי לו אייב ס'דאוונט זיך ווייל איך וויל דאוונען, אדער איך וויל לערנען, און דעמאלט הייבט אן די נפילה. כידוע שורש חטא אדם הראשון, שרצה להרגיש אלוקות במורגש, וזו היתה שורש הנפילה. כך אדוני זהו מה שיכולתי לתת לך ברגע זו.

אני מודה לך מאד אדוני על האינפורמציה בעניני מסירות והתקשרות לרבי . . ועוד נקודה קטנה שרצוני להביא לפניך, ישנם שכלי אנוש שאינם משיגים זאת וקשה להם להבין איך זה, הלא יש עוד גדולים וכו' ומי אומר (בקיצור אומר להם המשל מאותו איש ששמוהו בבור ואת בנו, וממילא בנו לא ראה אור מעולם, ולא מענינו לראות), וביותר אסביר לך, הנה כשמשה רבינו רועה ישראל, ביקש יפקוד ד' אלוקי הרוחות איש על העדה וגו' ורצה שבניו ילכו ויהיו מנהיגי האומה. אמר לו הקב"ה לאו, יהושע הוא יהי' הרועה, כי עליו נאמר רק "איש אשר רוח בו", שיכול להלך וכו'. אשר ע"כ מי בדור זה שנוכל לומר עליו בלי פקפוק ענין זה - אם כן תן לי להתפלל הלאה.

כך ידידי יוסקה וואס מאכסטו, אצלכם בשעה זו יו"ד שבט כבר ומתוועדים
הסתם באיזה פעולה כבר.

אצלינו אורחים ממשיכים להגיע - מערי השדה הלא יום זה יום יו"ד שבט
אשר לפני שכ"ק אד"ש קיבל על עצמו רשמית הנשיאות ביו"ד שבט תשי"א, לפני
ההתוועדות קרא לאנ"ש ממונטריאול, הנהלת הישיבה, ושאלם חד משמעית, וועט
איר זיך איבערגעבען וועט מען ארבעטן צוזאמען, און איר וועט פאלגן וכו'? ואז
כמובן ענו פה אחד בחיוב - ואד"ש יצא להתוועדות.

כך להוריד טייפ מתפילת אד"ש יו"ד שבט זה לא עבורי, כמו שלא עניני לעשות
תמונות מאד"ש באמצע התוועדות. קום אהער וועסטו פילין וועסטו וויסין צי א בחור
דאס האבן - זה הכל הלא חיצוניות, און א תמים ווי דו דארף נעמען עצם.

כך יוסקה כמובן שהטייפ ששלחתם שמענו, הפעם היתה ההצלחה לא מיוחד. מבין
הנך לבד. בכ"א זה ד"ש חי וטרי.

כך כרגע אין מיוחד, באמת אקווה להמשיך אח"כ. בינתיים שלום.

דו"ש

ידידך מני

ד"ש ליוסק'ה.

כרגע אנו כבר לאחר תפילת מעריב, יו"ד שבט תשכ"ט - אד"ש נכנס ב-770 כרגיל.
קהל גדול התאסף דחיפות בחסד - אד"ש מתפלל בנעימה הרגילה. הקהל מתפלל
בקול, ובקושי אפשר לשמוע אד"ש. סיים יוצא ומביט על הקהל.

המאמר ברמקול מועבר. אסיפה דחופה מאנ"ש לשיפור המצב בזמן התוועדות
אד"ש שלא ינמנו.

השעה 1:00 צהריים לאחר תפילת אד"ש, שהחל ב-9:20 לערך. רצינות על פניו,
טלית ותפילין כרגיל. החל "איזהו מקומן", מסדר הרצועות על כף ידו. קדיש - מורה
שאחד הנרות כבה, מורה להדליק, כך החל הודו כרגיל, ומנהגיו בשנים עברו. כך
היום מנשק התפילין ב"פוחת את ידיך", יוצר, קריאת שמע, ונזכה ונחיה, משים ידו
על תפילין של יד ושל ראש שני אצבעות, מעביר על עיניו ומנשק.

נוסח הניגון לחזרת הש"ץ כרגיל - וקרנו תרום. בישתבח ומעולם ועד עולם, בנוסח
המובא בקדיש. ההשתחויות - שמי' רבא ויקרב משיחיה וכו', כולם כמובן כופף
עצמו אלא מאי, במקום בשמיה רבא - ביתגדל ויתקדש; במקום ויקרב משיחיה -
ב"ויצמח פורקניה". כך לכל ההשתחויות בשני מילים קודם.

בקדיש דרבנן, "על ישראל ועל רבנן ועל כל מ(פת"ח)אן במקום מ(קמ"ץ)אן, ועוד שינויים קלים כך רגיל. ההשתחויות בברכת כהנים קשה לתפוס.

כך אד"ש לא נסע לאוהל.

ובכן השעה 4:00 צהריים. ב-3:15 מנחה למעלה, כרגיל ללא שינוי. ובכן אנו כעת שעה קלה לאחר התוועדות יו"ד שבט, משעה 8:20 עד 2, קשה להתרכז כרגע. עד בוא מכתבי יגיע אלעזר גלבשטיין. ובכן זהו בקיצור ידידי, ישנם שיחות יפות ומעניינות, תפילין, ארץ ישראל, ענינו של אדמו"ר הקודם, הגאולה הקריבה.

כך שלום דו"ש

ידידך, מני

פ"ש לחבר'ה.

בע"ה. י"ז שבט תשכ"ט

לידידי יוסק'ה שי' קמינצקי

שלום רב!

כך א גרוס פון מונטריאל, שהינו שם לחתונת זלמן מרוזוב יומיים.

א חסידישע חתונה ב"ה, הי' פיין. הת' רובם נסעו במכוניות לשם, ובחזרה הי' שלג וקפא על הדרך, ושהו באמצע במקום לנסוע 7 שעות נסעו 16 שעות ללא אוכל ושתי'. ת' קבלו חום והי' שמח, עייפים ורצוצים הגיעו חזרה לבניו יורק, כמה ת' נסעו במטוס כולל אני. הלך ושוב.

כך לחתונה עצמה הי' כמה ששתו בלי מיוחד. כך רגיל ובמיוחד אין לחדש בימים אלו.

בינתיים שלום וכל טוב, דו"ש

ידידך מני

פ"ש לחבר'ה. מן הסתם הגיעך מכתבי מיו"ד שבט.

פה נתקבלה ידיעה שאליהו לבנדא למז"ט, מאיטליה מודיעים שמענדל גנזבורג למז"ט - קלמנסון פריז.

בע"ה. ימי שמחה דחודש אדר, ט' בו, ה'תשכ"ט - 29 שנים

לידידי יוסף שי'

שלום רב!

מכתבך נתקבל לפני שעה קלה, ת"ח על הברכות וכל המברך מתברך, וכן ת"ח על החדש. כך לחדש לך מיוחד מימים אלו, אנסה למצות.

נו... היום הוא הלא ט' אדר ואי לאו האי יומא וכו'.

כ"ק אד"ש לא יצא היום למנחה.

אתמול הי' רגיל, רק מעניין פרט אחד. כשיצא למנחה 2 דקות לפני הזמן, לא הספיקו לסדר השולחן והספסל - איפה שעומד ויושב - כיאות. ובזמן אשרי אד"ש התכופף הזיו הספסל ואחר כך השולחן והמשיך להתפלל.

כך שלשום הי' כידוע ז' אדר, יומם של הנשיאים. כ"ק אד"ש נסע לאוהל לכמה שעות, כמה שידוע כמעט ולא נוסע בז' אדר חוץ משנה שעברה. חזר כמחצית השעה לאחר שקיעה.

כידוע המובא במנהגים שכ"ק אד"ש ליקט, הנה בז' אדר נשיאים לא אומרים תחנון.

כאן ב"סלח לנו" לא הכה אד"ש, ובסיום חזרת הש"ץ החל אומר נוסח התחנון. אגב הי' חתן והחזן החל מיד קדיש. בשנים שעברו הי' פעמים שמנע עצמו לצאת למנחה, וכן שנים שהי' חתנים, בתשכ"ה הי' גם חתן.

כך מה עוד. כ"ק אד"ש פגש ביום א' על מפתן 770 את פיקרסקי הראש ישיבה, מעין הרב פלצינסקי, ושאלו באם שייך ענין דלא תהי' לו כנושה בכיבודים. אד"ש המשיך שמבקשו להוציא החלק ו' מ"חקרי הלכות", ומאחר ויעשה זה לכבוד, שמבקשו ע"כ האם שייך הלאו. הוא ענה משהו. אד"ש המשיך אחר כך לחדרו.

כ"ק אד"ש עורר בענין הוצאה לאור של חוברות "פלפול התלמידים". ה'קנים' עובדים במרץ רב.

כך בענין שלוחי אוסטרליה לא התחדש מאום.

בנוגע פורים הנה אין כל משמעות להיתר, והירא את דבר ה' וחרד לדבריו יזיר עצמו מהיין ושיכר. כמובן באם תהי' איזו היתר אודיע במהירות האפשרית.

כך מיוחד לחדש אין כרגע.

ובינתיים שלום וכל טוב,

ידידך דו"ש, מני

א פריילאכן פורים. הת' משתתפים בצער מפטירת אשכול ושולחים תנחומיהם. פה נבעה מחלוקת בין הת' מי ראוי לכס ראשות הממשלה.

החותם בדמע, מני

בע"ה. כ"ז אדר תשכ"ט

לידידי יוסף שי'

שלום רב!

מה נשמע אצלך? מכתבך הגיעני תמול, ות"ח על ההודעות הקצרות. הנך מעלים מהנעשה בפורים שמן הסתם ידעת שרצוני לדעת הנעשה, ומה אעשה שמבין אני שכנראה לא הי' כשורה, ובאותיות פשוטות זה נק' פריקת עול.

כך פון די לעצטע סאמע נייעס מפה. הנה אתמול ערב בשעה שאד"ש חזר מביתו, הת' עמדו הכן למים שלנו. אד"ש ניגש, מילא כוס זכוכית ושפך לתוך כד זכוכית גדול ג' פעמים, קורץ און פשוט. ליד 770 כמובן.

היום כל הת' הלכו לאפות המצות, זה עבור כפר חב"ד. ר' זעליג סלונים לוקח אותם מחר אי"ה, ופשוט הדבר שבשעת הגלגול כווננו כל הכוונות, ומקודם לאחר מנחה הכניסו זה לכ"ק אד"ש עד למחר ערב.

כמו כן כידוע כ"ק אד"ש הורה לחדקוב והכט לעשות סעודת עניים - לאחת משבע ברכות, והציע שיהי' עבור הת'. כ"ק אד"ש השתתף בסעודה ב-72 \$ עד לאחד. ומקודם זה הי'.

הת' לאוסטרליה עדיין לא נסעו, חלים עיכובים במועד קבלת האישור כניסה לאוסטרליה, ומצפים לכל יום ובע"ה.

כך כמו שהזכרת את גולדה מאיר במכתבך, רבים רצו לדעת חו"ד כ"ק אד"ש על זה. ובכן ביום חמישי נכנסו ג' אנשי בטחון השהים פה בחו"ל, ושאלו חו"ד אד"ש על זה. לערך המענה הי' כך: תלוי איזה רב צריך לבחור אותה, באם הרב הוא עם ו' או בלי ו' (אם רוב היא תיבחר. ואם רב (בקמ"ץ) הנה פשוט הדבר).

כך מהנעשה בשבועיים האחרונים אצלכם בגבולות, ידוע פה לפני אצלכם, כי פה

פירט זיך די הנהגה, ובשבוע העבר בש"ק ופורים בהתוועדות הבנו שיהי' שמח. כמובן שהפרטים וואס מ'טוט דארט אפ לא ידוע, כי אין העיתונים בבירור.

הר' . . במח"ס וכו', מבקש מאחד הת' שיעזור לו בבירור ענין ברמב"ם - וכששואלים אותו ווי קומט דאס נאך לערנען כך כך ועדיין צריך לעזרה, ענה דעם רמב"ם האבן גילערנט אלפי גאוני ישראל וגם לא השיגוהו. והבן וצ"ל.

ובכן אצלינו מאיר סוף הזמן. תמול ערב הי' יחידות, נכנסו כ-50 איש, ביניהם הרה"ח המשפיע וגו' ר' דוד רסקין החל משעה 1:40 בלילה.

ובכן מחכים אנו פה בכיליון עיניים ובציפייה רבה להת' מישראל, שכפי החשבון יבואו על מקום כל אחד מאתנו 2 - כה לחי, ולרסקין יהי' שנה מלאה גדושה בכמות ואיכות, לא לחינם משתדל הוא שיבואו.

כמו כן מן הסתם יגיעו בשבוע הבא הת' מאוסטרליה, ובכן וועט זיין א פריילאכער פסח.

ובינתיים זיי גיזונט ומי יודע ואולי מכתב אחרון (ובכ"ז תלוי בכ הענין).

א כשר'ן און פריילאכן פסח, דו"ש

ידידך מני

כנראה שאד"ש שולח עוד ספר תורה לארץ ישראל בימים אלו.

ד"ש לפעליג, ליוסקה. האם יש חדש מהת' אנ"ש הצעירים. כ"ק אד"ש הגיה עוד שיחה מפ' ויקרא תשכ"ה.

בע"ה. יום ו' ערש"ק י"ט חשון תש"ל, 770

לידידי יוסק'ה

שלום רב!

ובכן יוסקה מה הענינים, ובכן זכות ראשון לראשונים.

לפני שעה קלה הגיע מכתבך ות"ח ת"ח על זה, כי עדיין הכל מעורפל פה בקשר לבחירות.

כמובן שהודעתך היא ראשונה, ולכן העתקתי זאת והכנסתי לאד"ש, וזכותך היא.

כך אתמול ערב הגיע אריק ואשתו במפתיע ב-11:30 נכנסו למשך שעתיים לערך (יש לציין שכל היחידה 101 כמעט פה עם מפקדה).

כנראה שאותם הענינים נשנו הפעם באור אחר, השטחים יש לראותם כשלנו וליישבם, לא מפני שאין לנו ברירה ומהכרח עושים זאת, אלא שזה לא אחרת מתל אביב חיפה וכו'. כך דובר על תשובה למתקיפים וכו'.

אריק דיווח לאדמו"ר שליט"א התרשמויות מהרצאותיו לפני סטודנטים וכו'. אד"ש הבהיר לו הכל מנקודת מבט שלו. אמר שאד"ש יודע הכל ואין מה להעלים. יבקר כנראה בכפר בקרוב, הי' מאוד מרוצה שבא. אמר שמצא את אד"ש יותר צעיר ורענן. כך הוא נוסע בשבוע הבא לארץ הקודש, גרשון ג"ייקובסון בא ולקח אותו לביתו. כך שבוע הבא בחירות פה לעיריית ניו יורק, ושלושת הרצים ביקרו במשך השבוע אצל אד"ש לברכה. כנראה שלינדזי ינצח.

כך מקוים להתוועדות.

בינתיים שלום וכל טוב,

דו"ש ידידך מני

ד"ש לת'.

בע"ה. כ"ד טבת תש"ל

לידידי יוסף שי' המכונה יוסק'ה

שלום רב!

בדרך כלל הסדר הוא אז מ'שרייבט זיך איז איינעם שווער פרקעטער - ענטפערט מען עם, אבער מאחר ואינך שואל מן הסתם הכל ברור לך, ואין לי מה לחדש. עם כל זה הנה ש"ק מברכים שבט החודש המסוגל לכל ענין עבר, ואשתדל לעבור על מידותיי ולכתוב לך על קצה המזלג.

אד"ש לא עשה קידוש. שני שיחות הראשונות היו בקשר לשנת העשרים, און האט זיך געקאכט בענין מה שכתוב פעם על שמשון הגיבור "והוא שפט את ישראל עשרים שנה", ופעם "והוא שפט את ישראל ארבעים שנה", והירושלמי מתרץ שעשרים שנה לאחר מותו הי' על פלישתים יראת שמשון, וכמו כן בענין זה. ואחר כך עוד הוסיף שלא לחשוב מאחר ועוברים העשרים לאחר פטירתו מתבטל הענין, אלא אדרבה מתוסף הענין, וכמבואר באגרת הקודש פרק כ"ז וכו', וכך יהי' השפעה מרובה יותר וכל הענינים המצטרפים.

מאמר, ורש"י על הפסוק "ויעש להם בתים", אגרת התשובה, יצא ושר "ואני אבטח בך". התוועדות נסתיים ב4:00 לערך. כך זהו בקיצור נמרץ.

עשו גבאים: משה פנחס כץ, פינסון, ליפסקר, בלסופסקי - והם ממונים על כל הענינים.

כך מגיעים האורחים מארץ הקודש ומרחבי תבל - אוסטרליה, ברזיל, אנגליה, ערי השדה וכו' וכו'.

אצל הת' אין חדש מיוחד, אי"ה כל הענינים נתדבר אליהם פנים אל פנים בקרוב בע"ה, שבוע לאחר יו"ד שבט. זה הכל כמוכרן אם מעניין אותך עוד, כי רואה אני שאין אתה מוצא ענין אפילו לאשר מכתבי ששלחתי לך זה חודש ומעלה. אשר ע"כ...

אתמול בערב יחידות, כמדומני אחרונה עד לאחר יו"ד שבט. לפני שבועיים היו פה נחמה ליפשיץ, ד"ר צייטלין ובנו הפרופ'.

כך מהנעשה באה"ק על הגבולות, באופן כללי שומעים הכל אבל ללא פרטים מיוחדים. קיבלתי "בכרם חב"ד" חדש שיצא לאור יו"ד שבט, האם יוצא גם ביטאון. כך מה שלום הת' וכו'? לברנשטיין מסור שמשתדל אני, ונראה מה יהי', ובאופן הגרוע יוכל להוציא זאת מהם פה.

ר' זעליג סלונים מספר מופת. לפני עלייתו למטוס ברך את שלום דוב וולפא שי' שיצליח להוציא היתר יציאה ולבוא ליו"ד שבט, וברור שנסע מיד ללשכה. וכיום קיבל אקספרס שקיבל היתר וכו'. מה רבו מעשיך ויותר מה גדלו.

כך שמובן שלא משעמם בימים אלו פה עם כל הזקנים המגיעים.

כך כשלעצמי נמצא אני בדירה ששכרתי על ג' חודשים מעט וסמוך ל-770. רוב היום בזאל עם הת'. וכך לייפען די טעג אוועק - ומה שיהי' באה"ק עוד חזון למועד.

ובכן ידידי אסיים בינתיים, ואקווה באמת למכתבך מלא וגדוש כיד ה' הטובה עליך.

דו"ש ידידך המברך ביו"ד שבט שמח בכל הענינים

מני

ד"ש לת' למנחם וכו'. מזל טוב עבור ידידינו גרשון.

בע"ה. יום ב', ערב י"ב שבט תש"ל

ליוסקה ומנחם שלום רב!

מה אומר ומה אדבר, וכך כל הקהל הגדול והעצום שבא, הוא בא לראות את הסוף...

מכל הסוגים יהודים באו לראות. הרבה יש לדבר על יו"ד שבט תש"ל. זה אלפי שנים חיכתה כל הבריאה ליום זה.

כך אבי נוסע היום, יש לו טייפ מהתוועדות ט' שבט לסיום ספר תורה של משיח. תוכלו לבקש.

כך תמול ערב היתה אסיפה כללית מכל אנ"ש, חדקוב דיבר. לא הי' מיוחד.

לפנות בוקר כשאד"ש הלך לביתו, עמדו אנ"ש כמו ווילימובסקי, פרידמן, וולף, קסלמן ועוד ועוד לראות אד"ש, ועמדו עם בקבוק מלא משקה. אד"ש שואל יש עוד משקה? ורואה שהבקבוק עדיין מלא, ואומר בחיוך רחב ועצום על פניו אה... א בטלנות, והלך לביתו.

בשעה 1:00 לערך צהריים היום חזר מביתו, ושאל את העומדים אם סיימו המשקה, וענו כן.

וכך מתכוננים אנ"ש להתוועד עם כולם היום. בכלל מאד שמח פה בימים אלו. ווילימובסקי מרים את המוראל, ומיידנצ'יק עושה שמח. כך שיש הרבה לספר.

ובינתיים אני פשוט ממחר. מן הסתם תשמעו מהחוזרים לאה"ק אנ"ש. ראש עיריית לוד חוזר גם הערב, מרוצה עד הגג.

ד"ש לכולם

מני

אד"ש התיר לצלם לעבוד בהתוועדות רשמית. מצורף עיתון מקומי יש בפנים גם חדשות.

היום גם יחידות. ר' שלמה חיים נכנס היום.

**מכתבים
מ"בית חיינו"
תשמ"ט-תשנ"ב**

ב"ה. יום ראשון, כ"א אדר ראשון ה'תשמ"ט

כבוד ידידי ורעי היקר

זושא שיחי' וולף

ראשית מכתבי אדרוש בשלומך. אני ב"ה מרגיש טוב. לפני כשעתיים וחצי עברתי לפני כ"ק אדמו"ר שליט"א ללקיחת דולר, בחוץ יורד שלג ובכללות הכל כרגיל. נדהמתי ביום שישי כשהגעתי לקראון-הייטס לראות שכבר הספקתי לקבל מכתב. תיארתי לעצמי מיד מיהו הכותב.

ובכן כפי שנראה ממכתבך אינך מבין בדיוק מה קרה ומה היו הנסיבות לכך. אם כן אכתוב לך בקצרה.

ביום שישי י"ב אדר הגיע אחי אליהו שיחי' לישיבה, קרא לי ואמר לי שאני ביום ראשון נוסע. אתה יכול לתאר לעצמך שנהייתי המום ברגע הראשון ולא תפסתי מה קורה. רק לאחר מכן כשהגעתי לביתו סיפר לי שאבי ב"ה מחלים, וצריך שיהיה מי שילך איתו להתפלל והוא צריך חברותא ללמוד, ובכללות צריך לעזור לו - ולכן הוחלט שאני אסע, ואכן ביום שני בבוקר נסעתי.

זו הסיבה שאפילו לא הספקנו להיפגש לפני שאני נוסע, ובכל זאת הספקנו לדבר כמה מילים לאחר שתפסת אותי ומאד נהניתי. אני בדרך כלל נמצא כל השבוע בבורו-פארק, ורק לשבת וראשון אנחנו בקראון הייטס, וכפי שאתה מתאר לעצמך איני לומד בישיבה רק עם אבי בבית, וכשאני בקראון הייטס ב-770.

בשבת הייתה התוועדות מאד שמחה. הרבי מחא בכפיו הק' בין השיחות. במפטיר בשבת הרבי קרא עם המשקפיים, וכן ביום הראשון שהגעתי, הרבי חזר מהאוהל ויצא מהמכונית עם המשקפיים ונכנס כך לחדרו.

עכשיו הרבי מתפלל כל הזמן בביתו של הרש"ג ז"ל, ונכנסים רק ע"י רשימות המורכבות מכל ישיבה - רשימה של התמימים שהגיעו לסדר חסידות בזמן וכדו', וכן מי שמקבל פתק מהרב דוד רסקין שהוא האחראי לכל העניין הזה. אני זכיתי להיכנס בשבוע שעבר ביום שלישי בשחרית ומאד נהניתי. בכניסה לבית יש תמונה גדולה של הרבי, וכפי שידוע שהרש"ג היה החסיד הכי גדול של הרבי.

הים בלילה יש כאן סעודה גדולה באולם של אהלי תורה, לכבוד זה שכבר יצאו עשרה כרכים של אגרות קודש מכ"ק אדמו"ר שליט"א.

בי"ד אדר פורים קטן, יצא כאן הספר סיומי הרמב"ם ע"פ הוראת כ"ק אדמו"ר

שליט"א. הרבי קרא לרב בוטמן האחראי על סיומי הרמב"ם כאן בניו יורק יום לאחר סיום הרמב"ם דכאן לביתו, ואמר לו שיוציא ספר של כל הנאומים של סיומי הרמב"ם, ויצרף גם את ארץ הקודש. הרבי שאל מתי זה יהיה מוכן, וענה הרב בוטמן בערב פסח ביום השנה של הרמב"ם, ואמר הרבי למה יהודים צריכים לחכות כ"כ הרבה זמן? וענה הנ"ל שיעשו לפורים, ואמר הרבי הרי יש גם פורים קטן? ובאמת כן היה, לפורים קטן זה היה מוכן. שכחתי לכתוב שהרבי גם אמר שכסף לא יחסר. הספר גדול באיכות ובכמות ויפה מאוד (אולי כבר הגיע לארץ).

שאלתי את הת' לוי יצחק וילהלם, והוא אומר שקיבל את הגלויה ובהתחלה לא תפס מי זה, עד שנזכר והוא ממש מעריך את זה שאתה זוכר אותו. הוא מקווה בקרוב לכתוב.

אני כנראה אחזור לאה"ק בסביבות ר"ח ניסן היות והמצב דורש. נקוה שנגיע לפני זה עם הרבי ביחד לאה"ק לקראת משיח.

תמסור ד"ש למנחם, לאחיך לוי, ולכל מאן דבעי

המצפה ומחכה לראותך באה"ק עם משיח

נחמיה וילהלם,

בית חיינו - 770

ב"ה. יום ראשון, ה' אדר שני ה'תשמ"ט

לידידי היקר זושא שיחי'

שוב אתחיל את מכתבי במה שלומך, מאחר ולא קיבלתי עדיין תשובה. אולי כבר שלחת, בכל אופן אני עדיין לא קיבלתי. אצלנו פה ב"ה הכל בסדר.

מסרתי דשי"ם למי שביקשת (חוץ מיוסי גרינברג - אני לא בדיוק יודע מי זה), וכולם מוסרים בחזרה.

עד היום עוד חיינו באשליה שאולי תהיה התוועדות בפורים, מאחר שכבר נגמרה שנת האבלות. אבל היום נודע שהרב העכט, המנחה של כינוסי הילדים, ביקש מהרבי שיתוועד, והרבי ענה לו 'וביום שמחתכם אלו השבתות', ויתוועדו שבת לפני זה ושבת אחרי זה, כך שנחלנו אכזבה קשה. אבל נאלצים להשלים עם העובדה, ולקוות שאולי כן תהיה התוועדות ללא תכנון מראש.

קיבלתי את הד"ש מאביך שיחי', תודה רבה, והוא אמר שמסרת שאני לא אשכח מכל העניינים. אל דאגה אותך לא שייך לשכוח וכן את העניינים שלך - שלנו, ואני חיכיתי פשוט להזדמנות שמישהו ייסע ואני אשלח, כי כנראה ראית על המעטפה של המכתב הקודם שיש הרבה בולים. זה הולך לפי המשקל, ורציתי לשלוח עוד אבל הוצאתי את התשורה של החגיגה לכבוד הכרך העשירי, ואני שולח את זה עכשיו.

מה העניינים בארץ עם הזקן, שמענו שאפי' החבר'ה שלו כבר מתביישים מהדיבורים וההכחשות שלהם.

בשבת הקודמת שחור ביקש מאשה כסף, והיא אמרה לו ששבת ואין לה. הוא הוציא סכין וחתך לה בכל אורך הפרצוף וגם לבן שלה שהלך איתה ביחד, חתך רציני באוזן. עבר בדיוק איטלקי עם רכב שראה את זה והם שונאים מאוד כושים. הוא הוציא פטיש מהרכב והכניס לו מכות רצח וברח. אח"כ הגיעו בחורים להמשיך בעבודה, ובשבת אחה"צ הכושים עשו הפגנה מול 770, והרבי פתח את החלון והסתכל. בקיצור שמח כאן.

ביום שישי עבדנו קשה לשבור את כל השלג שקפא שירד. בתחילת השבוע היה שלג די רציני (בכל אופן לישראלים), אבל הייתי כמעט כל הזמן בבורו-פארק ולא היה לי עם מי ליהנות, וכמעט לא יצאתי.

בינתיים להתראות, ידידך המתגעגע ומחכה למכתב

נחמיה

ב"ה. יום שני ה' ניסן ה'תשמ"ט, שנת הארבעים לנשיאות כ"ק אד"ש

כבוד ידידי היקר זושא שיחי' וולף

שלום וברכה!

ראשית מכתבי אדרוש בשלומך. פה המצב ב"ה מצויין. עכשיו חזרנו מתפילה אצל כ"ק אדמו"ר שליט"א. מיד בהכנסי הגיע בן דודי לבשר לי שקיבלתי מכתב, ואחרי שגמרתי לקרוא את מכתבך הראשון נתנו לי עוד מכתב, כנראה ששלחת את שתיהם יחד. בכל אופן שתיהם הגיעו ביחד. כמובן שמאוד נהניתי ומיד התיישבתי לכתוב מכתב תשובה.

את אבא שלך כן פגשתי והוא מסר לי ד"ש ממך (כנראה שהוא כבר סיפר לך).

רציתי לשלוח איתו מכתב אבל עוד לפני שהתחלתי לכתוב נודע לי שהוא כבר נסע. דרך אגב אפילו שכל השבוע אני בבורו פארק אבל אני נוסע הרבה לרבי, ולכן כשאתה שולח לקראון הייטס זה מגיע אלי מיד, וחבל לשנות את הכתובת ותמשיך לשלוח לכתובת הרגילה.

בשבת האחרונה היה מאוד שמח, לא שייך לתאר. במשך כל ההתוועדות הרבי עודד בידי ה'ק'. בשיחה האחרונה הרבי אמר שינגנו "שיבנה בית המקדש" וניגון שמח, ומיד כולם הבינו שיהיה משהו. שרו שיבנה והרבי עודד, ואח"כ טלישבסקי התחיל ניגון שמחת תורה, והרבי התחיל לעודד חזק, ופתאום קם מלוא קומתו הראש היה כפוף והרבי עודד עם היד בסיבובים שלמים ובמהירות, ממש לא שייך לתאר. הקהל כולו קם והיה בלאגן לא נורמלי, ובגלל זה היו כאלה שחלק מהזמן שהרבי עמד לא ראו. אני ב"ה ראיתי כל הזמן ויצאתי בלי נזקים.

היום לפני השקיעה הרבי יוצא למים שלנו בחצר 770, ומחר אופים את המצות שהרבי שולח לכל העולם.

אתמול הרבי היה באוהל הרבה מאוד זמן. הדולרים היו בערך עד 13:45, ואח"כ הרבי נסע למקווה ובערך ב-14:30 נסע לאוהל וחזר ב-21:00 בערך.

בשבת הבאה צריך להתחיל לשיר את השיר על הפרק החדש של הרבי שליט"א. בינתיים עוד לא הגיעו הרבה שירים ועוד לא החליטו. בשבת מישהו ניסה להגיד שיקחו ניגון ישן וידביקו לו מילים מהפרק החדש והוא התחיל לשיר את זה בפארבריינגען, אבל כולם שרו רק את הניגון בלי מילים. בן דודך חיים וולף גם עשה שיר מניגון ידוע שהוא שינה אותו קצת. שיר די יפה אבל בינתיים אי אפשר לדעת מה יתקבל.

בפסח אני בעז"ה יהיה כל הזמן בקראון הייטס, ולפי המתוכנן ברגע זה נחזור בעז"ה בסביבות ר"ח אייר הבעל"ט, אם לא יהיה משהו שישנה את התוכנית.

ביום חמישי תצא תהלוכה של ארבעים טנקים לכבוד י"א ניסן, ולא עושים את זה ב"א ניסן עצמו כי זה יוצא ביום ראשון ואנשים לא עובדים. ארבעים כמוכן לרגל שנת הארבעים.

בשבת הרב דוד רסקין לקח משקה בשביל זה, והכריז שבטנקים יהיו מצות ופרוספקטים על פסח וכל החומר הנצרך, והרבי אמר לו שיגיד שיהיה 'מצה שמורה', והוא מיד הכריז שהרבי מזכיר שיהיה מצה שמורה.

התפילות עכשיו כל הזמן ב-770 למטה בזאל הגדול, שחרית ומנחה כרגיל, ומעריב יוצא מאוחר כי הזינו את השעון וגם כך השקיעה יוצאת מאוחר.

בזמן האחרון התחיל להגיע לכאן העיתון הידוע לשמצה בשם "יתד" בתוספת שתי דפים באנגלית. כנראה שאין בארץ מספיק קוראים. בשבוע האחרון הם כותבים באנגלית שהם לא מבינים את הרבנים מהחסידיות האחרות. ילד קטן רואה שאביו חסיד של אדמו"ר מסויים, וביום בהיר הוא רואה שאותו אדמו"ר הולך לרבי מליובאוויטש לקחת דולר, מיד הוא יבין שהרבי מליובאוויטש יותר גדול מהרבי שלו וזה גורם שיברחו להם חסידים. זה טענה אחת שיש להם. ועוד טענה למה המודיע מפרסם רק תורה של הרבי מליובאוויטש, ולא תורה של הרבי מגור או הרבי מוויזניץ... אם יש לך תשובה בשבילם תשלח להם למערכת.

השעה 15:05 ואני הולך למנחה אחרי מנחה אמשך בעז"ה.

עכשיו חזרתי ממנחה, הרב זלמן גוראריה שהשתחרר היום. . היה במנחה, וכשהרבי נכנס חייך אליו ואמר לו "אריכות ימים ושנים טובות". כשהרבי יצא עודד חזק בידו והסתובב לר' זלמן ועודד בידו הק' לכיוונו.

פעם אחרונה שהרבי הסתפר היה בתחילת אלול ועד עכשיו עוד לא הסתפר, וכולם מחכים לראות אם הרבי יסתפר לפסח.

לפני שבוע ראש עיריית אריאל היה פה, וכשעבר ביום ראשון ליד הרבי דיבר עם הרבי כרבע שעה. חלק מהדברים כתובים בכפ"ח האחרון, וביום ראשון בלילה היה סיום הרמב"ם על ספר הפלאה והוא דיבר והסביר לכל האמריקאים מה זה אינתיפאדא ובכלל מה קורה בארץ, וסיפר בקיצור מה הרבי דיבר איתו וכולם מאוד נהנו ממנו.

בשבת לפני זה בהתוועדות הרבי סימן לו להגיד לחיים, והשבת הרבי סימן לפרופסור ברנובר להגיד לחיים, וביום ראשון כשעבר ליד הרבי אמר לרבי שהוא נוסע יומיים לפני פסח, והרבי אמר לו שהוא מקווה שעוד ייתראו לפני פסח.

נסיים בינתיים בברכה שנזכה בקרוב לבוא לאה"ק לקראת משיח צדקנו, וכ"ק אדמו"ר שליט"א בראשנו.

תמסור ד"ש למנחם, ולכל אחיי וגייסיי בנחל'ה, ולכל מי שנראה לך שזה יוסיף לו, וד"ש חם לחבר'ה בישיבה (בעצם הם בחופש אז תמסור לנחלאים).

נ.ב. תמשיך לכתוב וכמים הפנים כו', להתראות ידיך המצפה לראותך בקרוב

נחמיה וילהלם

ב"ה. יום שני, ט' סיון ה'תשמ"ט

כבוד ידידי היקר

זושא שי' וולף

ראשית מכתבי אדרוש כרגיל בשלומך אני ב"ה מרגיש טוב. איך עבר חג מתן תורתנו. פה החג עבר רצוף מאורעות מעניינים כפי שאספר לך להלן, ואתחיל בכמה ימים לפני החג.

ביום ראשון שעבר היה אצל הרבי השר אריאל שרון לקבל דולר ודיבר עם הרבי כמה דקות, וחלק מהדברים כנראה ראית בעיתון כפ"ח. בין הדברים הרבי פנה לאשתו וקרא לה בשמה, ואחרי שהיא יצאה היא אמרה לקוטי ראפ שהיא לא מצליחה להבין איך הרבי זוכר את שמה, וכמובן כשהם יצאו כל הישראלים שהגיעו לדולרים עשו לו כבוד וצעקו לו אנחנו איתך וכו'.

בלילה שלפני שבועות, ז"א ביום רביעי בלילה, זכינו שוב כשהרבי שליט"א חזר מהאוהל לשמוע מאמר בניגון, וכמובן שהשמחה ב-770 פרצה גדרים.

ביום הראשון של החג לפני התהלוכה הרבי אמר שיחה לאחרי תפילת מנחה. את השיחה הרבי אמר ממקומו הק' ולא עבר לסטנדר אחר, ודיבר מאוד בקול. אחרי זה יצא הרבי ללוות את התהלוכה ועודד חזק בידי הק'. במשך כל התהלוכה ירדו גשמים חזקים וכולם ממש נסחטו, וכשחזרו הרבי יצא לקבל את הקהל. בהתחלה הרבי עודד קצת בידי, לאחר מכן הסתכל למעלה ואז התחיל לעודד חזק ואחרי שכולם חזרו הביתה הפסיקו הגשמים.

ביום השני של שבועות היה צריך להיות התוועדות בשעה 20:00 בערך בערב, והגבאי טעה ואמר שב-13:30 יהיה התוועדות, ואז כשהרבי עלה שלח להודיע שהיות שהיות וכבר אמרו שב-13:30 הוא ירד, וכך זכינו לשתי התוועדות ביום השני של שבועות.

בכוס של ברכה בהתחלה הרבי לא עשה שום תנועה בידי הק', ורק אח"כ כשעבר צ'צ'קעס הרבי התחיל לעודד חזק מאוד, והורה בידי הקדושות לשרוק, ואח"כ שאל איפה אבוהצירה ששורק תמיד אבל לא היה, ואח"כ כשהפסיקו לשרוק הורה הרבי שוב לשרוק וממש היה שמח.

היה אחד שעבר ליד הרבי עם בנו בן 3, ונתן לרבי מספריים והרבי גזז לילד קצת מהשיער, וחה"כ מזרחי עבר פעם אחת ולא קיבל בקבוק, ואז עבר פעם שניה ולייבל אמר לרבי והוא קיבל.

למעשה עוד יש לי לכתוב כמה מכתבים והחבר'ה כבר נוסעים היום, לכן אקצר הפעם ואקווה שבקרוב אכתוב שוב.

תמסור ד"ש לכל החבר'ה בנחל'ה וכל מי שנראה לך שהוא יינה וזה יוסיף לו משהו.

להתראות בקרוב באה"ק עם משיח וכ"ק אדמו"ר שליט"א בראשנו

נחמיה וילהלם, 770

ב"ה. יום ראשון, חג הגאולה י"ג תמוז תשמ"ט, שנת הארבעים

לידידי היקר זושא שי' וולף

דבר ראשון אשאל בשלומך ואברך אותך בברכת א פריילעכער יו"ט. אני ב"ה מרגיש טוב כמובן לאחר שבת כזו אפשר באמת להרגיש טוב, ואני בטוח שאתה כבר שמעת מכל מה שהיה בשבת, בכל אופן בטוח שתשמע לפני שתקבל את מכתבי זה.

עכשיו בבין הזמנים כשכולם, או יותר נכון רוב הבחורים נסעו לקעמפים ולקאנטרי וכו', אני פה והרבה יותר נעים בשבתות הרבה יותר ריק ולא צפוף. אפשר לשמוע ברור יותר וכנראה ידועה לך האמרה באידיש "וואס קלענער דער עולם אלס גרעסער איז די שמחה".

בימות החול יש לי חברותא ב-770 לכמה שעות ביום, וככה אני לומד קצת בבית עם אבא שלי, וב"ה משתדלים לנצל כל רגע.

שבוע שעבר אחד שטוען שהוא מקובל, הוא היה פעם מסתובב בארץ ואומר לכולם שהרבי משיח, ועכשיו הוא פה, וכבר כמה פעמים בהתוועדויות איך שהרבי גומר לדבר או לפני שהרבי מתחיל הוא צועק שהרבי יגיע לארץ ושהעם מחכה לו וכו'. בקיצור שבוע שעבר הוא שם בשעה 4:00 לפנות בוקר טייפ על החלון של החדר של הרבי שליט"א, שהקליט את עצמו את כל השטויות שלו וברח. לאחר כמה דקות עבר שם משה דוד כהן מנחל'ה ולקח את הטייפ, ומאז הוא כמובן לא חזר.

אתמול בלילה בחור ישראלי ירד לתחנת הרכבת ליסוע לבורו פארק. פתאום התנפלו עליו שתי כושים והכניסו לו מכות עם ברזל וקרעו לו את המכנסיים וברחו עם זה, ובכיסים היה לו הרבה כסף. כמובן שמיד התלונן במשטרה ואחרי איזה שעה

בערך הגיע שוטר ל-770 וקרא לו והם סיפרו שתפסו שני שחורים ורוצים שיראה אם זה הם, אבל למעשה זה לא היה הם, חבל!

בקשר לשאלתך האחרונה אם עשיתי... כנראה שאם שמעת ממקור כ"כ מוסמך כנראה שזה נכון, ואם מעניין אותך אספר לך מה הביא אותי לזה. כשהגעתי לפה בחודשים הראשונים היינו בבורו פארק, והבית כנסת היה הרבה יותר רחוק והיינו נוסעים כל יום במונית, ואפי' בקראון הייטס לא היה לאבי כח לכת ברגל ל-770, וכן לרופאים. בקיצור הלך הרבה מאוד כסף למוניות ומשום כך כשאחי ראה שזה המצב אמר לי שאעשה רישיון, וב"ה זה באמת עזר כשאין לאבי כח אני משיג רכב ולוקח אותו.

זהו זה בינתיים מה שיש לי לספר, אז להתראות ותמסור ד"ש חם לכולם ותמשיך לכתוב

נחמיה וילהלם, 770

ב"ה. יום רביעי, ט"ז תמוז תשמ"ט

אמשיך עוד קצת במכתבי, בעזרת ה' מחר פלס נוסע ואני אמסור לו את המכתב. עוד חדשות מיוחדות אין, כמובן שהיה שיחה ביום ראשון ואתמול, אבל זה אתה כבר בטוח יודע. אז בינתיים נגמור ולהתראות בקרוב באה"ק עם משיח צדקנו ומלכנו נשיאנו בראשנו.

נחמיה

ב"ה. יום ראשון, י"ד חשוון, היה תהיה שנת ניסים

ידידי היקר זושא

מה נשמע ואיך אתה מרגיש ומה העניינים באה"ק. האם כבר נכנסת למסלול החיים הרגילים. בקיצור יש הרבה שאלות ואתה יכול לענות על כולם במכתב.

בינתיים אני אספר לך קצת ממה שקורה פה. בכללות מאוד שקט, בשבת היה כבר

אבי הכלה הת' זושא וולף מקבל דולר מהרבי בעת ה'יחידות' לתלמידי התמימים,
 כ"ה תשרי תש"ן. ברקע נראה כותב השורות הת' נחמיה וילהלם

מאוד מרווח בהתוועדות ושמעו הרבה יותר טוב. בינתיים הרבי עדיין עומד על הבימה של החגים, וכנראה שזה יישאר לתמיד. גם הרבי נכנס לכל תפילה עם סירטוק משי. ביום חמישי שעבר הרבי ירד לתפילה כשהרצועות של יד עם שמונה כריכות, וביום שישי ירד עם שבע ולפני שמונה עשרה הסתובב לצד והוסיף עוד אחד, אבל היום היה רק שבע.

שלחתי לך בשבוע שעבר את התמונה של אחיך בני וכתבתי לך כמה מילים, אבל מחוסר זמן לא הסברתי לך מה העניין, אז ככה: לפלאש יש הרבה תמונות שה'פילים' נאבדו או נתערבו באחרים, ולכן יש הרבה תמונות שיהיו מוכנות רק בחנוכה, שעד אז פריידין ישלח לו עוד פעם את הפילים. ואז אם אתה רוצה אתה יכול לקבל את הכסף ולהזמין אצל פריידין בארץ, או שאני אתן לאחיך אלי את הקבלה כי אני כבר בחנוכה יהיה בארץ. תחליט ותכתוב.

הרבי עדיין אוהז כעת באמצע לחלק דולרים. היום היו אצל הרבי ר' משה אירנשטיין מבני ברק ומזכיר המדינה רובינשטיין. פרטים ממה שדיברו עדיין לא שמעתי.

אני מצרף לך כאן את התמונות, כולם יצאו מאוד יפה והתמונה שלך עם בנימין זה משהו מיוחד. אני אומר את זה גם בשם אלי, והוא טוען שהתמונה יפה כי הוא צילם את זה, אולי.

ביום חמישי בלילה הייתה התוועדות רבתי ב-770 בזאל למטה כי היה יום הולדת של זלמן וולף ושל עוד כמה, ואתה יכול לתאר לעצמך שהכל היה בשפע אבל היה חסר משהו, זושא.

למעשה זה חסר כל הזמן, אבל אני משלים עם העובדה שכבר בקרוב נראה באה"ק, ובתקווה שזה יהיה ביחד עם הרבי שליט"א וכל עם ישראל.

זה בינתיים מה שיש לי לספר, ותזכור לכתוב ואני מקווה שתיהנה מהתמונות, להתראות בקרוב

ד"ש חם לשלומי פלדמן וכו'

נחמיה וילהלם, 770

נ.ב. כמעט שכחתי להודות לך על הטייפ שהעברת, קיבלתי ד"ש מאחי שהוא קיבל את זה, תודה!

היות ושמעתי כבר חלק מהשיחה של הרבי עם אירנשטיין החלטתי לכתוב לך, על אף שיש סיכוי שתשמע עוד לפני שהמכתב יגיע אליך. הוא אמר לרבי ששולזינגר רוצה לעשות בג"ץ על הרבנות בבני ברק. ענה לו הרבי "ער וועט דורכפאלן" (אם לא הבנת הכוונה שהוא יפסיד), ואמר הנ"ל לרבי שמכל הצרות שהם עושים יצא רק להם צרות ולו יצא מזה טובות, ואמר לרבי שעשה מקווה של חב"ד בבני ברק. ענה הרבי שכבר שמע אבל הוא רוצה לשמוע מה שיעשה ולא מה שכבר עשה. אמר הנ"ל 'אני אדווח', והרבי ענה 'לא צריך דיווחים צריך מעשה בפועל'. כמובן שכל הנ"ל הוא בלי אחריות כלל וכלל ורק עפ"י השמועה ב-770.

שמעתי מאלי שמאוד נהנית לפגוש את בנימין בארץ, ומזה נודע לי בכלל שהוא נסע, וכן כבקשת אלי אני מצרף איזה דף שחילקו לאלו שבאו לקבל דולר.

להתראות ושוב אני מזכיר, תכתוב!

נחמיה

בס"ד

זושינקע ראשון לציון / כפר חב"ד!

נצל טוב את הזמן שאתה בארץ.

"מים תחתונים בוכין וכו'". "ירידה זו לצורך עליה עד שכל זה הוא כדאי".

הרבה הצלחה וכל טוב

אברמי וולף, 770

גם אני מצטרף לכל הנ"ל ובהוספה, נחמיה

ב"ה. יום הבהיר ר"ח כסלו, היה תהיה שנת ניסים

כבוד ידידי היקר זושא

מה נשמע ואיך המרגש ומה עניינים באה"ק. כאן ב"ה מאוד שמח בימים האחרונים, מתחיל מזה שהשלוחים הגיעו לשבת וכמובן היה מאוד שמח איתם, וכמובן בשיחה הפתאומית ביום ראשון בלילה לאחר האוהל ולמחרת שיחה, ושכחתי לכתוב שביום ראשון בלילה הרב הירשפרונג ניגש ראשון לדולרים והרבי דיבר איתו כמה דקות, ולאחר מכן עבר צ"יס העשיר והרבי חייך אליו בצורה יוצאת מן הכלל וגם איתו דיבר כמה דקות.

אח"כ ביום שני בלילה סעודת ההודאה שאורגנה ע"י הרב מאיר הארליג, שהשתתפו בה המון אנשים והיו נאומים מאד מעניינים (אם אתה רוצה תכתוב לי ואני אשלח לך קסטה), ולאחר מכן כל הלילה התוועדו קבוצות ב-770 עם ר' יואל וקבוצה אחרת עם ר' מענדל פוטרפאס, ואחרת עם ר' מענדל מרוזוב וכמובן עם ר' מאיר הארליג וכו'.

אתמול היה פה לייזרון מאגודה. במנחה אחרי חזרת הש"ץ ראיתי שהוא עולה למעלה וכמובן שמיד עליתי גם, וכשהרבי עלה הוא ניגש לרבי ואמר 'איך בין לייזרון', ולייבל מיד אמר לרבי שזה לייזרון מאגודה ונתן לרבי יד, והרבי אמר 'האבן הצלחה אין עסקנות און צרכי ציבור באמונה' והחל לצעוד לחדרו. לפתע חזר ואמר לו 'ס'איז דא א סברה אז עס איז מער ווי תורתו אומנתו, צרכי ציבור באמונה'.

כמובן שאתמול בלילה גם התוועדו ב-770 כהוראת כ"ק אד"ש. היום לאחר מנחה הרבי עצר באמצע הבית כנסת בערך ליד בימת הקריאה ודיבר כמה דקות עם הרב פנחס טייץ. הוא רב גדול בנוי דזערסי. בין השאר הרבי שאל "וואס איז מיטן זון" (בנו

חולה מאוד), והרבי שאל "הער איז נאך עובד עבודתו". הנ"ל ענה שהרופא לא מרשה, ואמר הרבי "אזעלכע זאכן איז ניט תלוי אין דעם דוקטור, עס איז תלוי אין דער הרגש. בכל אופן נעם איך ניט קיין אחריות און מען זאל איבער פרעגן דעם דוקטור". זה בינתיים חדש פה.

במוצאי שבת האחרון הייתה התוועדות יום ההולדת שלי והיה מאוד יפה, ובמקומך הייתה נציגות גדולה של וולפים: אברמי, אלי, לוי וכו'. אבל בכל אופן היית חסר. קיבלתי אתמול את הד"ש ממך ע"י אחיך אלי, ותודה רבה, רק אני נאלץ לשאול אם אינך כותב מחמת שלא קיבלת את מכתבי הקודם, או שפשוט אתה עסוק מאוד בלימוד ואין לך זמן. בנוגע לפועל אשתדל לכתוב ולאשר את קבלת מכתבי זה והקודם עם התמונות, ואם לא יהיה לך מישהו שנוסע תשלח בדואר לכתובתי 11213 1359 Union St Brooklyn NY.

והעיקר שיהיה בזריזות הכי גדולה ותודה רבה מראש.

זה הכל בינתיים לפי זכרוני, כל טוב ולהתראות בקרוב

ידידך עוז נחמיה וילהלם

(אל תקנא) 770

נ.ב. כמעט שכחתי שהרצל מסר לי ש"אוי אוי אוי וכו'". יישר כוח אבל הפעם תכתוב רציני.

ב"ה. מוצש"ק פר' ויצא, י"א כסלו ה'תש"נ, תהא שנת ניסים, שנת הארבעים

לידידי היקר זושא שיחי'

מה נשמע ומה עניינים באה"ק בגו"ר. איך עברו החגים ואיך ההכנות לחגים הבאים. כאן כפי שכתבת אי אפשר לתאר, פשוט כפשוטו הכל עובר באווירה עילאית ביותר. החל מ"ח כסלו שבעז"ה מחר אני מקווה לקנות את 2 הקסטות ולשלוח עם הת' יוסי ברון שנוסע מחר אחה"צ, וממשיך בב' כסלו וט' ויו"ד כסלו וכו', וגם היום הייתה התוועדות מיוחדת כפי שכבר כנראה תראה בר"ד וכו'.

לפני כשעתיים קיבלתי את מכתבך ע"י אחיך אלי, וכמובן ששמחתי שסוף סוף שומעים ממך ואעפ"כ סליחה שחשדתי בך שהאשמה בך, וכבר אמרתי לאלי שיברר בקשר למכתב הראשון שנשלח ע"י הרב בנימין קליין.

כותב השורות הת' נחמיה וילהלם, יחד עם ידידו נמען המכתבים הת' זושא וולף, ב"בית חיינו", ז' מרחשון תש"ן

ישר כוח על המזל טוב והברכות ליום הולדתני, ואני מקווה שביום הולדת שלך
 יהיה שנינו ביחד עם כ"ק אדמו"ר שליט"א בארץ כבר.
 בקשר לתאריך החזרה שלי כנראה שזה יהיה מיד לאחר חנוכה, אבל בינתיים לא
 רצוי לפרסם מסיבות מובנות.
 התחלתי למסור ד"שים למי שביקשת, אבל עוד לא הספקתי לכולם כי רבים הם
 ואקווה שבהמשך השבוע אמסור לכולם.
 ועכשיו לעניין העיקרי: הרבי בשבועות האחרונים נוסע ביום שני או שלישי בלילה
 הביתה ושוהה שם עד אחרי מנחה ערב שבת. השבוע בימים שהיו שיחות לא לכולם
 הרשו להיכנס, ואני ב"ה זכיתי להיכנס בכל פעם בזכות אבי שיחי'.
 ביום שישי האחרון הרבי נסע לאוהל ולכן מנחה היה ב-770 בזאל הקטן. כשהילדים
 (שארף) אומרים קדיש הרבי מסתכל עליהם, וכן מפעם לפעם הרבי מסתובב אליהם
 כשאומרים אמן ומסמן להם בראשו לומר אמן.
 בי"ד כסלו מתכוננים לעוד התוועדות כמו בר"ח כסלו, גם בארגונו של הרה"ח וכו'
 ר' מאיר הארליג, וגם ע"ז אכתוב או שכבר אספר לך פנים בפנים. בינתיים זה הכל
 מה שיש חדש השאר הכל כרגיל.

השעה כבר am 12:45 ולכן אני נאלץ לסיים. רצייתי פשוט לכתוב הלילה כי מחר לא יהיה לי זמן. אני צריך לנסוע עם הרה"ת נח פאקס (שדרך אגב כמעט שכחתי שהוא ראה את הבלנקים שלך וביקש למסור לך ד"ש) להביא את הראש כולל של ויז'ניץ לדולרים ולכן התיישבתי לכתוב הלילה.

אז אני מסיים לבינתיים ושוב ד"ש לכולם ותגיד באמת לאחיך לוי בשמי ברוך רופא חולים, ברוך מתיר אסורים וכו'. אם הוא לא יבין תסביר לו.

להתראות בקרוב עם משיח ומהרבי משמע שזה כבר אוטוטו

כטו"ס, ידידך המחכה להתראות

נחמיה וילהלם

שים לב: אני עדיין מנצל לכתוב - 770.

ב"ה. יום רביעי כ"ב כסלו, היה תהיה שנת ניסים, שנת הארבעים

כבוד הת' היקר זושא שיחי' וואלף

מכתבו מיום רביעי שעבר נתקבל בעש"ק ע"י הת' י"צ וואלף וע"כ יישר כח, וכבר אודה לך מראש על המכתב שתשלח עם יוסי ברוך.

לפני שניגש לעניין החשוב ביותר אספר לך רק שזה עתה חזרתי מFLASH והתמונות יהיו מוכנים רק מחר, ולכן אני כבר יביא אותם איתי.

ועכשיו לעצם העניין. השבת האחרונה ערב י"ט כסלו הייתה שבת מיוחדת במינה ועל אף שכבר שמעת כנראה פרטים, זה לא זה, וכפי הכלל הידוע שאינה דומה שמיעה לראיה, ולכן אכתוב את זה שלפחות תראה את זה על גבי הדף.

כשהרבי קם זה היה ממש באופן פתאומי, מיד כשקם התחיל למחוא כפיים חזק וספר באצבעותיו את החמש מחיאות כפיים הראשונות, ואח"כ עודד בידו הימנית בחזקה ממש, זה היה כנאמר אשרי עין ראתה זאת וחבל שהעין הזאת נוסעת לארץ, אבל... זה המצב, ונקווה שנגיע בקרוב כבר ביחד עם הרבי שליט"א.

אח"כ עלה הרב נימוטין (שהיה בן בית אצל רבי לויק וגם שמר על קברו תקופה ארוכה) וברך בקול שהחינו בשם ומלכות, ואח"כ אמר, "רבי"ן אייערע קינדער, אנדערע ווילען א פארבריינגען, אנדערע ווילען א מאמר, איך האב געזאגט אז דער רבי זאל טאן ווי ער פארשטייט".

כתב השורות הת' נחמיה וילהלם, יחד עם ידידו נמען המכתבים הת' זושא וולף, ליד הספרייה לתורת הרבי ב"בית חיינו", ז' מרחשון תש"ן

הרבי חייך וענה, "האט איר דאך גוט געענטפערט, איך וועל טאן ווי איך פארשטיי".
ואמר הנ"ל לרבי, "אויב אזוי וויל איך א שטיקל קייק", והרבי נתן לו, ומיד אמר נאך
איינע, והרבי נתן לו אחד ואח"כ עוד אחד, ובקיצור היה אווירה מאוד שמחה.

כמובן שבכל יום במשך השבוע היה התוועדות וממש שמח ופשוט כואב לחשוב
שעוד שבועיים נוסעים.

ביום ראשון היה יהודי שאמר לרבי "מיין וויב איז א ליובאוויטשער". ענה לו הרבי
"איהר זיינט אייך, נאר איהר וויסט נאך ניט". בהמשך היה עוד אחד שאמר שאשתו
ליובאוויטשער, והרבי ענה לו, "איך בין אייך א ליובאוויטשער".

בחור אחד מאוהלי תורה כתב לרבי שהוא למד את המאמר י"ד כסלו בעל פה
שקו"ט, וסיים ויהי רצון שיגרום נח"ר לכ"ק אדמו"ר שליט"א, ענה הרבי גרם נח"ר
אזעה"צ.

את התשובה למערכת בית חיינו כנראה שמעת, "נת" ת"ח ובטח ימשיכו בזה וכל
המפרט ה"ז משובח וכו' אזעה"צ".

זהו בינתיים קיצור דקיצור ממה שקורה בבית חיינו.

ד"ש לברון פלדמן וכו' וד"ש מהוואלפים,

חנוכה שמח ולהתראות בקרוב עם משיח

נחמיה וילהלם, 770

ב"ה. יום ראשון, כ"ח אדר, היה תהא שנת ניסים, ארבעים שנה לנשיאות כ"ק אד"ש

כבוד ידידי היקר זושא שיחי' וולף

לאחר דרישת השלום, אודה לך מאד על מכתבך הקצר בכמות אך מלא באיכות שקיבלתי ביום שישי שעבר ע"י אברהם ברשביצקי, ואומר לך את האמת שעשית מאד בשכל שכתבת ותמשיך גם הלאה, על אף שכתבת שאתה מקווה שהיומן הפעם לא יהיה ארוך וכך גם אני מקווה, אבל כל זמן שאני פה אפשר לכתוב.

פה אצל הרבי מאד שמח כרגיל. היום בדולרים שמתי לב שר' מאיר זיילר הביא את יוסי וענונו, אבל עוד לא שמעתי מה הוא דיבר עם הרבי.

בכללות כבר התחילו לדון פה בקשר לניגון החדש, שמעתי שלברוכשטט יש ניגון יפה מאד אבל עוד לא שמעתי את הניגון, ובינתיים שמעתי רק ניגון אחד של מישהו שלא תאמין - שלום וילהלם! אמנם לא האמנתי אבל אמרו לי שזה באמת שלו, ניגון די יפה.

שבוע שעבר היה יחידות לגבירים בארגונו של הת' חיים גרינברג ובעזרתו הרבה של הת' אליהו וולף והיה יפה מאוד. את השיחה כנראה שמעתם בארץ ובחלק גדול הייתי בפנים, אבל איזה ארבע פעמים זרקו אותי והעיקר שבשיחה השניה לשלוחים הייתי בפנים.

הסדרים פה הם בערך כפי ששמענו בארץ. כל הזמן הרבי כמובן הולך עם משי וכן כל פעם שמגיע לתפילה מסתובב לקהל ומניף בידו הק', והתפילות על הבימה, ומה שכן נוסף לי שיכול להיות שאתה כן ידעת מלפנ"ז, שהרבי מחלק דולרים כל פעם אחרי האוהל על אף שביום ראשון שעבר הרבי לא חילק אבל (במקום זה) הוא חילק ביום שני.

זה פחות או יותר מה שזכור לי כרגע. על שבת אני לא יכול לספר כלום היות ולא הייתי כאן אלא בבית הרפואה במנהטן.

בנוגע לבקשתך שאכתוב את הטלפון של אהלי תורה אינני יודע אותו כרגע, אבל בכל אופן אם אתה צריך אותו בשבילי אז אני יודיע לך שבשלב זה אני עדיין לא לומד

באהלי תורה, היות ואו ביום או בלילה אני בבית הרפואה עם אבי, וגם עכשיו זה רק מבחנים וגומרים את הזמן, וכנראה שאחרי פסח אם החזרה לא תהיה באופק הקרוב אני ייכנס ללמוד שם.

אני ייאלץ לסיים היות והרבי כבר עוד מעט חוזר מהאוהל ואינני רוצה להפסיד. תמסור ד"ש חם לכולם ותודה על הברכות, וד"ש חם ומיוחד להת' שלמה חיים פלדמן, וד"ש מהוואלפים, פריימן הרצל וכו'.
להתראות בקרוב עם משיח בארה"ק או בברוקלין
נחמיה וילהלם

ב"ה. יום רביעי, ל' ניסן אדר"ח אייר, הי' תהא שנת ניסים

כבוד ידידי היקר זושא

על אף שלמעשה התור שלי לקבל מכתב ולא לכתוב (אם קבלת את מכתבי הקודם מזאבי זיילר), בכ"ז החלטתי לנצל את ההזדמנות שיש הרבה שנוסעים ולכתוב משהו. בל"ג בעומר יהיה בעז"ה פאראד וכמובן שכבר החלו בהכנות. אתמול בלילה נערך כינוס לכל התמימים וביקשו מכולם שיעזרו וישתדלו לעמוד בקשר.

מאז שהרבי אמר את השיחה ביום שני אחרי מנחה שיוסיפו בהג' קוין בכלל, אש"פ וגו', שרים "עוצו עצה" בכל תפילה כשהרבי נכנס ויוצא, והרבי מאוד מעודד בידיו הק'.

ה"קול קורא" שיצא מתפרסם בכל ניו יורק, ושלוש וילהלם האחראי, והוא מעיר שאני אכתוב בכל העולם.

רשמים מההתוועדויות אינני יכול לכתוב כי מאז שהגעתי הייתי רק בשתי התוועדויות. בשבת הראשונה לאחר שהגעתי ובאחרון של פסח הגעתי ברגל מבית הרפואה, וחוף מזה הייתי כל שבת בבית הרפואה, ובעז"ה מהשבת אני כבר יהיה, היות ובסוף השבוע אני מקווה שבעז"ה אבא שלי ישתחרר מבית הרפואה.

לפני שאני מסיים אני רוצה לבקש שתעודד את הומינר, הוא שבור שהוא צריך לחזור לארץ, ותמסור ד"ש חם לשלומי וכולם, וד"ש מאלי אברמי וכו'.

נחמיה וילהלם, 770

ב"ה. י"ג טבת, הי' תהא שנת נפלאות אראנו

כבוד ידידי היקר זושא שיחי'

השלום והברכה!

מה נשמע ואיך המרגש אחרי ששמעתם כנראה את השיחה של יום חמישי עשרה בטבת וחזרה משבת. כאן הרוחות סוערים, הפארבריינגען בשבת היה משהו שאי אפשר לתאר, ולכן באמת אינני מנסה לתאר, ורק אוכל לומר שהיה שמח ביותר.

הרבי עודד חזק מאד בשתי ידיו, דבר שכבר הרבה זמן לא היה בהתוועדויות, וכן השיחות עצמן נאמרו בקול מאוד גבוה, והיו קטעים שהיו ממש בצעקות, וכנ"ל כל זה לא מתחיל להיות תיאור.

ועכשיו בקשר למכתבך, דבר ראשון סליחה שלקח כמעט חודש עד שאני כותב לך, אבל העניין הוא שפשוט הייתי מאוד 'ביזוי', כי אבא שלי כבר למעלה מחודש בבית הרפואה בווסטצ'סטער, ואני נוסע פעמיים ביום הלך וחזור, בקיצור 'איך האב א תירוץ', אבל תמיד טוב מאוחר מכלום.

נהניתי מאוד לקרוא במכתבך שאלי נסע לרוסי'ה, ועוד יותר נהניתי כשקראתי בכפר חב"ד על ההתוועדות המיוחדת במינה בבודפשט.

האם אתה חושב לבוא לי"א ניסן או שאתה סתם לועג לרש?

אני מצרף בזה תמונה יפה שראיתי אצל מישוהו ולקחתי ממנו, ואני מקווה שתיהנה מזה. אם תשים לב אני עומד שם לידך.

ד"ש רותח מיזי פריימן ומכולם, וכמובן אל תשכח לכתוב

ידידך עוז

נחמיה

ב"ה. יום ד', י"ז אייר ה'תנש"א

לידידי היקר זושא

ראשית אבקש סליחתך על האיחור בכתיבת המכתב, אבל אני מקווה שאתה מבין שפשוט עסוקים פה חזק בהבאת המשיח ופשוט אין זמן. אבל בכל זאת החלטתי שצריך להקדיש כמה דקות או יותר.

ובכן אי אפשר שלא להתחיל עם השיחה שהייתה ביום שני אחרי מנחה, שהיא עצמה הייתה הפתעה, ועוד תוך כדי השיחה הרבי הפתיע את כולם והודיע על החלוקה, וכמובן שהשמחה פרצה גדרים, וכולם מיד אחרי שקיבלו את המאמר ה"דבר מלכות" התיישבו ללמוד.

זה עתה שמעתי שרצו להכניס לכפ"ח כתבה של ר' יואל בעניין המשיח, הוכחות הלכתיות שמשיח בשר ודם וכו', והרבי ענה על זה: "מופרך לגמרי ואם ר"ל ידפיסו במעין דמעין זה קדימה לסגור הכ"ע (הכתב עת)". הלשון לא בטוח מדוייק.

וכן שמואלי קיבל תשובה חריפה על כתבה שרצה להכניס ל"ישראל שלנו" באותו נושא, אבל כל זה לגבי פירסום לחוץ, וכמובן שבינינו כולם פה מוסיפים בהידור בקיום המצוות ולימוד התורה, ומחכים להתגלות המשיח בקרוב. . והחבר'ה כועסים פה על . . שהכניסו את המודעה לעיתון נגד החתימות, ובכלל על כל ההתנהגות שלו. ע"כ בענייני הכלל לבינתיים.

בקשר אליי, אני יושב בינתיים באוהלי תורה ולומד בחברותא עם יוסי פריימן, וב"ה שוקדים על התורה ועל העבודה. השנה החופש פה מתחיל מאוד מאוחר ביחס לכל שנה, בערך באמצע תמוז כי זה תלוי הרי בחודש הלועזי. וכנראה שיוסי פריימן יגיע לארץ לחתונה של אחותו אחרי שבועות, ואם אני יקבל ממך מכתב עד אז אני אשלח אתו תשובה.

בשלב זה כנראה שנישאר פה בקראון הייטס בקיץ, ואולי ניסע לדטרויט לקעמפ לחודש אני ופריימן, כך מציעים לנו ונראה מה יהיה. ב-770 עובדים קשה חופרים והורסים, וכל זה כמובן ירידה לצורך עלייה, או במילים אחרות הריסה לצורך בניה.

בינתיים כל השבוע יש רק כניסה מהדלת הצדדית של קינגסטון שהורחבה, ומהדלת של החנייה של הרבי, וכמובן מהכניסה הראשית ששם בכלל לא עובדים, ולשבתות מוסיפים עוד כניסה ע"י גשרים מקרש שעושים על החפירות, ונקווה שבעז"ה כשיגמרו יצא משהו יפה.

בשבועות האחרונים הולכים כל שבוע לתהלוכה להקהיל קהילות, ואנחנו הולכים לאיסט סייד כל שבוע, וב"ה זה מאוד בהצלחה, והחבר'ה שם מאוד מרוצים שבאים.

טוב אני רואה שאני מתקרב לסיום הדף ויש לנו עוד מעט שיעור, אז אני אסיים בזה בתקווה להתראות בקרוב. דרך אגב תודיע לי באמת מתי אתה מגיע, כל טוב והצלחה.

ד"ש חם מיוסי פריימן ומכולם וד"ש חם לכולם

נחמיה

ב"ה. יום שני, ח"י מנחם אב ה'תשנ"א

כבוד ידידי ורעי היקר

זושא שיחי' וולף

עוד לפני שאתחיל אבקש את סליחתך על זה שחיכיתי עד עכשיו בכתיבת מכתבי זה אבל... ואני מקווה שתסלח לי הפעם. ובכן תודה רבה עבור המכתבים האחרונים שמאוד נהניתי מהם.

הסדר שלי בימים אלו הוא כך. אני מדריך בדיי קעמפ באושען פארקוויי כל יום מ11:00 בבוקר עד 4:00 אחה"צ, ביחד עם אליעזר אשכנזי ולוי דונין, ועוד כמה חבר'ה שאתה לא מכיר. עכ"פ אנחנו ב"ה מאוד מרוצים, העבודה היא רק משני עד שישי, וככה אחה"צ וכן בימי ראשון אני ב-770.

אצל הרבי כפי שאתם כנראה שומעים כל הזמן מאוד שמח, אם זה מתבטא בשיחות פתאומיות או בחלוקת דולרים כלל לא משוערת, כמו למשל אתמול שהרבי גמר את חלוקת הדולרים לערך בשעה 7:00 וירד למנחה בערך ב-7:45, ומיד אחרי מנחה סימן בידו בסימן הידוע לחלוקת דולרים, ובכללות תנועת השמחה וההכנה והדיבורים בקשר להתגלות המשיח בקרוב, כמובן שכל אלה גורמים להתרוממות הרוח.

מה שלום יוסי פריימן? האם הוא החליט להתאקלם בארץ או שהוא עדיין חושב לחזור לפה? דרך אגב אם הוא חוזר בקרוב תשלח איתו מכתב, והאמת היא שלא משנה עם מי העיקר תשלח בקרוב. כמו"כ תודיע מה בקשר אליך מתי אתה מגיע, על אף שאני כבר היום לא יכול להתחייב לבוא לשדה התעופה לקבל את פניך היות ואין לי רכב, אבל נעשה מאמץ ונראה מה אפשר לעשות, וכמובן שכל שתבוא יותר מוקדם זה ייתן לי יותר חשק לבוא.

נזכרתי בעוד משהו שכנראה לא יהיה כתוב ב"בית חיינו", שבזמן האחרון התחיל להסתובב ב-770 אחד חדש שהגיע דרך המגנט והי' לו זקן ארוך, ויום אחד הוא הוריד א"ז לגמרי וכבר כמה פעמים הוא עצר את הרבי למסור מכתב או ללחוץ יד וכו'. ביום חמישי שעבר בלילה תפסו אותו ואח"כ קראו למשטרה, והמשטרה הביאו

בעת ה'יחידות' לתלמידי התמימים, א' דראש חודש חשון תשנ"ב.
בין העומדים בשורה הראשונה נראים התמימים נחמיה וילהלם וזשא וולף

אמבולנס ולקחו אותו, אבל אחרי שעתיים הוא חזר, ובשבת אחרי התפילה בבוקר הוא רץ למקום של הרבי והתחיל לספר לרבי מה עשו לו. מיד התחילו כמובן לסחוב אותו, אבל הרבי סימן בידו שיעזבו אותו, והרבי אמר לו באנגלית שיהי' לך חיים שמחים ויפים.

עד כאן לבינתיים, ואני מקווה שתכתוב בקרוב וד"ש חם לכל החבר'ה, תגיעו בהקדם!

להת' בקרוב עם משיח

נחמיה

ב"ה. יום רביעי, אור ליום הבהיר ראש חודש כסליו ה'תשנ"ב

כבוד ידידי ורעי זושא שיחי'

אני יושב כרגע בשדה התעופה מול אביך ואחיך אלי וכותב לך את מכתבי זה, על אף שכבר כמה פעמים שתכננתי לכתוב לך אבל כל פעם זה נדחה, ולא ח"ו מפחיתות הערך של העניין אלא מפני שהפועלים עצלים.

דבר ראשון יישר כוח שזכרת את יום הולדתי והצלחת לשלוח מכתב בזמן, ותודה רבה על הברכות בקשר לזה, וכן הברכות בקשר לשליחות, שזה שלא הודעת ייה פשוט מפני ששמענו מאייזנברג שהוא הודיע מיד ביום ראשון, וזה שלא אמרתי בתשרי שאנחנו חושבים על זה כי באמת לא חשבנו על זה, וכל העניין התבשל במשך שבוע אחד בלבד של התייעצויות ולחצים וכו'.

מהשליחות כשלעצמה ב"ה אנחנו מאד מרוצים, ומקווים למלאות את השליחות במלואה, ושנזכה שנוכל לומר כמו שהרבי אמר בשבת, שכל שליח יבוא למשלח ויגיד עשיתי כל מה שציויתני ועכשיו הכל מוכן לגאולה.

חדשות מ-770 אני לא כותב כי אני בטוח שאבא שלך יספר לך הכל, רק מה שבטוח שמאוד שמח כאן והאוירה מאוד חגיגית, אחרי הקונטרס והלקח שקיבלו השבוע, וכן השיחה שהייתה הלילה והתפילה הלילה הייתה בניגון של חג, והתפלל הרב בנצי ליפסקר, והרבי בקדיש הראשון מיד הסתכל עליו, וכן כמובן עכשיו אני חוזר ל-770 להתוועדות הגדולה של ר"ח כסלו. בקיצור שמח.

דרך אגב כשאתה שולח למישהו מכתב לת.ד. שלי, תשים את זה בתוך מעטפה עם השם שלי, כי אם לא כתוב בשם שלי הם מאוד כועסים.

אני מסיים בזה היות והחבר'ה צריכים כבר להיכנס למטוס, ושוב לסיום יישר כוח על המכתב והברכות, ובעז"ה אצליך נחזיר, והעיקר שלא תחכה ליום הולדת הבאה כדי לכתוב אלא וכל המקדים הרי זה וכו'.

להתראות בקרוב עם משיח

נחמיה

ב"ה. יום שלישי כ"ו כסלו ה'תשנ"ב

כבוד ידידי היקר זושא שיחי'

אני מנצל את החצי שעה שיש לי לשבת ליד החנוכייה כדי לכתוב כמה מילים. האמת היא שהייתי צריך לכתוב כבר מזמן, אבל הזמן קצר המלאכה מרובה והעיקר הפועלים עצלים.

זה עתה חזרנו משיחתו הק' של כ"ק אד"ש לזקנים והיה מאוד יפה, כנראה שמעתם את השיחה שבסיומה הרבי אמר שייתן לכל אחד מטבע ושטר, אבל אחרי השיחה

התמימים נחמיה וילהלם ואבי החתן שמואל ונקרט לאחר שמסרו לרבי את דגם בית המקדש שהוכן באוסטרליה בעת חלוקת הדולרים לצדקה (כמתואר ביומן), יום ראשון כ"ד כסלו תשנ"ב

התמימים יוסף ישעיה ברזין, נחמיה וילהלם ושמואל ונקרט, עם דגם בית המקדש שהוכן ע"י המקורבים של ידידם הת' חיים יוסף גינזבורג באוסטרליה

לייבל אמר לרבי שאין מטבעות כי לא הכינו, ואז הרבי אמר למטה שהיות אין מטבעות ייתן 2 דולר.

ביום ראשון היה הפרסומי ניסא עולמי והיה מאוד מעניין וב"ה הצלחתי להיכנס לפנים (האם ראית אותי בוידאו?). הפעם הביאו חברה הרבה יותר רצינית מפעם קודמת, והם הגיעו ל-770 מיד עם צאת השבת עם המון אנשי צוות, וזה עלה כפי שאומרים כאן כפול משנה שעברה. אבל באמת פחות או יותר לא היה פאשלות וזה היה כדאי.

לפני כשבוע הגיעו לכאן שתי חברה מסידני אוסטרליה שיוסי גינזבורג קצת מקרב אותם ליהדות, והם הגיעו מיוחד לרבי לשבועיים. אחד מהם בנה דגם של בית המקדש בגודל של מטר שלושים על מטר שלושים, זה יוצא ממש ענק, והביא את זה מתנה לרבי, וביום ראשון עברנו יחד אתו והרבי הודה לו על המתנה היפה, ובירך אותו בכל ענייניו הפרטיים וכן נתן לכל אחד מאיתנו דולר "בשביל העזר בהדגם". אח"כ פנה ללייבל וסימן בידו לאמר זה יילך לספריה, וכנראה תראה את יתר הפרטים והתמונות בכפ"ח ובית חיינו.

מה קורה בארץ בקשר למבצע חנוכה? האם עובדים בשטורעם או שישנים. פה העניין הרי הולך בצורה אחרת לגמרי, כי כל אחד עובד באופן עצמאי, ולכן אין פה את הקאך של הארץ ביציאה למחנות צבא וכו', אבל גם כאן ב"ה פועלים כל אחד בענייניו הוא, והעיקר שנזכה לקיים את רצון המשלח.

בכלל באושען פארקוויי אני מאוד מרוצה ביחד עם כל השלוחים, ומנסים לפעול עד כמה שאפשר גם בין הבחורים בישיבה וגם בכלל באזור פלטבוש. כשתגיע נראה לך פירות (אם יהיה עד אז).

אז בינתיים להתראות ותמסור ד"ש לכולם. חנוכה שמח

ידידך עוז, נחמיה וילהלם

שביבים
- סיפורים,
זכרונות

א. פעם נסעו זקני החסידים לאדמו"ר ה"צמח צדק" בעגלה. באמצע הדרך נעצר הסוס ולא רצה להמשיך ללכת. ניגש אחד החסידים לכפר הקרוב לשכור סוס אחר. עמד אחד החסידים ואמר: הסוס הוא בוודאי 'מתנגד', ובגלל זה אינו רוצה ללכת. ענה השני ואמר: כנראה שהוא חסיד, וכוונתו היא שהוא רוצה להתהפך לא להיות סוס, ובגלל זה אינו הולך.

(ר' חנוך גליצנשטיין)

ב. פעם אמר אדמו"ר הזקן, שמה שפועלים בראש השנה בתקיעת שופר, אפשר לפעול גם בשבת באכילת "קוגעל". שאל אותו אחד, אם כן, מדוע צריכים לתקוע בשופר, אפשר לאכול במקום זה "קוגעל"? ענהו אדמו"ר הזקן: באמת כשחל ראש השנה בשבת - אוכלים "קוגעל" ולא תוקעים בשופר.

(ר' חנוך גליצנשטיין)

ג. פעם נכנס אחד לאדמו"ר הזקן ואמר לו משהו. אמר לו אדמו"ר שזהו שקר גמור. שאל אותו האיש, איך הייתי יכול לבדות שקר כזה? השיבו אדמו"ר הזקן: ואיך הם יכלו לבדות שקר כזה? והראה לו על כנסייה של הנוצרים.

(ר' חנוך גליצנשטיין)

ד. רבי הלל מפאריטש היה תמיד דואג שיהיו לו אורחים בשעת האכילה, ועל ידי זה ייפטר בברכת המזון מלומר "על נהרות בבל" ולומר "שיר המעלות". פעם קרה שלא הגיע אליו אורח ולא ידע מה לעשות. בסוף הוא נזכר - הלא היום "על נהרות בבל" אורח, ואם כן, צריך לומר "שיר המעלות".

(ר' שאול ברוק)

ה. אדמו"ר הזקן אמר הטעם מדוע לא אומרים על קריאת שמע ברכה כמו על כל מצווה? אלא, שעניין קריאת שמע בעצמה זהו קבלת עול.

(הרב שאול בער זיסלין)

ו. בעיר פולוצק היה יהודי מתנגד ושמו ר' אליעזר. פעם הוא ישב בערב יום הכיפורים ופיצח גרעינים. עברו שם שני חסידים שהלכו למקווה וראו אותו.

אמר אחד לשני, תן לי מקל והכה בו, איך יושב יהודי ערב יום הכיפורים באופן כזה ולא איכפת לו משום דבר.

(ר' שאול ברוק)

ז. יש שלוש סוגים של 'אשרי': א) "אשרי האיש" - זהו מי שיושב בבית, ולא נוסע לאף מקום; ב) "אשרי העם שככה לו" - זהו מי שנוסע עם שלוש סוסים ועם כבוד גדול; ג) "אשרי תמימי דרך" - זהו מי שיש לו לפחות רגליים בריאות בשביל ללכת.

(ר' שאול ברוק)

ח. פעם בא כפרי אחד אל ר' אייזיל הומליער לבקש ממנו חתן לבתו שיש לו סמיכה לרבנות, ושר' אייזיל יהיה ערב על כך. ניגש ר' אייזיל לאחד הבחורים שלא היה לו סמיכה ואמר לו שישתדך עם בת הכפרי. וכן היה.

פעם בא הכפרי עם שאלה לחתן, והחתן לא ידע לענות. בא הכפרי לפני ר' אייזיל וטענתו בפיו, שחתנו לא יודע לפסוק הלכה.

אמר לו ר' אייזיל: אתה ביקשת ממני בחור שיש לו סמיכה בערבתי - ויש דין בגמרא שאם אין ללווה לשלם הולך המלווה אל הערב. גם כאן אותו דבר. אני הערב שלו, ומה שהוא לא עונה - תבוא ותשאל אותי.

(ר' שאול ברוק)

ט. באחד העיירות היה שיכור אחד ובאותו העיר היה גם כומר לץ. פעם כשהוא השתכר אמר הכומר הנ"ל למשרתיו, שיקחו את השיכור וילבישו אותו בגדי כמורה, וישכיבו אותו במיטתו של הכומר. עשו לו כך ולמחרת כשהוא התעורר, שאל השיכור את עצמו היכן הוא נמצא? וכי אני כומר? אולי זה חלום? אבל אחר כך חשב, אולי זה באמת כך שאני כומר, ומה שנראיתי אחרת זה היה חלום, ולא ידע מה שאתו.

כדי לדעת מה הוא באמת, חשב האיש בליבו, אקח מהספרים שבבית, אם אדע לקרוא בהם, סימן שאני כומר, ואם לא - סימן שאני לא כומר, ושזה רק חלום.

אמר ועשה. הוא ניגש לארון ולקח ספר והתחיל מעיין, ולא הבין שום דבר, וכן ספר שני ושלישי. ואמר לעצמו זה רק נדמה לי שאני כומר.

אחר כך התחיל לחשוב, שבאמת הוא כומר, והראיה - שאני בבית הכומר, ואם כן, מפני מה אינני יודע לקרוא? זה משום שאף כומר לא יודע לקרוא, ואף אחד לא מבין מה שכתוב בהם, ומרמים פשוט את עצמם ואת האחרים, והאמת שאני גם כמוהם כומר.

הנמשל: הכומר הנ"ל הוא כמו חסיד שאיננו מתפלל ב'עבודה', ולא לומד חסידות, ואז תחילה הוא חושב לעצמו, אני באמת לא חסיד, לא מתפלל כראוי ולא לומד חסידות, וחסיד זה מי שלומד ומתפלל.

לאחר מכן הוא חוזר ומתבונן ואומר לעצמו, שבאמת הוא חסיד גדול, ורק למה הוא לא יודע ללמוד ולא מתפלל ב'עבודה'? כי באמת אף חסיד לא יודע ללמוד ולא מתפלל, ואפשר להיות חסיד גם בלי זה. וכך הוא יורד מדחי אל דחי.

(ר' שאול ברוק)

י. החסיד ר' מיכאל אפוצקער היה חסיד של אדמו"ר הזקן, ואחר כך של בנו אדמו"ר האמצעי, ולאדמו"ר ה"צמח צדק" כבר לא נסע.

שאלו אותו מדוע הוא לא נוסע לאדמו"ר ה"צמח צדק"? ענה: את ה'יחידה' שלי השארתי כבר אצל אדמו"ר הזקן ואדמו"ר האמצעי, ועכשיו מה אעשה אצל ה"צמח צדק", וכי אשאיר אצלו את הגוף המטונף שלי?

(ר' שאול ברוק)

יא. "ותופסי התורה לא ידעוני" (ירמיה ב, ח), אמר ר' אברהם דוד, אלו המה ששמים את התורה ב'תפיסה' (בית הסוהר), "לא ידעוני", אלה לא ידעוני.

(ר' שאול ברוק)

יב. הצדיק ר' ישראל מרוז'ין כשהיה עוד בקטנותו, בא פעם הביתה מן החדר ומצאו אביו בוכה. שאלו אביו מדוע אתה בוכה? ענה, המלמד הכני.

הלך אביו אל המורה לשאול הסיבה, ענה לו המלמד, למדתי אתו גמרא מסכת שבת, ושם כתוב בדין אם אדם הולך בדרך ואינו יודע מתי שבת, וכל פרטי הדינים, הסברתי לו את הגמרא וכמה פעמים, והוא לא הבין, לכן הכיתי אותו.

הלך אביו ושאל את הצדיק, מדוע לא הבין? ענה לו בנו, איך יהודי לא ידע מתי שבת? הלא השמים אומרים שהיום שבת, כי בשבת השמים שונים מביום חול.

(ר' שאול ברוק)

יג. "כי הלל רשע על תאוות נפשו" - הרשע כשהוא רוצה תאוה, נהיה עניו כהלל הזקן.

(ר' שאול ברוק)

יד. פעם אחת בשביעי של פסח בשעת הסעודה, הבחין אדמו"ר הרי"צ בקבוצה

של חסידים הנדחקים לאחת הפינות. שאל הרבי מה הם נדחקים שם? ענו לו: הם מחפשים מצות שלימות.

אמר הרבי: והלא מובא שעיקר השלימות הוא בהשתברות.

(הסופר אליעזר שטיינמן)

טו. מעשה בחסיד ליובאוויטש שנתעלה בבית המרחץ שבלוצק. ניסו להעירו ולא יכלו, ונזכרו שבעיר שוהה הצדיק רבי שלמה מקרלין. לקחו אותו לשם, העביר הצדיק את ידו על מצחו, ומיד התעורר.

כשראה האיש את האנשים המתפעלים, קפץ ואמר: רבי שלמה הוא אולי מחייה מתים, אבל רבי הוא זה שבליובאוויטש.

(ר' אוריאל צימר)

התקרבות הרה"ח הרב אפרים וואלף ע"ה לליובאוויטש

הרה"ח וכו' הרב אפרים וואלף ע"ה, מנהל ישיבת "תומכי תמימים" המרכזית באה"ק, ובא-כח הרבי באה"ק, נולד בכ"א במנחם אב תר"פ בעיר נירנברג שבגרמניה, להוריו החשובים, הר"ר בנימין ומרת בריינדל וואלף ע"ה.

כבן שנים עשרה היה הנער אפרים כשהתייתם מאמו. הוא נפרד ממשפחתו ונסע לבלגיה, על מנת ללמוד בישיבה ששכנה באותם ימים בעיר היידא הסמוכה לאנטוורפן. שם, בהיידא, חגג את בר המצווה שלו, בודד ורוחק ממשפחתו.

בישיבה זו שנקראה ישיבת "עץ חיים", היה שילוב מעניין של מוסר וחסידות. למדו תורה - בנוסח ליטא, תפילה - בנוסח חסידי, ונימוסים - בנוסח מערב אירופה.

בהיידא פגש הנער הצעיר לראשונה בשד"ר המפורסם החסיד הדגול רבי יצחק הורביץ 'המתמיד' הי"ד, שהגיע להיידא למסור שיעורי חסידות. דמותו, אורחותיו ושיחו של ר' יצחק עשו עליו רושם עז ושנים רבות אחר כך היה מספר עליו ועל סיפוריו ופתגמיו.

שם גם התוודע לראשונה מקרוב לחסידי חב"ד, בהם החסיד הרב אהרן מרדכי זילברשטרום ז"ל, לימים איש חינוך נודע בירושלים, ויבדלחט"א הרב החסיד ר' דוד-משה ליברמן, לימים מרבני בלגיה, ועוד אישים שבעתיד תפסו מקום נכבד בחב"ד.

השפעה חסידית זו, לצד ההיכרות הקודמת של אביו ודודו הר"ר אליקים עם רבותינו נשיאינו שראשיתה בשנת תרס"ז בוירצבורג שבגרמניה, עוררה בו רצון ללמוד בישיבת "תומכי תמימים" דליובאוויטש שבאותם ימים היה מרכזת בפולין.

ואולם, חזקה עליו פקודת אביו שלא לבצע כל-כך מהר את המעבר החד מהחינוך בו הורגל עד עתה אל ישיבה חסידית. לכן, עם הגיעו לגיל המתאים, נסע לליטא, ללמוד בישיבת טעלז הגדולה. כאן, בטעלז, נימנה על התלמידים המוכשרים והמצוינים ועשה לילות כימים בתלמוד תורה בשקידה.

לקראת חודש תשרי תרצ"ט נסע הבחור אפרים לעשות את חודש החגים במחיצת כ"ק אדמו"ר הריי"צ באוטבוצק שבפולין. כעת התוודע לראשונה לכ"ק אדמו"ר הריי"צ ועשה צעד נוסף, עמוק ופנימי, אל תוך עולמה של חסידות חב"ד. כאן גם ראה לראשונה את כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו, ששהה אותו תשרי במחיצת חותנו.

בחודש כסלו זכה להיכנס ליחידות אל הרבי הריי"צ, כאשר הוא מביע בפני הרבי

את רצונו של אביו, הר"ר בנימין, כי בשלב זה יעשה את דרכו לארץ ישראל. ככל הנראה, לאחר שאביו החליט לעשות כן בעצמו, אם מפני שחש כי עוד מעט קט ואדמת אירופה תתחיל לבעור, ואם מסיבות אחרות.

הרבי העניק לו את ברכת הדרך לתכנית זו והוא החל בביצוע התכנית מן הכוח אל הפועל. מאוטבוצק נסע לוויילנה, שם התעכב זמן מה לצורך סידור המסמכים הדרושים ליציאה מאירופה והכניסה לארץ. אביו שעדיין שהה בהולנד שלח לו את הכסף ואת המסמכים הדרושים לשם כך והתחנה הבאה בדרכו של הבחור אפרים היתה ריגה שבלטביה.

בריגה היה זמן מה תלמיד מן המניין בישיבת "תומכי תמימים" המקומית, ובה עשה את חג הפסח של אותה שנה, תרצ"ט.

כאשר היו בידו כל תעודות המסע הדרושות ו'סרטיפיקט' - אישור של שלטונות המנדט הבריטי - לעלייה לארץ ישראל, יצא לעיר הנמל אודסה, שם עלה על אונייה שעשתה דרכה לארץ ישראל.

עם הגיעו לארץ ישראל נכנס לישיבת "תורת אמת" החב"דית בירושלים, שם חזר לשקוד על התורה והעבודה.

בראש חודש שבט תש"א הוא בא בקשרי השידוכין עם זוגתו תבדל"ח מרת פעסיא, בתו של החסיד והמקושר הנודע הרב אברהם פאריז ע"ה, שמשפחתו התגוררה באותם ימים בפתח תקווה, ושנה לאחר מכן, בראש חודש אדר תש"ב נישאו. בשנים הראשונות לאחר חתונתו עסק הרב אפרים לפרנסתו במשלוח חבילות מארץ ישראל לרוסיה.

קורות חייו של הרב וולף מאותם ימים כבר פורסמו בבימות שונות, ובהם ב'תשורה' "לשמך תן כבוד" שי"ל בחודש ניסן תשע"ו. לאחרונה התגלה, כי דמות נוספת הייתה לה השפעה רבה על התקרבותו של הרב וולף לליובאוויטש ולרבותינו נשיאינו - הרה"ג הרב משה יוסף צעכאוואל.

את קשריו הראשונים של הרב צעכאוואל עם חסידות חב"ד אנו מוצרים בזיכרונותיהם של תלמידיו. הוא היה מספר להם כיצד למד חסידות חב"ד מפי רבי אברהם שניאורסאהן, נכדו של כ"ק אדמו"ר ה"צמח צדק", בקישינב שברומניה (כיום חלק ממולדביה).

בקישינב למד הרב צעכאוואל גם מאחד מחסידי חב"ד מענף בברויסק וקאפוסט,

הרב הגאון ר' יהודה לייב צירלסון, הרב הראשי של העיר, שהיה קרוב מאוד לר' אברהם.

במהלך אחד הפוגרומים בקישינב, איבד הרב צעכאוואל את אחת מעיניו ושם במקומה עין זכוכית. בעקבות פוגרומים אלו, החליט לעזוב את קישינב והיגר לאנטוורפן שבבלגיה.

באנטוורפן עבד הרב צעכאוואל לפרנסתו בליטוש יהלומים, ואולם בחר לעשות את רוב ימי השבוע שלו בשיבת "עץ חיים", שבה כיהן כמשגיח בבית המדרש.

הגה"ח הרב דוד משה ליברמן, רבה של אנטוורפן כיום, למד באותה תקופה בהיידא. הוא זוכר את הרב צעכאוואל כתלמיד חכם מופלג שהיה בקי בכל מקצועות התורה, וכי באותה תקופה הוא היה מלמד תניא אותו וכן את ידידו הרב אפרים וואלף. לדבריו הוא היה מתפלל בנוסח האר"י.

הרב ליברמן זוכר אף כי הרב צעכאוואל, שהיה באותה תקופה בחור מבוגר, התחתן בישיבה בהיידא.

בשנת תש"ד ברח הרב צעכאוואל מאנטוורפן ועשה את דרכו דרומה, לצרפת ולאחר מכן לאיטליה. בשלהי שנת תש"ד הוא הגיע באונייה לארצות הברית, יחד עם קבוצת פליטים גדולה, והם שוכנו במחנה מעבר לפליטים "אסוויגו", עיר קטנה במדינת ניו יורק.

עם הגיעו לארצות הברית, התגייס הרב צעכאוואל מיד לסייע לפליטים היהודים בכל צורכיהם הרוחניים. ארגונים שידעו מראש על בואם של הפליטים, כמו "בני ברית", "אגודת ישראל" ו"אגודת הרבנים", החלו מיד לסייע לרב בתפקידו.

עד מהרה נמסר לרבי הריי"צ על בוא הפליטים, וכי הרב צעכאוואל דואג לצרכיהם הרוחניים. הרבי הריי"צ מיהר לשלוח מברקים בעניין לרב צעכאוואל, ולמנהל המחנה.

בכ"א מנחם אב תש"ד, כותב כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו (אגרת קסז, אגרות קודש כרך א עמוד שכד) אל "כבוד הרב ר' משה יהודא נ"י צעכאוואל, מחנה הפליטים, אסוועגא, נ.י.":

"בטח קבל כת"ר המברקה של נשיאנו כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש, והעתקתה באידית מוסג"פ.

בתור יו"ר ועד הפועל של המרכז לענייני חנוך ושל מחנה ישראל הנני בזה לכפול ברכתנו, ברכת שלום עליהם וברוכים הבאים, בשם כל חברינו.

ע"פ פקודת נשיאנו כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א, שלחנו לכת"ר ע"ש משרד המחנה חבילה של ספרי לימוד וקריאה והירחון "הקריאה והקדושה", אשר ישמשו יסוד הגון בעד ספרי' ע"י ביהכנ"ס של המחנה. גודל ערכם ותועלתם של עניני דפוס אלה הן יראה כת"ר ויווכח.

כאמור במברקה של כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א לכת"ר וכן במברקה לראש המחנה, וגם במברקות שיצאו ממשרדי המרכז לעניני חנוך ומחנה ישראל, רוצים אנו לשגר ב"כ ממוסדות אלה לבקר את כת"ר ואחב"י הפליטים, ולהודיע על אתר כיצד נוכל להושיט יד עזר וסיוע לאחב"י הפליטים במחנה בשדה החנוך והחזקת היהדות בכלל..."

מספר ימים לאחר מכן, כותב הרבי הריי"צ באגרת מבדר"ח אלול תש"ד (אגרות קודש שלו אגרת ב'תפד), אל "כבוד ידידי הרה"ג הנכבד והנעלה הנודע לשם תהלה ותפארת בתוככי מרביצי תורה ביראת שמים, גזע היחס, וו"ח אי"א מוה"ר משה יוסף שי", ברוך בואו עם ב"ב יחיו צלחה וברוכים יהיו כל הבאים הם ובני ביתם יחיו..."

הרב דוד משה ליברמן אף זוכר שהרב צעקאוואל הגיע פעם אחת ל"בית חיינו", להיפגש עם הרבי הריי"צ, והרב ליברמן פגש בו אז.

[וראה עוד אודות הרב צעקאוואל, ב"כפר חב"ד" גליון 1844, י"א שבט תש"פ, עמוד 32 ואילך]

במכתב שלפנינו, מאמצע חודש תמוז תש"ה, כותב הרב וולף לרב צעקאוואל מהנעשה עמו ועם קרובי משפחתו באותם ימים, ובין הדברים הוא מציין את הוקרתו העמוקה לרב צעקאוואל על שהעניק לו את היסודות הראשונים להגיע אל הרבי הריי"צ. וכך מופיע במכתב זה:

ב"ה. [י"ד תמוז תש"ה]

כבוד ידידי אהובי מחמדי, מהור"ר משה יוסף צחובל

שלום וברכה!

מאוד שמחתי בקבלי היום מכתבך מאסרו חג שבועות. ברגע הראשון לא הכרתי הכתב שלך, אבל אחרי ידעי את הכותב, הכרתי גם הכתב של זוג' תחי', שעוד אני זוכר הכתב שלה מהחבילות ששלחה לטלז.

הידיעה הראשונה שאתה נמצא בין החיים קיבלתי לפני זמן כביר מחותני שי', אבל הוא כתב לי רק שרב אחד מבלג'י שלמד אתי שאל את האדרס שלי משכטר, אבל אני לא הבנתי מי זה הרב, וגם לא ידעתי מי זה שכטר.

לפני פסח קצת קיבלתי מכתב מ.מ.ז. שכטר מניו הייווען, שבו מודיע לי שאתה נמצא באמריקה. אני אז כתבתי לך מכתב ובטח קבלת אותו כבר ע"י מ.מ.ז. שכטר שי'. אחרי זה ראיתי לפני שבוע בקובץ ליובאוויטש מספר 4 אודותיך, ועכשיו מכתבך שקיבלתי הוא כעניין "אינו דומה ראי' לשמיעה", הגם שזה ג"כ רק שמיעה, אבל בכל אופן זהו באופן ישר. יתן השי"ת שנזכה בקרוב לראות בביאת גואל צדק ונתראה כולנו יחד.

מהנזכרים במכתבך אינני זוכר רק את זינגר (?) שי'. האחרים אינני זוכר אפילו השמות, רק אליעזר שומר ורוזנפלד. אבל אינני יודע מי זה בדיוק.

הידיעה האחרונה ממך היה המברק מהחתונה שלך, ועל הספק אני נותן לך כאן מזל טוב, כיוון שאינני זוכר אם מסרתי לך כבר. יתן השי"ת לכם כל טוב בגו"ר, ותזכו למלאות רצונו ית' בלי מניעות ועיכובים, ורק מתוך הרחבה.

במכתבי האחרון לא רציתי לכתוב לך מזל טוב, כיוון שלא ידעתי אפוא שאשתך תחי' נמצאת, והייתי לך אסיר תודה אם היית כותב לי אודות [?], הראש ישיבה וכו'.

...הראשון ששלחתי לך ע"י שכטר שי', ואוסיף לך 'קצת' כאן. באתי לכאן ונכנסתי

לישיבת תורת אמת, למדתי שם כל הזמן, וגם עכשיו הנה בזמן החופשי אני לומד שם. אני כעת עוסק עם משלוח חבילות לרוסיה, ות"ל יש לי מזה על ההוצאה מספיק.

אחותי [=מרת מרים שיינברגר] נישאה כאן בניסן ת"ש. בעלה הוא מילידי פרנקפורט. הוא נחשב בין הנטורי קרתא, אותם הקיצונים שנמצאים כאן בין החרדים. יש להם שלושה ילדים, ות"ל בעד הכל. גם אבי שי' מרגיש טוב ת"ל.

אחותי הגדולה [מרת רחל קאופמן] שנמצאה כל הזמן עם משפחה בברגן בלזן, הנה לפני ארבעה חודשים יצאו את גרמני, והיא נפטרה בשווייץ בדרך, ומשפחתה נמצאת כעת בפיליפוויל, באיזה מחנה של האונרא, והננו מקבלים מהם מכתבים כרגיל.

חגגנו בש"ק ואתמול חג הגאולה ברוב פאר. הייתי בש"ק בתל אביב, ואתמול כאן הי' התועדות טובה, ויתן השי"ת שנזכה בקרוב לגאולה שלימה.

פגשתי כאן כבר לפני זמן בחר שלמד בהידע, דזיאלובינסקי, כמדומה מוצאו מלייפציג, הוא למד בחברונער ישיבה, וכעת נתארס ועומד להינשא. הוא כעת מלמד בתל אביב.

עוד אני באמת אסיר תודה בעד זה שכב' קירב אותי ונתן לי היסודות הראשונים לבוא לכ"ק אדמו"ר שליט"א. הגם שכב' חשב לפני 6 שנים שאולי האב איך אריבער גיכאפט די מאס, אבל אני חושב שעכשיו אינו חושב כבר כך.

והנני ידידו באמת אוהבו בלב שלם, מחכה לראותו בקרוב אצל כ"ק אד"ש, או בביאת משיח צדקנו.

לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה

אפרים וואלף

פ"ש מזוג' תחי', הגם שאיננה כעת בבית, שנסעה עם הילדים לחמותי תחי' על איזה שבועות לנופש, אבל בכל אופן אפשר להגיד בשמה ד"ש, והיא מאחלת לכם כל טוב.

לזכות

החתן הת' יוסף יצחק שי'

והכלה מרת אלקי תחי'

ונקרט

לרגל נישואיהם בשעה טובה ומוצלחת

יום רביעי, כ"ד שבט ה'תש"פ

.

ולזכות הוריהם

הרה"ת ר' שמואל ומרת אלטע מרים שיחיו

ונקרט

הרה"ת ר' זושא ומרת אהובה שיחיו

וואלף

ובני משפחותיהם שיחיו

